

ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ

ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ

ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਕਰਤਾ:

ਸ੍ਰ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ'

ਕਾਲਜ ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਨੂੰ ਅੱਠਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਵਾਜੇ ਨਾਲ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਸਲੋਕ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਜ-ਕੱਲ ਦੀ ਚਾਲੂ ਧਾਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 24 ਸ਼ਬਦ ਨਵੀਆਂ ਧਾਰਨਾ ਵਾਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 10 ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਹ ਕਾਰਜ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹਨ, 15 ਸ਼ਬਦ ਬੜੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ-ਸੋਹਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 70 ਸ਼ਬਦ ਤਰਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਮ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਇਕ ਸਲੋਕ, ਪਉੜੀ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਾਜੇ ਵਿਚ ਗਾ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਬਲੇ ਦੇ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਬਿਨਾਂ ਮਾਸਟਰ ਤੋਂ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਵਾਜਾ ਤੇ
ਤਬਲਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤੇ ਸੌਖੀ ਪੁਸਤਕ

ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ

ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਤਾ :

ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ'
ਕਾਲਜ ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :-

ਭਾ. ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

© ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ISBN 978-81-7601-912-7

ਪਹਿਲੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਐਡੀਸ਼ਨ — ਮਈ 2008

ਭੇਟਾ : 60-00

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ:-

ਡਾ. ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ

ਬਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ। (ਇੰਡੀਆ)

ਫੋਨ/ਫੈਕਸ : 91-183-2542346, 2547974, 2557973

E.Mail : csjs@vsnl.com, csjsexports@vsnl.com

csjssales@hotmail.com

Web site : www.csjs.com

(Printed in India)

ਪ੍ਰਿੰਟਰ : ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ। ਫੋਨ : 2705003, 5095774

ਕੀਰਤਨ ਵਖਿਆਨ

ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ ਇਕ ਐਸਾ ਮੋਹਨੀ ਮੰਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹਰ ਪੁਰਸ਼ ਹਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਕਿੰਨਾ ਉਦਾਸ ਤੇ ਗਮਗੀਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਗ ਦੀ ਸ੍ਰੋਤ ਨਾਲ ਇਕ ਘੜੀ ਵਿਚ ਗਮ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਸ਼ ਕੀ, ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ, ਮ੍ਰਿਗ, ਮੋਰ, ਕੋਇਲ ਅਤੇ ਸੱਪ ਆਦਿ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਜੀਵ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਛੱਡ ਇਸ ਮੰਤਰ ਨਾਲ ਕੀਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਵਣ ਭਾਦਰੋਂ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋਣ, ਬਦਲ ਛਾਏ ਹੋਣ, ਕਾਲੀਆਂ ਘਟਾਵਾਂ ਗਰਜ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ, ਬਿਜਲੀ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਸਮਝਦਾਰ ਗਾਣ ਵਾਲਾ ਵਕਤ ਦਾ ਰਾਗ ਛੋਹ ਦੇਵੇ ਤੇ ਫੇਰ ਵੇਖੋ ਕੀ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਕੀ ਹੈਵਾਨ, ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਧੂਹ ਪਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਆਪਾ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਬੇ-ਸੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨੇਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਰਚੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਰਾਗ ਨਾਲ ਮਨ ਜਲਦੀ ਇਕਾਗਰ ਹੋ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਮਹਾਂ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੀਰਤਨ (ਰਾਗ) ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਹਰ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਆਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਾਲ ਵਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਸੋਚ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਆਪ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਕਾਇਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਕੇ ਵਾਜਾ ਵਜਾਉਗੇ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਉਸਤਾਦ ਵਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਤਤਕਰਾ)

1. ਸਬਕ ਪਹਿਲਾ		8
2. ਵਿਖਿਆਨ ਸਤ ਸੁਰਾਂ		10
3. ਨਕਸ਼ਾ ਬਾਰਾਂ ਸੁਰਾਂ		10
4. ਨਕਸ਼ਾ ਸਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ		11
5. ਨਕਸ਼ਾ ਪਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ		11
6. ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਸਿਖਣ ਦਾ ਕਾਇਦਾ		12
7. ਜਰੂਰੀ ਨੋਟ		14
8. ਹੱਥ ਚਲਾਣ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸਰਗਮ		15
9. „ „ ਦੂਜੀ „		15
10. „ „ ਤੀਜੀ „		15
11. „ „ ਚੌਥੀ „		16
12. ਨਕਸ਼ਾ ਰਾਗਾਂ ਦਾ		16
13. ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ		18
14. ਕੁਚਿਲ ਕਠੌਰ ਕਪਟ ਕਾਮੀ		21
15. ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੇ ਲੋਇਣਾ	ਸਲੋਕ	22
16. ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ	1	22
17. ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ	ਪਉੜੀ	26
18. ਦੁਇ ਦੁਇ ਲੋਚਨ ਪੇਖਾ		27
19. ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣੀ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ	ਸਲੋਕ	28
20. ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਖੰਡ ਸਚੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ	2	28
21. ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਉਪਾਇ ਕੈ	ਪਉੜੀ	29
22. ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪੇ ਰਾਖੈ		30
23. ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਸਰਣਾਗਤੀ	ਸਲੋਕ	32
24. ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਦੁ ਵਿਸਮਾਦੁ ਵੇਦੁ	3	32
25. ਆਪੀਨੈ ਭੋਗਿ ਭੋਗਿ ਕੈ	ਪਉੜੀ	32
26. ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਚੇ ਦੀਆ ਭੇਜਿ		33
27. ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸੁਣਿ ਬੇਨਤੀ	ਸਲੋਕ	34
28. ਭੈ ਵਿਚਿ ਪਵਣੁ ਵਸਹੈ ਸਦਵਾਉ	4	35
29. ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਜੇ ਆਪਣੀ	ਪਉੜੀ	35
30. ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ		40

31. ਗੁਰਮੁਖਿ ਢੂੰਢਿ ਢੂਢੇਦਿਆ	ਸਲੋਕ	41
32. ਘੜੀਆ ਸਭੇ ਗੋਪੀਆ	5	41
33. ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੈ	ਪਉੜੀ	42
34. ਸਤੁ ਸੰਤੋਖ ਕਰ ਭਰਮ ਭਾਉ ਕੁੜਮ		42
35. ਪੰਥੁ ਦਸਾਵਾ ਨਿਤ ਖੜੀ	ਸਲੋਕ	44
36. ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਸਿਫਤਿ ਸਰੀਅਤਿ	6	44
37. ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ	ਪਉੜੀ	44
38. ਹਰਿ ਜਪੇ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਸਾਜਿਆ		45
39. ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ ਮਿਲੁ	ਸਲੋਕ	47
40. ਹਉ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ	7	47
41. ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਸੰਤੋਖੀਈ ਜਿਨ੍ਹੀ ਸਚੇ ਸਚੁ	ਪਉੜੀ	48
42. ਮੀਠੀ ਆਗਿਆ ਪਿਰ ਕੀ ਲਾਗੀ		52
43. ਗੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਭਿੰਨੀ ਦੇਹੁਰੀ	ਸਲੋਕ	53
44. ਪੁਰਖਾਂ ਬਿਰਖਾਂ ਤੀਰਥਾਂ	8	53
45. ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਤੂੰ	ਪਉੜੀ	54
46. ਤਨੁ ਰੇਨੀ ਮਨੁ ਪੁਨਰਪਿ ਕਰਿ ਹਉ		54
47. ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰੁ ਹੈ	ਸਲੋਕ	57
48. ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀ ਲਦੀਅਹਿ	9	57
49. ਭਗਤਿ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ	ਪਉੜੀ	58
50. ਮੇਰੈ ਸੁੰਦਰੁ ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ		58
51. ਸਚੁ ਸਾਹੁ ਹਮਾਰਾ ਤੂੰ ਧਣੀ	ਸਲੋਕ	60
52. ਕੂੜੁ ਰਾਜਾ ਕੂੜੁ ਪਰਜਾ	10	60
53. ਦਾਨੁ ਮਹਿੰਡਾ ਤਲੀ ਖਾਕੁ	ਪਉੜੀ	61
54. ਸਖੀ ਨਾਲਿ ਵਸਾ ਆਪੁਨੇ		62
55. ਹਮ ਕਿਆ ਗੁਣੁ ਤੇਰੇ ਵਿਬਰਹ ਸੁਆਮੀ	ਸਲੋਕ	63
56. ਸਚਿ ਕਾਲੁ ਕੂੜਿ ਵਰਤਿਆ	11	64
57. ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਜਿਨਾ ਕਉ ਤੁਧੁ ਪਾਇਆ	ਪਉੜੀ	64
58. ਮਾਈ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ		65
59. ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖਿ ਲੈ	ਸਲੋਕ	66
60. ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ	12	66
61. ਪੜਿਆ ਹੋਵੈ ਗੁਨਹਗਾਰੁ	ਪਉੜੀ	67
62. ਸਾਜਨ ਆਇ ਵੁਠੇ ਘਰ ਮਾਹੀ		67
63. ਜਿਨਿ ਮਸਤਕਿ ਧੁਰਿ ਹਰਿ ਲਿਖਿਆ	ਸਲੋਕ	69

ਸਬਕ ਪਹਿਲਾ

ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਤ੍ਰਾਉ ਚੜ੍ਹਾਉ ਦੀ ਸੁਰ, ਉਤ੍ਰਾਉ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ :

× +

ਸਾ ਰੇ ਰੇ ਗਾ ਗਾ

+

+

ਰੇ ਛੋਟਾ, ਰੇ ਵੱਡਾ, × ਗਾ ਛੋਟਾ, ਗਾ ਵੱਡਾ।

ਛੋਟੇ ਦੇ ਉਪਰ + ਚਰਖੜੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ੨-੩-੪ ਹਿੱਸੇ ਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਆਪ ਨੂੰ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸਾਫ਼ ਵਜਾਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸ੍ਰਦਾਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਗ ਸਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਜਲੰਧਰ ਰਾਗ ਸਭਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਇੱਜ਼ਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ, ਜੰਮੂ, ਨਾਭਾ, ਖੈਰਪੁਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਭੀ ਆਪਣਾ ਕਮਾਲ ਹੁਨਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਬੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਗਾਉਣ ਵਜਾਉਣ ਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਏਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਐਸੇ ਸੋਹਣੇ ਤੇ ਸੌਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲੜਕੇ, ਲੜਕੀਆਂ, ਵੱਡੇ, ਛੋਟੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਸੁਰ ਦੇਖ ਕੇ ਵਜਾਉਣ ਤਾਂ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣਗੇ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਹਰ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਕੰਨਿਆ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਨੂੰ ਅੱਠਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਵਾਜੇ ਨਾਲ ਗਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ

ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਸਲੋਕ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜ ਕੱਲ ਦੀ ਚਾਲੂ ਧਾਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਧਾਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ੨੪ ਸ਼ਬਦ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ੧੦ ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਹ ਕਾਰਜ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹਨ। ੧੫ ਸ਼ਬਦ ਬੜੀਆਂ ਸੌਖੀਆਂ ਧਾਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਧਾਰਨਾਂ ਵਿਚ ੭੦ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਅਜ ਕੱਲ ਆਮ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਨੋਟ-ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ, ਗੁਟਕਾ ਗੁਰਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ, ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਤਰਜ ਕਵਾਲੀ ਉਰਦੂ ਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਆਦਿ ਸਭ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਅਸਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਖਰੀਦ ਲੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜਨ ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਵੱਧ ਘਟਾ ਕੇ ਛਾਪਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਾ ਕਰੇ। ਜੇ ਛਾਪੇਗਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਹਰ ਖਰਚੇ ਦਾ ਜੁਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲਕ ਫਰਮ

ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਵਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਕਾਇਦਾ

ਵਖਿਆਨ ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ - ਸੁਰਾਂ ਸੱਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੁਰਤੀਆਂ ਬਾਏਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੂਰਛਨਾਂ ਇਕੀ ਅਤੇ ਗਰਾਮ ਤਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨ ਦਾ ਅਨਜਾਣ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਕਠਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ। ਰਾਗ ਦੀ ਪੈਂਤੀ ਇਹ ਹੈ -

ਖਿ ਸ ਨਾ	ਸੁਰ	ਰਿਖਬ	ਗੰਧਾਰ	ਮੱਧਮ	ਪੰਚਮ	ਧਾਵਤ	ਨਿਖਾਦ
ਸਖਮ ਨਾਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ

ਉਸਤਾਦਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸੱਤਾਂ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਹਿੱਸੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੁਲ ਰਾਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਾਰਾਂ ਸੁਰਾਂ ਜਾਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਪਰ ਖੜੇ ਹਨ। ਰਾਗ ਮੁਹਾਰਨੀ ਇਹ ਹੈ -

ਨਕਸ਼ਾ ਬਾਰਾਂ ਸੁਰਾਂ

ਸਾ	×	ਰੇ	ਰ	+	ਗਾ	ਗਾ	ਮਾ	ਮਾ	ਪਾ	×	ਧਾ	ਧ	×	ਨੀ	ਨੀ
ਕਾਇਮ		ਉੱਤਰੀ	ਚੜੀ	ਉੱਤਰੀ	ਚੜੀ	ਉੱਤਰੀ	ਚੜੀ	ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ	ਉੱਤਰੀ	ਚੜੀ	ਉੱਤਰੀ	ਚੜੀ	ਉੱਤਰੀ	ਚੜੀ	
ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ		ਛੋਟਾ	ਵੱਡਾ	ਛੋਟਾ	ਵੱਡਾ	ਛੋਟਾ	ਵੱਡਾ	ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ	ਛੋਟਾ	ਵੱਡਾ	ਛੋਟਾ	ਵੱਡਾ	ਛੋਟਾ	ਵੱਡਾ	
ਕਾਇਮ	ਕੋਮਲ	ਤੀਬਰ	ਕੋਮਲ	ਤੀਬਰ	ਕੋਮਲ	ਤੀਬਰ	ਕਾਇਮ	ਕੋਮਲ	ਤੀਬਰ	ਕੋਮਲ	ਤੀਬਰ	ਕੋਮਲ	ਤੀਬਰ	ਕੋਮਲ	ਤੀਬਰ

ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਵਾਜਾ ਸਿਖਣ ਦਾ ਕਾਇਦਾ

ਜਿਸ ਸੁਰ ਦੇ ਉਪਰ (੧) ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸੁਰ

੧

ਪਹਿਲੇ ਸਪਤਕ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾ) ਜਿਸ ਸੁਰ ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸੁਰ ਵਿਚਲੇ ਸਪਤਕ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ (ਪਾ) ਜਿਸ ਸੁਰ ਦੇ ਉਪਰ ਤਿੰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ

੩

ਉਹ ਸੁਰ ਤੀਸਰੇ ਸਪਤਕ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ (ਗਾ) ਜਿਸ ਸੁਰ ਦੇ ਉਪਰ (+) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ ਉਹ ਅੰਗ ਉਤਰੀ ਸਮਝ ਲਵੋ।

+

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ (ਮਾ)। ਜਿਸ ਸੁਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਅੰਗ ਹੋਵੇ ਉਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ੨, ੩, ੪ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹਦੇ ਉਤੇ ਉਸ ਅੰਗ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਠੋਕਰਾਂ ਲਗਾਵਨੀਆਂ, ਬੋਲ ਅੱਖਰ ਅੱਖਰ ਨਿਕਲ ਆਵੇਗਾ।

ਨੋਟ-(੧)-ਉਤਰੀ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਸੁਰ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਚੜੀ ਸੁਰ ਤੀਬਰ ਸੁਰ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਤਰੀ ਸੁਰ ਅੱਧੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਾ ਰੇ ਤੱਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਸੁਰ ਤੇ ਚਰੱਖੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਰ ਅੱਧੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਹੈ,

x

ਜੈਸੇ ਸਾ ਸ ਰੇ ਉਤ੍ਰ, ਯਾ ਸਾ ਸ ਰੇ ਚੜੀ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਾ ਸੁਰ ਭੀ ਅੱਧੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੈਸੇ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਧਾ ਨੀ ਚਰੱਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਚੜੇ ਸੁਰ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਜਿਸ ਪਰ

+ + + + +

ਚਰੱਖੜੀ ਹੈ ਉਹ ਸੁਰ ਅੱਧੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਧਾ ਨੀ

ਇਹਨਾਂ ੧੨ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਉਤਰ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਗ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਤਰੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁਰ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਾ ਹੋਣਗੇ, ਵਾਜਾ ਵਜਾਉਣਾ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਯਾਦ ਰਖੋ। ਜਿਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੀ ਸੜਕ ਦੇਖੋ ਫਿਰ ਵਜਾਉ। ਐਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਟਿਕਟ ਤਾਂ ਆਪ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਲਵੋ ਤੇ ਗੱਡੀ ਬਟਾਲੇ ਵਾਲੀ ਬੈਠ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਰੋਟੀਉਂ ਭੀ ਭੁਖੇ ਰਹੋ, ਬਟਾਲੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਹਿਸਾਬ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ, ਸੁਰ ਚਾਹੇ ਕਾਲੀ ਚਾਹੇ ਸਫੈਦ ਆਵੇ, ਛੋਟੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਸੁਰ ਪਿਛੋਂ ਆਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਕਾ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਬਰਸ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਫੇਰ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਬਾਪ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਛੋਟੀ ਸੁਰ ਫੇਰ ਵੱਡੀ। ਬਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲਗੇਗੀ।

ਨੋਟ (੨)- ਅਸਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਾਜੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਕਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਆਪ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਅੱਠਵਾਂ ਪਰਦਾ ਸਫੈਦ ਸੁਰ (ਸਾ ਬਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਏਹੋ ਹੀ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਰਹੇ।

ਨੋਟ (੩)- ੧੫ ਸਾਲ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਲੜਕੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੋ ਸਾਲ ਖਰਾਬ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਮੁੱਛ ਫੁੱਟਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਬਰਸ ਪਿਛੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਵੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਾਜੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ (ਜਿਹੜੀ) ਕਿ ਅਸਾਂ ਦੂਸਰੀ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਦੇਖ ਕੇ ਚੌਥਾ ਪਰਦਾ ਸਫੈਦ ਸਾ) ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਰਤਣ ਵਿਚ ਲਿਆਵੇ, ਤਾਂ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ।

ਨੋਟ (੪) ਕਈ ਸੱਜਣ ਇਹ ਕਹਿ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਲੇ ਪਰਦੇ ਸਾਰੇ ਉਤਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਆਪ ਚੌਥਾ ਪਰਦਾ

ਹੱਥ ਚਲਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸਰਗਮ

ਸਾ	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਤੇ	ਧਾ	ਪਾ	ਮਾ	ਗਾ	ਰੇ	ਸਾ
ਪਹਿਲੀ														
ਅੰਗੂਠਾ ਉਂਗਲ	ਦੂਜੀ	ਤੀਜੀ	ਅੰਗੂਠਾ	ਪਹਿਲੀ	ਦੂਜੀ	ਤੀਜੀ	ਤੀਜੀ	ਤੀਜੀ	ਪਹਿਲੀ	ਅੰਗੂਠਾ	ਤੀਜੀ	ਤੀਜੀ	ਪਹਿਲੀ	ਅੰਗੂਠਾ

ਦੂਜੀ ਸਰਗਮ

$$\begin{array}{r}
 1 \\
 \hline
 \text{ਸਾ ਰੇ ਗਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 2+ \\
 \hline
 \text{ਰੇ ਮਾ ਮਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 +3 \\
 \hline
 \text{ਗਾ ਮਾ ਪਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 +8 \\
 \hline
 \text{ਮਾ ਪਾ ਧਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 90+ \\
 \hline
 \text{ਪਾ ਮਾ ਗਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 4 \\
 \hline
 \text{ਧਾ ਨੀ ਧਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 5 \\
 \hline
 \text{ਧਾ ਨੀ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 92 \\
 \hline
 \text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ}
 \end{array}$$

ਤੀਜੀ ਸਰਗਮ

$$\begin{array}{r}
 9 \times \\
 \hline
 \text{ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 2 \times \\
 \hline
 \text{ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 \times 3 \\
 \hline
 \text{ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 \times 8 \\
 \hline
 \text{ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 4 \\
 \hline
 \text{ਪਾ ਧਾ ਨੀ ਸਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 8 \times \\
 \hline
 \text{ਨੀ ਧਾ ਪਾ ਮਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 3 \times \\
 \hline
 \text{ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਗਾ}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 \times 9 \\
 \hline
 \text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ}
 \end{array}$$

ਚੌਥੀ ਸਰਗਮ

੧ ੨ ੩ ੪
 ਸਾਰੇ ਗਾਮਾਪਾ ਰੇ ਗਾਮਾਪਾਧਾ ਗਾਮਾਪਾਧਾਨੀ ਮਾਪਾਧਾਨੀਸਾ
 ੫ ੬ ੭ ੮
 ਸਾਨੀਧਾਪਾਮਾ ਨੀਧਾਪਾਮਾਗਾ ਧਾਪਾਮਾਗਾਰੇ ਪਾਮਾਗਾਰੇਸਾ

ਲਾਈਨਾ ਰਾਗ ਦੀਆਂ	ਸਾ	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ
ਆਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ ਨੀ
ਭੈਰਵੀ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ
ਭੈਰੋਂ ਰਾਗ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ
ਆਸਾਵਰੀ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ
ਬਿਲਾਵਲ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ ਨੀ
ਸਾਰੰਗ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ		ਨੀ
ਵਡਹੰਸ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ		ਧਾ	ਨੀ
ਪੀਲੋ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ ਨੀ
ਸਿੰਧੜਾ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ
ਕਲਯਾਣ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ
ਕਾਨੜਾ	,,	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ

(+) ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਤਰੀ ਸੁਰ ਦਾ ਹੈ ।
 ਨੋਟ - ੨੩ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਉਤਰੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਛੜਕਾਂ

ਮਾਰੂ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	ਨੀ
				+			+	
ਦੇਸ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	ਨੀ
				+			+	
ਮਾਲਕੌਸ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ		ਧਾ	ਨੀ	
				×			+	
ਬਿਹਾਰਾ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	ਨੀ
				+				
ਸੋਹਨੀ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ		ਧਾ	ਨੀ	
				+			+	
ਕਾਲੰਗੜਾ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	
				+			+	
ਮਾਂਡ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	ਨੀ
				+			+	
ਬਸੰਤ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	
ਪਹਾੜੀ	„			+	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	
		ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ			+	
ਜਿਲਾ		×	×	ਪਾ	ਧਾ		ਨੀ	
		ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ				
				×				
ਕੋਰੀਆ	„	ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ	ਨੀ	

ਕਲਿਆਣ ਤੋਂ ਮਾਂਡ ਤਕ ਰਾਤ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਤਕ, ਬਸੰਤ ਰਾਗ
ਬਸੰਤ ਰਿਤੂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਹਰ ਵਕਤ ।

ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ-ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ, ਗ਼ਮੀ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ੨੪ ਸ਼ਬਦ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅਤੇ ੨੪ ਸ਼ਬਦ ਵੈਰਾਗ ਦੇ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਿਆਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਵਾਜੇ ਵਿਚ ਵਜਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰਗਮ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ ਦੇ ਉਪਰ ਵੈਰਾਗ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨੋਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੈਸੇ:-

‘ਠਾਕੁਰ ਤੁਮ੍ਹ ਸ਼ਰਨਾਈ ਆਇਆ’ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਾਜੇ ਵਿਚ ਵਜਾ ਕੇ ਸਰਗਮ ਨਾਲ ਇਸੇ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਉਪਰ - ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ‘ਜਗਤ ਮੈ ਝੂਠ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ’ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ।

ਨੋਟ ਨੰ: ੨ - ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਣ, ਪਹਿਲੇ ਪੁੱਛ ਲੈਣ ਕਿ ਏਥੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵੈਰਾਗ ਦੇ। ਬਾਕੀ ਕਿਤੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਧਰੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸੱਜਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜੈਸਾ ਦੀਵਾਨ ਹੋਵੇ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਅਸਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵੇਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰੋ।

ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਿਆ ਪੁਸਤਕ

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਸੁਰ ਖਾਸ ×

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਅਲਾਪ ਸਰਗਮ ਜੋੜ ੧

÷

×

ਸਾ ਰੇ ਮਾ-ਪਾ ਧਾ-ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਸਾ ਸਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਜੋੜ ੨

×

੩

ਸਾ ਰੇ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਸਾ-ਨੀ ਧਾ ਨੀ ਧਾ ਧਾ ਪਾ-

×

×

ਮਾ ਪਾ- ਧਾ ਧਾ ਮਾ-ਗਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ-

ਸਾ ਸਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਜੋੜ ੩ × ੩ / ੩ ੩ ੩ ੩ ੩ ੩

ਸਾ ਰੇ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਸਾ-ਰੇ ਸਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

੩

×

ਨੀ ਧਾ ਸਾ-ਨੀ ਧਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ-ਮਾ ਪਾ

×

×

ਮਾ ਪਾ- ਧਾ ਪਾ ਮਾ-ਗਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਸਾ ਸਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ-

ਇਸ ਜੋੜ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਅਲਾਪ ਕੇ ਫਿਰ ਏਸੇ ਪਰ ਸਲੋਕ ਪੜ੍ਹੋ।

ਲੈਹਰ- ਤਾਲ ੩ ਤਿੰਨ ਮਾਤਰ ੧੬ ਗਤ ਨਾਮ ਧਿਨਾ ।

ਸਤਰ ਤਾਰ ੨÷

੫

੦

ਦੇਨ ਕੀ $\frac{\text{ਸਾ ਰੇ ਮਾ}}{\text{ਏਕ}}$ $\frac{\text{ਪ - - ਪਾ}}{\text{ਦੋ}}$ $\frac{\text{ਸਾ - ਨੀ}}{\text{ਤੀਨ}}$

੧+

$\frac{\text{ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਪਾ}}{\text{ਚਾਰ}}$

ਸਤਾਰ ਤਾਰ ੨

੨+ ੦

ਦੇ ਕੇ ਕੀ ਸ-ਨੀ ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਧਾ ਪਾ
ਏਕ ਦੋ ਤੀਨ

੧+

$\frac{\text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਚਾਰ}}$

ਅੱਗੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਅੱਠ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ੨੫ ਸ਼ਬਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ੨੫ ਸ਼ਬਦ ਵੈਰਾਗ ਦੇ ਅੱਧੀ ਤੁਕ ਲਿਖਕੇ ਦਰਜ ਕਰਾਂਗੇ ।

ਰਾਗ ਆਸਾ (ਨੰ:੧)

ਤਾਲ ਚੈਂਚਲ ਮਾਤ੍ਰਾਂ ੧੪ ਰਫਤਾਰ ਵਿਚਲੇ ਮੇਲ ਦੀ ਤਾਰ ਪਰ ਹੈ ।

+

ਸੁਰ ਖਾਸ ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨ-ਸੁਗੜ ਬੰਨਾ ਗਲ ਲਾ ਲਿਆ ਆਸਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਰੱਬ ਨੇ ਪੁਜਾਈਆਂ। ਵੇਲਾ ੮ ਵਜੇ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ ੭ ਵਜੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤਕ।

ਕਾਨੜਾ ਮਹਲਾ ੫

ਕੁਚਿਲ ਕਠੌਰ ਕਪਟ ਕਾਮੀ ॥ ਜਿਉ ਜਾਨਹਿ ਤਿਉ ਤਾਰਿ
ਸੁਆਮੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੂ ਸਮਰਥ ਸਰਨਿ ਜੋਗ ਤੂ ਰਾਖਹਿ ਅਪਨੀ
ਕਲਿ ਧਾਰਿ ॥੧॥ ਜਾਪ ਤਾਪ ਨੇਮ ਸੁਚਿ ਸੰਜਮ ਨਾਹੀ ਇਨ ਬਿਧੇ
ਛੁਟਕਾਰ ॥ ਗਰਤ ਘੋਰ ਅੰਧ ਤੇ ਕਾਢਹੁ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਰਿ
॥੨॥੮॥੧੯॥

(੧੩੦੧/੧੩)

ਅਸਥਾਈ

+			੩	੩ ੩
ਰੇ	ਮਾ ੨	ਪਾ ਧਾ ੨	ਸਾ ੨	ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧਾ
	ਜਿਉ ਜਾਨਹਿ	ਤਿਉ	ਤਾਰਿ	ਸੁਆਮੀ

ਦੋਬਾਰਾ

+			੩	੩ ੩
ਧਾ ਮਾ ੨	ਪਾ ਧਾ ੨	ਸਾ ੨	ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧਾ	
ਜਿਉ ਜਾਨਹਿ	ਤਿਉ	ਤਾਰਿ	ਸੁਆਮੀ	

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੧

ਧਾ ੪	ਧਾ ਨੀ ਧਾ	ਪਾ ਧਾ ਪਾ	ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਕੁਚਿਲ	ਕਠੌਰ	ਕਪਟ	ਕਾਮੀ
ਜਿਉ ਜਾਨਹਿ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ।			

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੨

	੩	੩	੩
<u>ਪਾ ਧਾ</u>	<u>ਸਾ ੨</u>	<u>ਰੇ ੨</u>	<u>ਸਾ ਨੀ ਧਾ</u>
ਤੂੰ ਸਮ	ਰਬ	ਸਰਨਿ	ਜੋਗ

ਤੂੰ ਰਾਖਹਿ ਅਪਨੀ ਕਲਿ ਧਾਰਿ ਸੁਆਮੀ ਦੋਬਾਰਾ ਧਾ ਵਾਲੀ
ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਵਜਾਕੇ 'ਕੁਚਿਲ ਕਠੋਰ ਕਪਟ ਕਾਮੀ' ਦੀ ਤੁਕ ਨਾਲ
ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਸਥਾਈ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿਓ ।

ਇਸੇ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਜਾਨਉ ਕਿਆ ਕਰਸੀ
ਬੀਓ ॥ ਅਸਥਾਈ 'ਬਰਹਰ ਕੰਪੈ ਬਾਲਾ ਜੀਉ' ਅੰਤਰਾ ਪਹਿਲਾ
ਅਸਥਾਈ ਦੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾ ਦੇਣਾ ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ਛੰਤ ਘਰੁ ੪ ॥

ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੇ ਲੋਇਣਾ ਮਨੁ ਪ੍ਰੇਮਿ ਰਤੰਨਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
ਮਨੁ ਰਾਮਿ ਕਸਵਟੀ ਲਾਇਆ ਕੰਚਨੁ ਸੋਵੰਨਾ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲਿਆ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੋ ਭਿੰਨਾ ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਮੁਸਕਿ ਝਕੋਲਿਆ ਸਭੁ ਜਨਮੁ ਧਨੁ ਧੰਨਾ ॥੧॥

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ
ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਵਾਰ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ
ਸਲੋਕ ਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਲਿਖੇ

ਟੁੰਡੇ ਅਸ ਰਾਜੈ ਕੀ ਧੁਨੀ ॥ ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥

ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਦਿਉਹਾੜੀ ਸਦ ਵਾਰ ॥
ਜਿਨਿ ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੀ ਵਾਰ ॥੧॥
ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਜੇ ਸਉ ਚੰਦਾ ਉਗਵਹਿ ਸੂਰਜ ਚੜਹਿ ਹਜਾਰ ॥
ਏਤੇ ਚਾਨਣ ਹੋਦਿਆਂ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ ॥੨॥
ਮ: ੧॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨੀ ਮਨਿ ਆਪਣੈ ਸੁਚੇਤ ॥
ਛੁਟੇ ਤਿਲ ਬੂਆੜ ਜਿਉ ਸੁੰਵੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ॥

★★

ਖੇਤੈ ਅੰਦਰਿ ਛੁਟਿਆ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਉ ਨਾਹ ॥

ਫਲੀਅਹਿ ਫੁਲੀਅਹਿ ਬਪੁੜੇ ਭੀ ਤਨ ਵਿਚਿ ਸੁਆਹ ॥੩॥

ਪਉੜੀ ॥ ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ ਆਪੀਨੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ ॥

ਦੁਯੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥

ਦਾਤਾ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਤੂੰ ਤੁਸਿ ਦੇਵਹਿ ਕਰਹਿ ਪਸਾਉ ॥

ਤੂੰ ਜਾਣੋਈ ਸਭਸੈ ਦੇ ਲੈਸਹਿ ਜਿੰਦੁ ਕਵਾਉ ॥

ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥੧॥

ਰਾਗ ਆਸਾ ॥ ਛਕਾ

(ਰਾਗੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ) ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੇ ਲੋਇਣਾ

ਅਸਥਾਈ

ਧਾ ੨ ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਮਾ
ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

×

ਮਾ ੮
ਮਨੁ ਪ੍ਰੇਮਿ

ਗਾ ਰੇ
ਭਿੰਨੇ

×

ਮਾ ੮
ਰਤੰਠਾ

ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਲੋਇਣਾ

×

ਮਾ ੨ ਪਾ ਧਾ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ

ਮਨਿ ਰਾਮਿ ਕਸਵਟੀ ਲਾਇਆ ਕੰਚਨੁ ਸੋਵਿੰਨਾ ॥ ਇਹ ਪਹਿਲੀ
ਤੁਕ ਤੇ ਵਜਾਉਣਾ ਪਰ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ । ਚਾਰੇ ਤੁਕਾਂ
ਇਸੇ ਤੇ ਵਜਾਉਣੀਆਂ ਹਨ । ਆਖਰੀ ਅੱਧੀ ਤੁਕ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ
ਬਦਲਣੀ ਹੈ ।

੩ ੩

ਸਾ ੮ ਸਾ
ਸਭੁ ਜਨਮੁ ਧਨੁ

ਨੀ ਧਾ
ਧੰਨਾ

ਧਾ ੨ ਪਾ ਧਾ
ਜੀ ਮੈਂ ਵਾਰੀ

+

ਪਾ ਸਾ ਗਾ ੨
ਰਾਮ ਰਾਜੇ

ਰੇ ੨ ਸਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ ੨
ਜੀ ਮੈਂ ਵਾਰੀ ਰਾਮ ਰਾਜੇ

ਛੱਕਾ ਮੁਕਾ ਕੇ ਫੇਰ ਅੱਗੇ ਸਲੋਕ ਪੜ੍ਹੋ । ਫਿਰ ਇਹ ਸਰਗਮ ਸਾਰੀ
ਵਾਜੇ ਵਿਚ ਵਜਾਉ ।

8

+

+

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਫਿਰ ਸਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਅਗੇ ਜੋੜੀ ਵਿਚ ਤਾਘੇ ਘੇ ਘੇ ਤਿਟ ਸਾਰੇ ਸਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਏਹੋ
ਛੇੜ ਜਾਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਵਾਜੇ ਵਿਚ ਸਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰੰਭ ਕਰੋ ।

ਸਾ ਰੇ ਮਾ+
੧ਓ ਕਾਰ

ਪਾ
ਸਤਿਨਾਮੁ

ਦਾ
ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ

ਪਾ
ਨਿਰਭਉ

ਮਾ +
ਨਿਰਵੈਰੁ

ਗਾ
ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ

ਰੇ
ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ

੨ ਰੇ
ਗੁਰ ਪ੍ਰ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਸਾਦਿ ਜੀ

ਸਾ ਰੇ ਮਾ
ਆਸਾ ਦੀ

ਪਾ ੨ ਧਾ
ਵਾਰ ਸਲੋਕਾਂ

ਧਾ ਪਾ
ਨਾਲ ਸਲੋਕ

×
ਮਾ
ਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ

ਗਾ ਰੇ
ਲਿਖੇ ਟੁੰਡੇ

+
ਮਾ
ਅਸਰਾਜੈ

ਗਾ ਰੇ
ਕੀ ਧੁਨੀ

+

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ਜੀ

ਸਾ ਰੇ ਮਾ ਪਾ ਧਾ
ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ

੩

ਸਾ ੩
ਦਿਉਹਾੜੀ ਸਦ ਵਾਰ

ਨੀ
ਜਿਨਿ ਮਾਣਸ ਤੇ

ਧਾ
ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ

x

ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੀ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਵਾਰ ਜੀ

+

ਸਾ ਰੇ ਮਾ ਪਾ
ਜੇ ਸਉ ਚੰਦਾ

x

ਮਾ ਪਾ ਧਾ
ਉਗਵਹਿ

੩

ਸਾ
ਸੂਰਜ ਚੜਹਿ

੩

੩ ੩ ੩

ਰੇ

ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਹੋਦਿਆਂ

ਨੀ

ਹਜਾਰ

ਏਤੇ ਚਾਨਣ

੩

੩

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਨੀ ਸਾ
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ

ਨੀ

ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ

੩

ਧਾ

ਚੇਤਨੀ

ਨੀ

ਮਨਿ ਆਪਣੈ

ਸਾ

ਸੁਚੇਤ

+

ਨੀ

ਛੁਟੇ ਤਿਲ

ਧਾ

ਬੂਆੜ ਜਿਉ

ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ
ਸੁੰਵੈ ਅੰਦਰਿ

x

ਸਾ ਰੇ ਮਾ
ਖੇਤੈ ਅੰਦਰਿ

ਪਾ

ਛੁਟਿਆ

+

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਖੇਤ ਜੀ

+

ਮਾ ਗਾ ਰੇ
ਕਹੁ ਨਾਨਕ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਸਉ ਨਾਹ

ਸਾ ਰੇ ਮਾ
ਫਲੀਅਹਿ

ਪਾ

ਫੁਲੀਅਹਿ

ਧਾ

ਬਪੁੜੇ

ਪਾ ਮਾ

ਭੀ ਤਨ ਵਿਚਿ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਸੁਆਹ ਜੀ

ਅਸਥਾਈ

ਪਉੜੀ ॥

+

ਮਾ: ੪

ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ

×

ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਮਾ

ਆਪੀਨੈ ਵਾਹ

+

ਮਾ: ੨

ਸਾਜਿਓ

+ ×

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਲੇਵਾ ਰਚਿਓ ਨਾਉ

ਤਿੰਨ ਤੁਕਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ.....

ਅੰਤਰਾ

ਗਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ ੨

ਤੂੰ ਜਾਣੋਈ ਸਭਸੈ

ਗਾ ਰੇ

ਲੇਵਾ

ਮਾ ਪਾ ਸਾ ਪਾ ਮਾ

ਦੇ ਲੈਸਹਿ ਵਾਹ

ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਜਿੰਦੁ ਕਵਾਉ

ਆਖਰੀ ਤੁਕ ਬਦਲ ਜਾਣੀ ਹੈ ।

੩

+

ਸਾ ੪

ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਵਾਹ

+

ਨੀ ਧਾ ਪਾ ਪਾ ਮਾ ਗਾ

ਲੇਵਾ ਡਿਠੋ ਚਾਉ

+

ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਹਉ ਵਾਰਿਆ ਵਾਹ

ਨੋਟ- ਤਿੰਨੇ ਸਲੋਕ, ਛਕਾ, ਸਲੋਕ ਪਉੜੀ ਏਸੇ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨੇ।

ਰਾਗ ਆਸਾ ਤਾਲ ਚੈਂਚਲ ਮਾਤਰਾ ੧੪ ਰਫਤਾਰ ਵਿਚਲੇ ਮੇਲ ਦੀਆਂ ਦਾ ਘਰ ਅਉਰ ਨ ਦੇਖਾ ਪਰ ਹੈ ।

+ +

ਸੁਰ ਖਾਸ ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਕਬੀਰ ਜੀ

ਦੁਇ ਦੁਇ ਲੋਚਨ ਪੇਖਾ ॥ ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਉਰੁ ਨ ਦੇਖਾ ॥
 ਨੈਨ ਰਹੇ ਰੰਗੁ ਲਾਈ ॥ ਅਬ ਬੇ ਗਲ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥
 ਹਮਰਾ ਭਰਮੁ ਗਇਆ ਭਉ ਭਾਗਾ ॥ ਜਬ ਰਾਮ
 ਨਾਮ ਚਿਤੁ ਲਾਗਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਜੀਗਰ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥
 ਸਬ ਖਲਕ ਤਮਾਸੇ ਆਈ ॥ ਬਾਜੀਗਰ ਸ੍ਵਾਂਗੁ ਸਕੇਲਾ ॥ ਅਪਨੇ
 ਰੰਗ ਰਵੈ ਅਕੇਲਾ ॥੨॥ ਕਥਨੀ ਕਹਿ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ਸਭ
 ਕਥਿ ਕਥਿ ਰਹੀ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਾ ਕਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਿ ਬੁਝਾਈ ॥
 ਤਾ ਕੇ ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥੩॥ ਗੁਰ ਕਿੰਚਤ ਕਿਰਪਾ
 ਕੀਨੀ ॥ ਸਭੁ ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਹ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਰੰਗਿ
 ਰਾਤਾ ॥ ਮਿਲਿਓ ਜਗਜੀਵਨ ਦਾਤਾ ॥੪॥੪॥

(੬੫੫/੨)

	+	.	+	੩ ੩
	ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ ੨	ਰੇ ਮਾ ਪਾ ਧਾ		ਸਾ ਰੇ
ਅਸਥਾਈ	ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ	ਅਉਰੁ ਨ		ਦੇ
੩				
ਸਾ ਨੀ ਧਾ		ਧਾ ੩		ਧਾ ਨੀ ਧਾ
ਖਾ		ਦੁਇ ਦੁਇ		ਲੋਚਨ
		+		
ਪਾ ਧਾ ਪਾ		ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ		
ਪੇਖਾ		ਜੀ		

ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਉਰੁ ਨ ਦੇਖਾ ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ

ਅੰਤਰਾ

੩
ਪਾ ਧਾ ਸਾ ੨
ਨੈਨ ਰਹੇ ਰੰਗੁ

+

ਧਾ ਪਾ ਮਾ
ਬੇਗਲ

੩ ੩
ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧਾ
ਲਾਈ

ਪਾ ਧਾ
ਕਹਨੁ ਨ

ਧਾ
ਅਬ

ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧਾ
ਜਾਈ

‘ਦੁਇ ਦੁਇ ਲੋਚਨ ਪੇਖਾ’ ਵਜਾ ਕੇ ਅਸਥਾਈ ਵਾਲੀ ਤੁਕ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿਉ। ਅੱਗੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ। ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਛਕਾ ਭੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣੀ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਪੜ੍ਹੋ।

ਅਸਥਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਏਥੋਂ ਕਰੋ। ਭਏ ਕੇਸ ਦੁਧ ਵਾਨੀ ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੧ ਨੈਨਹੁ ਨੀਰੁ ਬਹੈ ਤਨੁ ਖੀਨਾ।

ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੨ ਰੂਪਾ ਕੰਨੁ ਸਬਦੁ ਨਹੀ ਉਚਰੈ ਅਬ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਪਰਾਨੀ ॥ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਵਜਾ ਕੇ ਮਿਲਾ ਦਿਉ।

ਛਕਾ-ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣੀ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਅਣੀਆਲੇ ਅਣੀਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਜਿਸੁ ਲਾਗੀ ਪੀਰ ਪਿਰੰਮ ਕੀ ਸੋ ਜਾਣੈ ਜਰੀਆ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਸੋ ਆਖੀਐ ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਮਰੀਆ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਹਰਿ ਜਗੁ ਦੁਤਰੁ ਤਰੀਆ ॥੨॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥

ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਖੰਡ ਸਚੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥

ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਲੋਅ ਸਚੇ ਆਕਾਰ ॥

ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਕਰਣੇ ਸਰਬ ਬੀਚਾਰ ॥

ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਅਮਰੁ ਸਚਾ ਦੀਬਾਣੁ ॥

★★

ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮੁ ਸਚਾ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥
 ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਕਰਮੁ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥
 ਸਚੇ ਤੁਧੁ ਆਖਹਿ ਲਖ ਕਰੋੜਿ ॥
 ਸਚੈ ਸਭਿ ਤਾਣਿ ਸਚੈ ਸਭਿ ਜੋਰਿ ॥
 ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ ਸਚੀ ਸਾਲਾਹ ॥
 ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ਸਚੁ ॥
 ਜੋ ਮਰਿ ਜੰਮੇ ਸੁ ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥੧॥
 ਮ: ੧ ॥ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਵਡਾ ਨਾਉ ॥
 ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਸਚੁ ਨਿਆਉ ॥
 ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਨਿਹਚਲ ਥਾਉ ॥
 ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਣੈ ਆਲਾਉ ॥
 ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਬੁਝੈ ਸਭਿ ਭਾਉ ॥
 ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਪੁਛਿ ਨ ਦਾਤਿ ॥
 ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਆਪੇ ਆਪਿ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਾਰ ਨ ਕਥਨੀ ਜਾਇ ॥
 ਕੀਤਾ ਕਰਣਾ ਸਰਬ ਰਜਾਇ ॥੨॥

ਮਹਲਾ ੨ ॥

ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ ਸਚੇ ਕਾ ਵਿਚਿ ਵਾਸੁ ॥
 ਇਕਨ੍ਹਾ ਹੁਕਮਿ ਸਮਾਇ ਲਏ ਇਕਨ੍ਹਾ ਹੁਕਮੇ ਕਰੇ ਵਿਣਾਸੁ ॥
 ਇਕਨ੍ਹਾ ਭਾਣੈ ਕਢਿ ਲਏ ਇਕਨ੍ਹਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥
 ਏਵ ਭਿ ਆਖਿ ਨ ਜਾਪਈ ਜਿ ਕਿਸੈ ਆਣੇ ਰਾਸਿ ॥
 ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਕਉ ਆਪਿ ਕਰੇ ਪਰਗਾਸੁ ॥੩॥
 ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਉਪਾਇ ਕੈ ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ ॥
 ਓਥੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਨਿਬੜੈ ਚੁਣਿ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲਿਆ ॥
 ਥਾਉ ਨ ਪਾਇਨਿ ਕੂੜਿਆਰ ਮੁਹ ਕਾਲੈ ਦੋਜਕਿ ਚਾਲਿਆ ॥
 ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਰਤੇ ਸੇ ਜਿਣਿ ਗਏ ਹਾਰਿ ਗਏ ਸਿ ਠਗਣ ਵਾਲਿਆ ॥

सिद्धि प्राप्त है - १६

ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ ॥ ੨ ॥

ਛਕਾ, ਸਲੋਕ, ਪਉੜੀ ਤਿੰਨੇ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸਲੋਕ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਗਾਉ ।

ਦੂਸਰਾ ਸਲੋਕ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਸਲੋਕ ਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ।

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਤਾਲ ਚੈਂਚਲ ਮਾਤਰਾ ੧੪ ਰਫਤਾਰ ਵਿਚਲੇ ਮੇਲ ਦੀ ਆ ਦਾ
ਘਰ ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਵੈ ਪਰ ਹੈ ।

+

ਸੁਰ ਖਾਸ ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਅਸਥਾਈ

ਮਾਏ ਨੀ ਮੈਂ ਜੋਗੀ ਦੇ ਨੈਣਾਂ ਨੇ ਫਟੀਆਂ । ਨਾ ਲਾ ਮਲਮਾਂ
ਨਾ ਲਾ ਪਟੀਆਂ ।

ਅੰਤਰਾ

ਲਟ ਪਟ ਚੀਰਾ ਰਾਂਝਨ ਦੇ ਸਿਰ ਹੀਰ ਗੁੰਦੀਆਂ ਪਟੀਆਂ ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫

ਅਪੁਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪੇ ਰਾਖੈ ਆਪੇ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ ॥ ਜਹ ਜਹ
ਕਾਜ ਕਿਰਤਿ ਸੇਵਕ ਕੀ ਤਹਾ ਤਹਾ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਸੇਵਕ ਕਉ
ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜੋ ਕਹੈ ਠਾਕੁਰ ਪਹਿ ਸੇਵਕੁ ਤਤਕਾਲ
ਹੋਇ ਆਵੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਿਸੁ ਸੇਵਕ ਕੈ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੋ
ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਸੋਇ ਸੁਣੀ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਤਿਸੁ ਨਾਨਕ
ਪਰਸਣਿ ਆਵੈ ॥ ੨ ॥ ੭ ॥ ੧੨੯ ॥

ਅਸਥਾਈ

$$\begin{array}{cccc}
 & & & + \\
 \frac{\text{ਸਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਸੇਵਕ}} & \frac{\text{ਪਾ ਧਾ}}{\text{ਕਉ}} & \frac{\text{ਪਾ ਧਾ ਧਾ}}{\text{ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ}} & \frac{\text{ਮਾ ਗਾ}}{\text{ਹੋਇ}} \\
 & + & & + \\
 \frac{\text{ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਦਿਖਾਵੈ}} & \frac{\text{ਮਾ ੩ ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ}} & \frac{\text{ਸਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਦਿਖਾਵੈ}} &
 \end{array}$$

ਅੰਤਰਾ

$$\begin{array}{cccc}
 & ੩ & & ੩ \\
 \frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਅਪੁਨੇ}} & \frac{\text{ਧਾ ਸਾ ੨}}{\text{ਸੇਵਕ ਕੀ}} & \frac{\text{ਰੇ ੨}}{\text{ਆਪੇ}} & \frac{\text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ}}{\text{ਰਾਖੈ}} \\
 & & ੩ & \\
 \frac{\text{ਸਾ - ਰੇ}}{\text{ਆਪੇ}} & \frac{\text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ}}{\text{ਨਾਮੁ}} & \frac{\text{ਪਾ ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਜਪਾਵੈ}} &
 \end{array}$$

ਦੋਬਾਰਾ

$$\begin{array}{cc}
 + & \\
 \frac{\text{ਮਾ ੩}}{\text{ਸੇਵਕ}} & \frac{\text{ਪਾ ਧਾ}}{\text{ਕਉ ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਵੈ}}
 \end{array}$$

ਅੱਗੇ ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰਾ ਅਸਥਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪੜ੍ਹੋ।
ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਛਕਾ ਤੀਜਾ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਨੋਟ- ਹੇ ਜੀ ਪਿਆਰੇ ਵਾਰੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਪਾਸੋਂ ਭੀ
ਲਗਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇ ਜੀ

★★
 ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਸਰਣਾਗਤੀ । ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਸਭ ਕਿਛੁ ਜੀਵਤ
 ਕੋ ਬਿਵਹਾਰ ।'

ਛਕਾ

ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਸਰਣਾਗਤੀ ਮਿਲੁ ਗੋਵਿੰਦ ਰੰਗਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
 ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਇਕ ਮੰਗਾ ॥ ਮੇਰਾ ਮਨੁ
 ਤਨੁ ਸਬਦਿ ਵਿਗਾਸਿਆ ਜਪਿ ਅਨਤ ਤਰੰਗਾ ॥ ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਜਨਾ
 ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਸਤਸੰਗਾ ॥੨॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥

ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਦ ਵਿਸਮਾਦੁ ਵੇਦ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਜੀਅ ਵਿਸਮਾਦੁ
 ਭੇਦ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰੂਪ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰੰਗ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਗੇ ਫਿਰਹਿ
 ਜੰਤ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਪਉਣੁ ਵਿਸਮਾਦੁ ਪਾਣੀ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਅਗਨੀ
 ਖੇਡਹਿ ਵਿਡਾਣੀ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਧਰਤੀ ਵਿਸਮਾਦੁ ਖਾਣੀ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ
 ਸਾਦਿ ਲਗਹਿ ਪਰਾਣੀ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਸਮਾਦੁ ਵਿਜੋਗੁ ॥
 ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੁਖ ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੋਗੁ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਿਫਤਿ ਵਿਸਮਾਦੁ
 ਸਾਲਾਹ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਉਝੜ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰਾਹ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਨੇੜੈ
 ਵਿਸਮਾਦੁ ਦੂਰਿ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਦੇਖੈ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ ॥ ਵੇਖਿ ਵਿਡਾਣੁ
 ਰਹਿਆ ਵਿਸਮਾਦੁ ॥ ਨਾਨਕ ਬੁਝਣੁ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ॥੧॥

ਮ: ੧ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਦਿਸੈ ਕੁਦਰਤਿ ਸੁਣੀਐ ਕੁਦਰਤਿ ਭਉ ਸੁਖ
 ਸਾਰੁ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਪਾਤਾਲੀ ਆਕਾਸੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਆਕਾਰੁ ॥
 ਕੁਦਰਤਿ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਕਤੇਬਾ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਕੁਦਰਤਿ
 ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪੈਨਣੁ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਪਿਆਰੁ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਜਾਤੀ
 ਜਿਨਸੀ ਰੰਗੀ ਕੁਦਰਤਿ ਜੀਅ ਜਹਾਨ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਨੇਕੀਆ ਕੁਦਰਤਿ
 ਬਦੀਆ ਕੁਦਰਤਿ ਮਾਨੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ
 ਕੁਦਰਤਿ ਧਰਤੀ ਖਾਕੁ ॥ ਸਭ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਤੂੰ ਕਾਦਿਰੁ ਕਰਤਾ
 ਪਾਕੀ ਨਾਈ ਪਾਕੁ ॥ ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖੈ ਵਰਤੈ ਤਾਕੋ
 ਤਾਕੁ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਆਪੀਨੈ ਭੋਗ ਭੋਗਿ ਕੈ ਹੋਇ ਭਸਮਤਿ ਭਉਰੁ

ਸਿਧਾਇਆ ॥ ਵਡਾ ਹੋਆ ਦੁਨੀਦਾਰੁ ਗਲਿ ਸੰਗਲੁ ਘਤਿ
ਚਲਾਇਆ ॥ ਅਗੈ ਕਰਣੀ ਕੀਰਤਿ ਵਾਚੀਐ ਬਹਿ ਲੇਖਾ ਕਰਿ
ਸਮਝਾਇਆ ॥ ਥਾਉ ਨ ਹੋਵੀ ਪਉਦੀਈ ਹੁਣਿ ਸੁਣੀਐ ਕਿਆ
ਰੂਆਇਆ ॥ ਮਨਿ ਅੰਧੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥੩॥

ਛਕਾ ਸਲੋਕ ਪਉੜੀ ਏਹ ਤਿੰਨੇ ਆਸਾ ਰਾਗ ਪਿਛਲੇ ਛਕਾ ਸਲੋਕ
ਪਉੜੀ ਵਾਂਗੂੰ ਵਿਚ ਗਾਉਣੇ ਵਜਾਉਣੇ ਹਨ ।

ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗਨੀ ਭੈਰਵੀ ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛਟ ਮਾਤਰ ੮ ਰਫਤਾਰ ਵਿਚਲੇ
ਮੇਲ ਦੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ । ਪੂਤੁ ਭਗਤ ਗੋਬਿੰਦ ਪਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+ + + + +

ਸਾ ਰੇ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਮਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ-ਬਸ ਮੈਂ ਹੋਤੇ ਆਏ ਭਗਵਾਨ ਭਗਤ ਕੇ ।

ਨੋਟ- ਧਾਰਨਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਰਖੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਵਜਾਉਣ
ਲਗਿਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਪਵੇ ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫

ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਚੈ ਦੀਆ ਭੇਜਿ ॥ ਚਿਰੁ ਜੀਵਨੁ ਉਪਜਿਆ
ਸੰਜੋਗਿ ॥ ਉਦਰੈ ਮਾਹਿ ਆਇ ਕੀਆ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਮਾਤਾ ਕੈ ਮਨਿ
ਬਹੁਤੁ ਬਿਗਾਸੁ ॥ ੧ ॥ ਜੰਮਿਆ ਪੂਤੁ ਭਗਤੁ ਗੋਵਿੰਦ ਕਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟਿਆ
ਸਭ ਮਹਿ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰ ਕਾ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਸੀ ਮਾਸੀ ਹੁਕਮਿ ਬਾਲਕ
ਜਨਮੁ ਲੀਆ ॥ ਮਿਟਿਆ ਸੋਗੁ ਮਹਾ ਅਨੰਦੁ ਥੀਆ ॥ ਗੁਰਬਾਣੀ
ਸਖੀ ਅਨੰਦੁ ਗਾਵੈ ॥ ਸਾਚੇ ਸਾਹਿਬ ਕੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥੨॥ ਵਧੀ ਵੇਲਿ
ਬਹੁ ਪੀੜੀ ਚਾਲੀ ॥ ਧਰਮ ਕਲਾ ਹਰਿ ਬੰਧਿ ਬਹਾਲੀ ॥ ਮਨ ਚਿੰਦਿਆ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਿਵਾਇਆ ॥ ਭਏ ਅਚਿੰਤ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਇਆ ॥੩॥
ਜਿਉ ਬਾਲਕੁ ਪਿਤਾ ਉਪਰਿ ਕਰੇ ਬਹੁ ਮਾਣ ॥ ਬੁਲਾਇਆ ਬੋਲੈ ਗੁਰ

ਕੈ ਭਾਣਿ ॥ ਗੁਝੀ ਛੰਨੀ ਨਾਹੀ ਬਾਤ ॥ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਤੁਠਾ ਕੀਨੀ
ਦਾਤਿ ॥੪॥੭॥੧੦੧॥

ਅਸਥਾਈ

			+		+
<u>ਪਾ ੨</u>	<u>ਪਾ ੩</u>	<u>ਪਾ ਧਾ</u>		<u>ਮਾ ਪਾ</u>	
ਪੂਤੁ	ਭਗਤੁ	ਗੋ		ਵਿੰਦ	
+	+	+		+	+
<u>ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਮਾ</u>		<u>ਮਾ ੨</u>		<u>ਗਾ ਮਾ</u>	
ਕਾ		ਜੰਮਿਆ		ਪੂਤੁ	
+	+	+			
<u>ਗਾ</u>	<u>ਰੇ ਸਾ ਨੀ</u>	<u>ਸਾ</u>			
ਤ	ਭਗਤੁ	ਗੋ			
×	×	੩		੩	
ਅੰਤਰਾ	ਗਾ ਮਾ	ਧਾ ਨੀ		ਸਾ ੨	ਸਾ ੨
	ਸਤਿਗੁਰ	ਸਾਚੈ		ਦੀਆ	ਭੇਜਿ
×	×	੩		੩	੩
<u>ਨੀ</u>	<u>ਨੀ ਸਾ</u>	<u>ਸਾ</u>		<u>ਨੀ ਸਾ ਰੇ</u>	
ਚਿਰੁ	ਜੀਵਨੁ	ਉਪ		ਜਿਆ	
੩	+	×			
<u>ਸਾ</u>	<u>ਨੀ ਧਾ ਪਾ</u>				
ਸੰ	ਜੋਗਿ				

ਅਗੇ ਦੋ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਜਾਓ ਚਾਹੇ ਇਕ ਪੜ੍ਹੋ । ਛਕਾ ਭੀ
ਹਰ ਇਕ ਇਸੇ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ ਭੀ ਖੁਸ਼ੀ
ਦਾ ਪੜ੍ਹੋ । ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਤੁਮ ਪਹਿ ਅਰਦਾਸਿ ॥

ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ॥ ਰਾਮ ਸਿਮਰੁ ਪਛਤਾਹਿਗਾ ਮਨ ॥

ਛਕਾ-ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸੁਣਿ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਹਰਿ ਰਾਇਆ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਹਉ ਮਾਗਉ ਸਰਣਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੁਖਿ

ਪਾਇਆ ॥ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਹਰਿ ਬਿਰਦੁ ਹੈ ਹਰਿ ਲਾਜ ਰਖਾਇਆ ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਸਰਣਾਗਤੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਇਆ ॥੪॥੧॥੮॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਪਵਣੁ ਵਹੈ ਸਦਵਾਉ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ
ਚਲਹਿ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਅਗਨਿ ਕਢੈ ਵੇਗਾਰਿ ॥ ਭੈ
ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਦਬੀ ਭਾਰਿ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਇੰਦੁ ਫਿਰੈ ਸਿਰ ਭਾਰਿ ॥
ਭੈ ਵਿਚਿ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਦੁਆਰੁ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਸੂਰਜੁ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚੰਦੁ ॥
ਕੋਹ ਕਰੋੜੀ ਚਲਤ ਨ ਅੰਤੁ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਸਿਧ ਬੁਧ ਸੁਰ ਨਾਥ ॥
ਭੈ ਵਿਚਿ ਆਡਾਣੇ ਆਕਾਸ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰ ॥ ਭੈ
ਵਿਚਿ ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਪੂਰ ॥ ਸਗਲਿਆ ਭਉ ਲਿਖਿਆ ਸਿਰਿ
ਲੇਖੁ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚੁ ਏਕੁ ॥ ੧॥ ਮ:੧॥ ਨਾਨਕ
ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਰਵਾਲ ॥ ਕੇਤੀਆ ਕੰਨ੍ਹ
ਕਹਾਣੀਆ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰ ॥ ਕੇਤੇ ਨਚਹਿ ਮੰਗਤੇ ਗਿਝਿ ਮੁਝਿ
ਪੂਰਹਿ ਤਾਲ ॥ ਬਾਜਾਰੀ ਬਾਜਾਰ ਮਹਿ ਆਇ ਕਢਹਿ ਬਾਜਾਰ ॥
ਗਾਵਹਿ ਰਾਜੇ ਰਾਣੀਆ ਬੋਲਹਿ ਆਲ ਪਤਾਲ ॥ ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ
ਮੁੰਦੜੇ ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ ਹਾਰ ॥ ਜਿਤੁ ਤਨਿ ਪਾਈਅਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸੇ
ਤਨ ਹੋਵਹਿ ਛਾਰ ॥ ਗਿਆਨੁ ਨ ਗਲੀਈ ਢੂਢੀਐ ਕਥਨਾ ਕਰੜਾ
ਸਾਰੁ ॥ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਪਾਈਐ ਹੋਰ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਕਮੁ ਖੁਆਰੁ ॥੨॥
ਪਉੜੀ ॥ ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਨਦਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ॥
ਏਹੁ ਜੀਉ ਬਹੁਤੇ ਜਨਮ ਭਰੰਮਿਆ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰ ਜੇਵਡੁ ਦਾਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਸਭਿ ਸੁਣਿਅਹੁ ਲੋਕ ਸਬਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ॥
ਜਿਨਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ੪॥

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗੜਾ

ਤਾਲ ਢਈਆ ਮਾਤਰ ੭ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ ਪਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਅਸਥਾਈ

$$\begin{array}{ccc}
 \begin{array}{c} + \quad + \\ \hline \text{ਮਾ ਗਾ ਮਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਦੀਨ ਦਇਆਲ} \end{array} & \begin{array}{c} \text{ਨੀ ੨} \\ \hline \text{ਸੁਣਿ} \end{array} & \begin{array}{c} ੩ \\ \hline \text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਬੇਨਤੀ} \end{array} \\
 \begin{array}{c} \text{ਪ} \\ \hline \text{ਹਰਿ} \end{array} & \begin{array}{c} + \\ \hline \text{ਗਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਪ੍ਰਭ} \end{array} & \begin{array}{c} + \\ \hline \text{ਪਾ ਧਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਰਾਇਆ} \end{array}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} + \\ \hline \text{ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਰਾਮ ਰਾਜੇ} \end{array} \quad \text{ਦੀਨ ਦਇਆਲ}$$

ਅੰਤਰਾ

$$\begin{array}{ccccc}
 \begin{array}{c} \text{ਨੀ} \\ \hline \text{ਹਉ} \end{array} & \begin{array}{c} \text{ਨੀ ੨} \\ \hline \text{ਮਾਗਉ} \end{array} & \begin{array}{c} \text{ਨੀ ੨} \\ \hline \text{ਸਰਣਿ} \end{array} & \begin{array}{c} \text{ਨੀ ੨} \\ \hline \text{ਹਰਿ} \end{array} & \begin{array}{c} \text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਨਾਮ ਕੀ} \end{array} \\
 & & + & & \\
 \begin{array}{c} \text{ਪਾ} \\ \hline \text{ਹਰਿ} \end{array} & \begin{array}{c} \text{ਗਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਹਰਿ ਮੁਖਿ} \end{array} & & \begin{array}{c} \text{ਪਾ ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਪਾਇਆ} \end{array} & \\
 \begin{array}{c} \text{ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਰਾਮ ਰਾਜੇ} \end{array} & & & &
 \end{array}$$

ਬਾਕੀ ਦੋਵੇਂ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਵਜਾਓ

$$\begin{array}{c} + \\ \hline \text{ਸਾ ਗਾ ਮਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਭੈ ਵਿਚਿ ਪਵਣੁ ਵਹੈ ਸਦ ਵਾਉ} \end{array} \quad \begin{array}{c} \text{ਨੀ} \\ \hline \text{ਭੈ ਵਿਚਿ ਚਲਹਿ} \end{array}$$

33

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਭੈ ਵਿਚ ਅਗਨਿ ਕਢੈ ਵੇਗਾਰਿ

X

ਗਾ ਮਾ ਪਾ

ਭੈ ਵਿਚਿ ਇੰਦ

3

ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਨੀ ਸਾ

ਭੈ ਵਿਚਿ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਦੁਆਰ ॥

3

3

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਸੁਰਜੁ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚੰਦੁ

ਕੌਹ ਕਰੜੀ ਚਲਤ

५

५

ਭੈ ਵਿਚਿ ਸਿਧ ਬੁਧ ਸਰ ਨਾਥ

+

+

ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਆਕਾਸ਼

X

ਕੀ

ਭੈ ਵਿਚਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਪੁਰ ॥

3

HT

ਸਗਲਿਆ ਭਉ ਲਿਖਿਆ ਸਿਰਿ ਲੇਖੁ ॥

3

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚ ਏਕ ॥

+

+

ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਰਵਾਲ ॥

+

ਸਾ ਗਾ ਮਾ ਪਾ

ਕੇਤੀਆ ਕੰਨ ਕਹਾਣੀਆ

ੜੇ

ਨੀ ਸਾ

ਕੇਤੇ ਨਚਹਿ ਮੰਗਤੇ

ੜੇ

ਮਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਬਾਜਾਰੀ ਬਾਜਾਰ ਮਹਿ ਆਏ ਕਢਹਿ ਬਾਜਾਰ ॥

+

+

ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਗਾਵਹਿ ਰਾਜੇ ਰਾਣੀਆ ਬੋਲਹਿ ਆਲ ਪਤਾਲ ॥

+

ੜੇ

ਸਾ ਗਾ ਮਾ ਪਾ

ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ ਮੁੰਦੜੇ

ੜੇ

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਜਿਤੁ ਤਨਿ ਪਾਈਅਹਿ

+

ਸਾ ਗਾ ਮਾ

ਗਿਆ ਨੁ ਗਲੀਈ

ੜੇ

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਪਾਈਐ

ਪਾ

ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰ ॥

ੜੇ

ਨੀ ਸਾ

ਗਿੜਿ ਮੁੜਿ ਪੂਰਹਿ ਤਾਲ ॥

ਪਾ ਨੀ ਸਾ

ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ ਹਾਰ ॥

+

+

ਪਾ ਮਾ ਗਾ

ਨਾਨਕਾ ਸੇ ਤਨ

ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਹੋਵਹਿ ਛਾਰ ॥

ੜੇ

ਪਾ ਪਾ ਨੀ

ਢੂਢੀਐ

ਸਾ

ਕਥਨਾ ਕਰੜਾ ਸਾਰੁ ॥

+

ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਮਾ ਰੇ ਸਾ

ਹੋਰ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਕਮੁ ਖੁਆਰੁ ॥

ਅਸਥਾਈ

ਪਉੜੀ ਛੇੜ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਵਜਾਂਦੇ ਸਾਓ ਵਜਾਓ ੩

ਪਉੜੀ

$$\begin{array}{r}
 \frac{\text{ਨੀ } ੩ \text{ ਨੀ}}{\text{ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ}} \\
 + \\
 \frac{\text{ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਵਾਹ}}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 \frac{\text{ਨੀ ਨੀ } ੪}{\text{ਜੇ ਆਪਣੀ}} \\
 + \\
 \frac{\text{ਪਾ ਮਾ ਗਾ}}{\text{ਵਾਹ ਵਾਹ ਸਤਿ}}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 \frac{\text{ਨੀ ਸਾ ਨੀ}}{\text{ਤਾ ਨਦਰੀ}} \\
 + \\
 \frac{\text{ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਸਾ}}{\text{ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ॥}}
 \end{array}$$

ਤਿੰਨੇ ਤੁਕਾਂ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ

ਅੰਤਰਾ

$$\begin{array}{r}
 + \\
 \frac{\text{ਪਾ ਮਾ ਗਾ}}{\text{ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ}} \\
 \times \\
 \frac{\text{ਪਾ ਮਾ ਗਾ}}{\text{ਵਾਹ ਵਾਹ ਆਪੁ}}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 + \\
 \frac{\text{ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਸਾ}}{\text{ਸਚੁ ਪਾਇਆ}} \\
 \times \\
 \frac{\text{ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਸਾ}}{\text{ਗਵਾਇਆ ॥}}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 ੩ \\
 \frac{\text{ਨੀ ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਜਿਨ੍ਹੀ ਵਿਚਹੁ ਵਾਹੁ}}
 \end{array}$$

ਜਿਨ੍ਹ ਸਚੇ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਚੁ ਬੁਝਾਇਆ ॥

ਜਿਨ੍ਹੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਪਰ ਵਜਾ ਕੇ ਮੁਕਾ ਦਿਉ।

ਫਿਰ ਪਉੜੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵੇਲੇ

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਵਿਚਲੇ ਮੇਲ ਦੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ । ਮਿਲਿ ਪੀਵਹੁ ਭਾਈ ਪਰ ਹੈ । ਧਾਰਨਾ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ, ਤੇਰੇ ਭਰੋਸੇ ਮੈ ਲਾਡ ਲਡਾਇਆ ॥

ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ੬ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਮਿਲਿ ਪੀਵਹੁ ਭਾਈ ॥ ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸਭ ਤਿਖਾ ਬੁਝਾਈ ॥ ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ ਭੁਖ ਰਹੈ ਨ ਕਾਈ ॥ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੁੰਨਿਆ ਅਮਰਾ ਪਦੁ ਪਾਈ ॥ ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਤੂਹੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਾਨਕ ਸਰਣਾਈ ॥ ੩ ॥

ਅਸਥਾਈ

+	+	+	
ਗਾ ੨	ਗਾ ਰੇ	ਰੇ ਗਾ	ਸਾ ਰੇ
ਮਿਲਿ	ਪੀਵਹੁ	ਮਿਲਿ	ਪੀ

੧	
ਸਾ ਨੀ	ਸਾ ਰੇ
ਵਹੁ	ਭਾਈ

ਅਸਥਾਈ ੨

੧	੧੧੧	੧	੧
ਮਾ ੨ ਨੀ	ਪਾ ਨੀ ਧਾ	ਪਾ	ਸਾ ੨ ਨੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ	ਨਾਮੁ	ਨਿ	ਧਾਨੁ

੧ ੧ ੧ ੧
ਪਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ

ਹੈ ਜੀ ਮਿਲਿ ਪੀਵਹੁ ਮਿਲਿ ਪੀਵਹੁ ਭਾਈ ॥

ਅੰਤਰਾ

+		+ +	
<u>ਸਾ ਗਾ ਮਾ ਪਾ</u>		<u>ਮਾ ਗਾ ਮਾ ਪਾ</u>	
ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਸੁਖੁ		ਪਾ	
×	×	×	
ਗਾ ਰੇ ਸਾ	ਗਾ ੩ ਰੇ	ਰੇ ਗਾ	ਸਾ ਰੇ
ਈਐ ਵਾ	ਮੈ ਵਾਰੀ	ਸਭ	ਤਿਖਾ
	੧		
<u>ਸਾ</u>	<u>ਨੀ ਸਾ ਰੇ</u>	ਮਿਲਿ ਪੀਵਹੁ ਮਿਲਿ	
ਜੀ	ਬੁਝਾਈ		

ਪੀਵਹੁ ॥ ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ‘ਬੀਤ ਜੇਹੈ ਬੀਤ ਜੈਹੈ ਜਨਮੁ ਅਕਾਜੁ ਰੇ ॥’

ਛਕਾ-ਗੁਰਮੁਖਿ ਢੂੰਢਿ ਢੂਢੇਦਿਆ ਹਰਿ ਸਜਣੁ ਲਧਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕੰਚਨ ਕਾਇਆ ਕੋਟ ਗੜ ਵਿਚਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਧਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੀਰਾ ਰਤਨੁ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਵਿਧਾ ॥ ਧੁਰਿ ਭਾਗ ਵਡੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਰਸਿ ਗੁਧਾ ॥ ੧ ॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਘੜੀਆ ਸਭੇ ਗੋਪੀਆ ਪਹਰ ਕੰਨ੍ਹ ਗੋਪਾਲ ॥ ਗਹਣੇ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ਵਰਤਣਿ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲ ॥ ਨਾਨਕ ਮੁਸੈ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਖਾਇ ਗਇਆ ਜਮਕਾਲੁ ॥ ੧ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਵਾਇਨਿ ਚੇਲੇ ਨਚਨਿ ਗੁਰ ॥ ਪੈਰ ਹਲਾਇਨਿ ਫੇਰਨ੍ਹਿ ਸਿਰ ॥ ਉਡਿ ਉਡਿ ਰਾਵਾ ਝਾਟੈ ਪਾਇ ॥ ਵੇਖੈ ਲੋਕੁ ਹਸੈ ਘਰਿ ਜਾਇ ॥ ਰੋਟੀਆ ਕਾਰਣਿ ਪੂਰਹਿ ਤਾਲ ॥ ਆਪੁ ਪਛਾੜਹਿ ਧਰਤੀ ਨਾਲਿ ॥ ਗਾਵਨਿ ਗੋਪੀਆ ਗਾਵਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ॥ ਗਾਵਨਿ ਸੀਤਾ ਰਾਜੇ ਰਾਮ ॥ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ॥ ਜਾ ਕਾ ਕੀਆ ਸਗਲ ਜਹਾਨੁ ॥ ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਕਰਮਿ

ਚੜਾਉ ॥ ਭਿੰਨੀ ਰੈਣਿ ਜਿਨ੍ਹਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥ ਸਿਖੀ ਸਿਖਿਆ ਗੁਰ
ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਲਘਾਏ ਪਾਰਿ ॥ ਕੋਲੂ ਚਰਖਾ ਚਕੀ ਚਕੁ ॥
ਬਲ ਵਾਰੋਲੇ ਬਹੁਤੁ ਅਨੰਤੁ ॥ ਲਾਟੂ ਮਾਧਾਣੀਆ ਅਨਗਾਹ ॥ ਪੰਖੀ
ਭਉਦੀਆ ਲੈਨਿ ਨ ਸਾਹ ॥ ਸੂਐ ਚਾੜਿ ਭਵਾਈਅਹਿ ਜੰਤ ॥ ਨਾਨਕ
ਭਉਦਿਆ ਗਣਤ ਨ ਅੰਤ ॥ ਬੰਧਨ ਬੰਧਿ ਭਵਾਏ ਸੋਇ ॥ ਪਇਐ
ਕਿਰਤਿ ਨਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਨਚਿ ਨਚਿ ਹਸਹਿ ਚਲਹਿ ਸੇ ਰੋਇ ॥
ਉਡਿ ਨ ਜਾਹੀ ਸਿਧ ਨ ਹੋਹਿ ॥ ਨਚਣੁ ਕੁਦਣੁ ਮਨ ਕਾ ਚਾਉ ॥
ਨਾਨਕ ਜਿਨ੍ਹ ਮਨਿ ਭਉ ਤਿਨ੍ਹਾ ਮਨਿ ਭਾਉ ॥੨॥

ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੈ ਨਾਇ ਲਇਐ ਨਰਕਿ ਨ
ਜਾਈਐ ॥ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਦਾ ਦੇ ਖਾਜੈ ਆਖਿ ਗਵਾਈਐ ॥
ਜੇ ਲੋੜਹਿ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਕਰਿ ਪੁੰਨਹੁ ਨੀਚੁ ਸਦਾਈਐ ॥ ਜੇ
ਜਰਵਾਣਾ ਪਰਹਰੈ ਜਰੁ ਵੇਸ ਕਰੇਦੀ ਆਈਐ ॥ ਕੋ ਰਹੈ ਨ ਭਰੀਐ
ਪਾਈਐ ॥੫॥

ਕੁੜਮਾਈ ਵੇਲੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਰਾਗ ਕੌਸੀਆ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ
ਘਰ ਬਲਰਾਮ ਜੀਉ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

×

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਨੀ
ਤਰਜ-ਫਿਰਾਕ ਜਾਨਾ ਮੈ ਹਮ ਨੇ ਸਾਕੀ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਕਰਿ ਭਾਉ ਕੁੜਮੁ ਕੁੜਮਾਈ ਆਇਆ ਬਲਿ ਰਾਮ
ਜੀਉ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਰਿ ਮੇਲੁ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਵਾਈਆ ਬਲਿ ਰਾਮ
ਜੀਉ ॥ ਬਾਣੀ ਗੁਰ ਗਾਈ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਈ ਪੰਚ ਮਿਲੇ ਸੋਹਾਇਆ ॥
ਗਇਆ ਕਰੋਧੁ ਮਮਤਾ ਤਨਿ ਨਾਠੀ ਪਾਖੰਡੁ ਭਰਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥

ਅਸਥਾਈ

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੧

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੨

ਅੱਗੇ ਦੋ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੧ ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੨ ਪਰ ਸੋਚ ਕੇ ਵਜਾਉ। ਛਕਾ ਵੀ ਇਸ ਤਰਜ਼ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ।

★★

ਉਪਜੈ ਨਿਪਜੈ ਨਿਪਜ ਸਮਾਈ ॥ ਨੈਨਹੁ ਦੇਖਤ ਇਹੁ ਜਗੁ
ਜਾਈ ॥ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਕੋ ਠਾਕੁਰ ਸੁਆਮੀ

ਛਕਾ-ਪੰਥੁ ਦਸਾਵਾ ਨਿਤ ਖੜੀ ਮੁੰਧ ਜੋਬਨਿ ਬਾਲੀ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚੇਤਾਇ ਗੁਰ ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਚਾਲੀ ॥ ਮੇਰੈ ਮਨਿ
ਤਨਿ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ਹੈ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਜਾਲੀ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਮੇਲਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਬਨਵਾਲੀ ॥ ੨ ॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਸਿਫਤਿ ਸਰੀਅਤਿ ਪੜਿ ਪੜਿ
ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਬੰਦੇ ਸੇ ਜਿ ਪਵਹਿ ਵਿਚਿ ਬੰਦੀ ਵੇਖਣ ਕਉ
ਦੀਦਾਰੁ ॥ ਹਿੰਦੂ ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਨਿ ਦਰਸਨਿ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰੁ ॥ ਤੀਰਥਿ
ਨਾਵਹਿ ਅਰਚਾ ਪੂਜਾ ਅਗਰ ਵਾਸੁ ਬਹਕਾਰੁ ॥ ਜੋਗੀ ਸੁੰਨਿ
ਧਿਆਵਨਿ ਜੇਤੇ ਅਲਖ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਸੂਖਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਮੁ
ਨਿਰੰਜਨ ਕਾਇਆ ਕਾ ਆਕਾਰੁ ॥ ਸਤੀਆ ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ ਉਪਜੈ ਦੇਣੈ
ਕੈ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਦੇ ਦੇ ਮੰਗਹਿ ਸਹਸਾ ਗੂਣਾ ਸੋਭ ਕਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਚੋਰਾ
ਜਾਰਾ ਤੈ ਕੂੜਿਆਰਾ ਖਾਰਾਬਾ ਵੇਕਾਰ ॥ ਇਕਿ ਹੋਦਾ ਖਾਇ ਚਲਹਿ
ਐਥਾਉ ਤਿਨਾ ਭਿ ਕਾਈ ਕਾਰ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਜੀਆ ਪੁਰੀਆ ਲੋਆ
ਆਕਾਰਾ ਆਕਾਰ ॥ ਓਇ ਜਿ ਆਖਹਿ ਸੁ ਤੂੰਹੈ ਜਾਣਹਿ ਤਿਨਾ
ਭਿ ਤੇਰੀ ਸਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਭੁਖ ਸਾਲਾਹਣੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ॥
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਪਾ ਛਾਰੁ ॥੧॥ ਮ: ੧॥
ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਪੇੜੈ ਪਈ ਕੁਮਿਆਰ ॥ ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਇਟਾ ਕੀਆ
ਜਲਦੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ॥ ਜਲਿ ਜਲਿ ਰੋਵੈ ਬਪੁੜੀ ਝੜਿ ਝੜਿ ਪਵਹਿ
ਅੰਗਿਆਰ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ ਸੋ ਜਾਣੈ
ਕਰਤਾਰੁ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਬਿਨੁ
ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਆਪੁ ਰਖਿਓਨੁ ਕਰਿ
ਪਰਗਟੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਇਆ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਹੈ
ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥ ਉਤਮੁ ਏਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਸਚੇ
ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਪਾਇਆ ॥ ੬ ॥

★★

ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਲੋਕ ਜਿਲਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ।

ਪਉੜੀ ਜਿਲਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ

ਕਾਫੀ ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੋਟ ਮਾਤਰ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ
ਹੈ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਰਾਮ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+

+

+

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਗਾ

ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ ਰੀਕਾਰਡ - ਜੀਵਨ ਕਾ ਸੁਖ ਆਜ ਪ੍ਰਭੂ ਮੋਹਿ ਜੀਵਨ
ਕਾ ਸੁਖ ਆਸ । ਜਲ ਥਲ ਨਾਚੇ ਜੰਗਲ ਨਾਚੇ ਨਾਚੇ ਬਨ ਕਾ ਭੌਰਾ ।
ਝੂਮ-ਝੂਮ ਫੈਲਰ ਪਰ ਨਾਚੇ ਨਾਚੇ ਰਸਤਾ ਭੌਰਾ ।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ ਵਿਚੋਂ

ਹਰਿ ਜਪੇ ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਸਾਜਿਆ ਸੰਤ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ
ਰਾਮ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਭੂ ਅਪਨਾ ਸਗਲੇ ਪਾਪ ਤਜਾਵਹਿ
ਰਾਮ ॥ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਉਤਮ ਬਾਣੀ ॥
ਸਹਜ ਕਥਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਅਤਿ ਮੀਠੀ ਕਥੀ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ॥ ਭਲਾ
ਸੰਜੋਗੁ ਮੂਰਤੁ ਪਲੁ ਸਾਚਾ ਅਬਿਚਲ ਨੀਵ ਰਖਾਈ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ
ਪ੍ਰਭ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ਸਰਬ ਕਲਾ ਬਣਿ ਆਈ ॥੧॥

ਅਸਥਾਈ

ਸਾ
ਹਰਿ

ਪਾ ੨
ਜਪੇ

ਪਾ ੨
ਹਰਿ

ਪਾ ੨ ਧਾ
ਮੰਦਰ

$$\begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਮਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਸਾ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਮਾ ਗਾ} \\ \hline \text{ਜਿਆ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਰੇ} \\ \hline \text{ਸੰਤ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਪਾ} \\ \hline \text{ਭਗਤ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \\ \hline \text{ਪਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਗੁਣ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਗਾ ਰੇ} \\ \hline \text{ਗਾਵਹਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਰਾ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਗਾ ਮਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਮ} \end{array}$$

ਹਰਿ ਜਪੇ ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਸਾਜਿਆ

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੧

$$\begin{array}{r} \text{ਧਾ ੨} \\ \hline \text{ਸਿਮਰਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਧਾ ੨} \\ \hline \text{ਸਿਮਰਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਸੁਆਮੀ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{੩} \\ \hline \text{ਸਾ} \\ \hline \text{ਪ੍ਰਭੂ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਨੀ ਧਾ} \\ \hline \text{ਅਪਨਾ} \\ \hline \text{ਧਾ} \\ \hline \text{ਵਹਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਧਾ ੨} \\ \hline \text{ਸਗਲ} \\ \hline \text{ਪਾ} \\ \hline \text{ਰਾਮ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਪਾਪ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਮਾ} \\ \hline \text{ਤਜਾ} \end{array}$$

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੨

$$\begin{array}{r} \text{੩} \\ \hline \text{ਸਾ ੨} \\ \hline \text{ਹਰਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{੩} \\ \hline \text{ਸਾ} \\ \hline \text{ਗੁਣ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{੩} \\ \hline \text{ਸਾ ੨} \\ \hline \text{ਗਾਇ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਨੀ ਸਾ} \\ \hline \text{ਪਰਮ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{੩} \\ \hline \text{ਨੀ ਰੇ} \\ \hline \text{ਪਦੁ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{੩} \\ \hline \text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ} \\ \hline \text{ਪਾਇਆ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{੩} \\ \hline \text{ਸਾ ੨} \\ \hline \text{ਪ੍ਰਭ ਕੀ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{੩} \times \\ \hline \text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ} \\ \hline \text{ਉਤਮ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਬਾ} \end{array}$$

★★

+

ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ ਹਰਿ ਜਪੇ ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ
ਣੀ

ਅੱਗੇ ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੧, ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੨ ਦੋ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ
। ਜੇਕਰ ਇਕ ਤੁਕ ਵੱਧ ਘੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੀ ਤੁਕ ਦੋ ਵਾਰ
ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਛਕਾ ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ
ਹੋ। ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਨਦੀਆ ਵਾਹ ਵਿਛੁੰਨੀਆ ਮੇਲਾ ਸੰਜੋਗੀ ਰਾਮ ॥

ਰਾਗ ਜੋਗ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ, ਗਤ ਤਲਵਾੜਾ, ਲੈ ਵਿਚਲੇ ਮੇਲ ਦੀ ਆ ਦਾ
ਘਰ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ਪਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+

+

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਛੰਤ - ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ ਮਿਲੁ ਮੈ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ ॥ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਬਹੁਤੁ ਬੈਰਾਗਿਆ ਹਰਿ ਨੈਣ ਰਸਿ ਭਿੰਨੇ ॥
ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸਿ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮੰਨੇ ॥ ਹਉ ਮੂਰਖੁ
ਕਾਰੈ ਲਾਈਆ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੰਮੇ ॥ ੩ ॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ ॥
ਹਉ ਵਿਚਿ ਜੰਮਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੁਆ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਦਿਤਾ ਹਉ
ਵਿਚਿ ਲਇਆ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਖਟਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ ॥ ਹਉ
ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ ਕੂੜਿਆਰੁ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਹਉ
ਵਿਚਿ ਨਰਕਿ ਸੁਰਗਿ ਅਵਤਾਰੁ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਹਸੈ ਹਉ ਵਿਚਿ ਰੋਵੈ ॥
ਹਉ ਵਿਚਿ ਭਰੀਐ ਹਉ ਵਿਚਿ ਧੋਵੈ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਜਾਤੀ ਜਿਨਸੀ
ਧੋਵੈ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੂਰਖੁ ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਿਆਣਾ ॥ ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਕੀ
ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਾ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮਾਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਛਾਇਆ ॥
ਹਉਮੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਆ ॥ ਹਉਮੈ ਬੂਝੈ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ ॥

ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣਾ ਕਥਿ ਕਥਿ ਲੂਝੈ ॥ ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੁ ॥
 ਜੇਹਾ ਵੇਖਹਿ ਤੇਹਾ ਵੇਖੁ ॥ ੧ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ
 ਹੈ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥ ਹਉਮੈ ਏਈ ਬੰਧਨਾ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ
 ਪਾਹਿ ॥ ਹਉਮੈ ਕਿਥਹੁ ਉਪਜੈ ਕਿਤੁ ਸੰਜਮਿ ਇਹ ਜਾਇ ॥ ਹਉਮੈ
 ਏਹੋ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਫਿਰਾਹਿ ॥ ਹਉਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ ਦਾਰੂ
 ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਹਿ ॥ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ
 ਕਮਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਸੁਣਹੁ ਜਨਹੁ ਇਤੁ ਸੰਜਮਿ ਦੁਖ ਜਾਹਿ ॥ ੨ ॥
 ਪਉੜੀ ॥ ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਸੰਤੋਖੀਈ ਜਿਨੀ ਸਚੇ ਸਚੁ ਧਿਆਇਆ ॥
 ਓਨੀ ਮੰਦੈ ਪੈਰੁ ਨ ਰਖਿਓ ਕਰਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਧਰਮੁ ਕਮਾਇਆ ॥ ਓਨੀ
 ਦੁਨੀਆ ਤੋੜੇ ਬੰਧਨਾ ਅੰਨੁ ਪਾਣੀ ਥੋੜਾ ਖਾਇਆ ॥ ਤੂੰ ਬਖਸੀਸੀ
 ਅਗਲਾ ਨਿਤ ਦੇਵਹਿ ਚੜਹਿ ਸਵਾਇਆ ॥ ਵਡਿਆਈ ਵਡਾ
 ਪਾਇਆ ॥ ੭ ॥

ਅਸਥਾਈ (੧)

+		
$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਗੁਰਮੁਖਿ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ਗਾ ਮਾ}}{\text{ਪਿਆਰੇ}}$	$\frac{\text{ਪਾ}}{\text{ਆਇ}}$
+		
$\frac{\text{ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਮਿਲੁ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ੩}}{\text{ਮੈ ਚਿਰੀ ਜੀ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਸਾ ਨੀ}}{\text{ਵਿਛੁੰ}}$
+		
$\frac{\text{ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਨੇ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਰਾਮ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਰਾਜੇ}}$

ਤਿੰਨੇ ਤੁਕਾਂ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਚੌਥੀ ਤੁਕ ਅੰਤਰਾ ਪਰ
 ਪੜ੍ਹੋ ।

★★

੩×

੩

×

ਨੀ ੪
ਹਉ ਮੂਰਖੁ

ਨੀ ਸਾ ਰੇ
ਕਾਰੈ

ਸਾ ਨੀ
ਲਾ

ਧਾ ਪਾ
ਈਆ

ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੰਮੇ ॥ ਧਾਰਨਾ ਮੈ ਚਿਰੀ ਜੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ
ਪਰ ਵਜਾਉ ।

+

੩

+

ਪਾ ਧਾ
ਜੀ ਮੈ

ਸਾ ਨੀ
ਵਾਰੀ

ਧਾ ਪਾ
ਰਾਮ

ਮਾ
ਰਾ

+ +

×

ਪ
ਜੇ

ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ

ਇਹ ਸਰਗਮ ਵਾਜੇ ਵਿਚ ਵਜਾਉ ।

ਅਗੇ ਸਲੋਕ ਜੋਗ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ, ਵਾਜੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ ।

+

ਸਾ
ਹਉ ਵਿਚਿ

ਰੇ
ਆਇਆ

ਗਾ
ਹਉ ਵਿਚਿ

+

+

ਮਾ
ਗਇਆ

ਪਾ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਜੰਮਿਆ

ਧਾ
ਹਉ ਵਿਚਿ

+

ਧਾ
ਮੂਆ

ਨੀ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਦਿਤਾ

ਸਾ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਲਇਆ

+

ਨੀ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਖਟਿਆ

ਧਾ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ

ਪਾ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਚਿ

+

+

ਮਾ
ਆਰੁ ਕੂੜਿਆਰੁ

ਗਾ ਰੇ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾਰੁ

		×	
<u>ਸਾ</u>	<u>ਸਾ</u>	<u>ਰੇ</u>	<u>ਗਾ</u>
ਜੀ	ਹਉ ਵਿਚਿ	ਨਰਕਿ ਸੁਰਗਿ	ਅਵਤਾਰੁ
			+
<u>ਮਾ</u>	<u>ਪਾ</u>		<u>ਧਾ</u>
ਹਉ ਵਿਚਿ ਹਸੈ	ਹਉ ਵਿਚਿ ਰੋਵੈ		ਹਉ ਵਿਚਿ
	੩		
<u>ਨੀ</u>	<u>ਸਾ</u>	<u>ਨੀ</u>	
ਭਰੀਐ	ਹਉ ਵਿਚਿ ਧੋਵੈ	ਹਉ ਵਿਚਿ ਜਾਤੀ	
+		+	
<u>ਧਾ</u>	<u>ਪਾ</u>	<u>ਮਾ</u>	
ਜਿਨਸੀ ਧੋਵੈ	ਹਉ ਵਿਚਿ	ਮੂਰਖੁ	
	+		
<u>ਗਾ</u>	<u>ਰੇ</u>	<u>ਸਾ</u>	
ਹਉ ਵਿਚਿ	ਸਿਆਣਾ	ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਕੀ ਸਾਰ ਨ	
	+		
<u>ਧਾ</u>	<u>ਰੇ</u>	<u>ਗਾ</u>	
ਜਾਣਾ	ਹਉ ਵਿਚਿ ਮਾਇਆ	ਹਉ ਵਿਚਿ ਛਾਇਆ	
+		+	
<u>ਮਾ</u>	<u>ਪਾ</u>	<u>ਧਾ</u>	
ਹਉਮੈ ਕਰਿ ਕਰਿ	ਜੰਤ ਉਪਾਇਆ	ਹਉਮੈ ਬੂਝੈ ਤਾ ਦਰੁ	
	੩	੩	
<u>ਨੀ</u>	<u>ਸਾ</u>	<u>ਸਾ</u>	
ਸੂਝੈ	ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣਾ	ਕਥਿ ਕਥਿ ਲੂਝੈ	
ਨੀ	<u>ਭਾ</u>	<u>ਪਾ</u>	
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ	ਲਿਖੀਐ	ਲੇਖੁ ਜੇਹਾ	

★★

ਮਾ
ਵੇਖਹਿ

ਪਾ
ਤੇਹਾ ਵੇਖੁ

ਮਹਲਾ ੨ ॥

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸਲੋਕ ਜੋਗ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਪੜ੍ਹੋ । ਅੱਗੇ ਫਿਰ ਪਉੜੀ ਭੀ ਜੋਗ ਰਾਗ ਵਿਚ ਲਗਾਓ ।

ਅਸਥਾਈ (੧)

ਪਾ ੩ ਪਾ
ਸੇਵ ਕੀਤੀ

ਪਾ ੪
ਸੰਤੋਖਈ

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੧

ਪਾ ੨ ਪਾ
ਜਿਨੀ ਸਚੇ

ਸਾ
ਵਾ

ਨੀ ਧਾ
ਲੇਵਾ

+

+

ਪਾ ੨ ਮਾ
ਸਚੁ ਧਿ

ਧਾ ਪਾ
ਆਇਆ

ਤਿੰਨੇ ਤੁਕਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਅੱਗੇ ਚੌਥੀ ਤੁਕ ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੨ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

× +

ਧਾ ੨
ਤੂੰ ਬਖ

ਗਾ
ਸੀ ਸੀ

ਮਾ ਧਾ ਪਾ
ਅਗਲਾ

ਨਿਤ ਦੇਵਹਿ ਵਾ ਲਵਾ ਚੜਹਿ ਸਵਾਇਆ । ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ
੧ ਪਰ ਵਜਾਉ । ਫਿਰ ਵਡਿਆਈ ਵਡਾ ਪਾਇਆ ਭੀ ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ
੧ ਪਰ ਵਜਾਓ ।

+

+

ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਹਉ ਵਾਰਿਆ ਵਾਹ

ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੁਕਾ ਦਿਓ, ਫਿਰ ਪਉੜੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਅੱਗੇ ਤਿੰਨ ਸਲੋਕ ੮ ਤੇ ੯ ਵਾਰੀ ਜੋਗ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਛਕਾ ਸਲੋਕ ਪਉੜੀ ਭੀ ਜੋਗ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਵਿਵਾਹ ਕਾਰਜ

ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਸਭ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਰਾਗ ਜਿਲਾ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੋਟਾ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਬਹੁਤ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ
ਘਰ ਹੈ । ਕੰਤਿ ਤਿਆਗੀ ਪਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
ਧਾਰਨਾ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਮੀਠੀ ਆਗਿਆ ਪਿਰ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥ ਸਉਕਨਿ ਘਰ ਕੀ ਕੰਤਿ
ਤਿਆਗੀ ॥ ਪ੍ਰਿਅ ਸੋਹਾਗਨਿ ਸੀਗਾਰਿ ਕਰੀ ॥ ਮਨ ਮੇਰੇ ਕੀ ਤਪਤਿ
ਹਰੀ ॥੧॥ ਭਲੇ ਭਇਓ ਪ੍ਰਿਅ ਕਹਿਆ ਮਾਨਿਆ ॥ ਸੂਖੁ ਸਹਜੁ ਇਸੁ
ਘਰ ਕਾ ਜਾਨਿਆ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਉ ਬੰਦੀ ਪ੍ਰਿਅ ਖਿਜਮਤ ਦਾਰ ॥
ਓਹੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਅਗਮ ਅਪਾਰ ॥ ਲੇ ਪਖਾ ਪ੍ਰਿਅ ਝਲਉ ਪਾਏ ॥
ਭਾਗਿ ਗਏ ਪੰਚ ਦੂਤ ਲਾਵੇ ॥੨॥ ਨਾ ਮੈ ਕੁਲੁ ਨਾ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥ ਕਿਆ
ਜਾਨਾ ਕਿਉ ਭਾਨੀ ਕੰਤ ॥ ਮੋਹਿ ਅਨਾਥ ਗਰੀਬ ਨਿਮਾਨੀ ॥ ਕੰਤ
ਪਕਰਿ ਹਮ ਕੀਨੀ ਰਾਨੀ ॥੩॥ ਜਬ ਮੁਖਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਾਜਨੁ ਲਾਗਾ ॥
ਸੂਖੁ ਸਹਜ ਮੇਰਾ ਧਨੁ ਸੋਹਾਗਾ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੋਰੀ ਪੂਰਨ ਆਸਾ ॥
ਸਤਿਗੁਰ ਮੇਲੀ ਪ੍ਰਭ ਗੁਣਤਾਸਾ ॥੪॥੧॥੯੫॥ (੩੯੪/੭)

ਅਸਥਾਈ

ਸਾ ੨
ਮੀਠੀ

ਸਾ ਰੇ
ਆਗਿ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ
ਆ

ਗਾ ੨
ਪਿਰ

+

ਰੇ ਸਾ
ਕੀ

ਰੇ ਗਾ
ਲਾ

ਰੇ ਸਾ
ਗੀ

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੧

$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਸਉ}}$	$\frac{\text{ਰੇ}}{\text{ਕਨਿ.}}$	$\frac{\text{ਸਾ ੨}}{\text{ਘਰ}}$	$\frac{\text{ਨੀ ੧}}{\text{ਕੀ}}$	$\frac{\text{ਨੀ ਧਾ}}{\text{ਕੰਤਿ}}$
$\frac{\text{੧੧+੧}}{\text{ਪਾ ਧਾ ਨੀ ਸਾ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ੩}}{\text{ਪ੍ਰਿਅ ਸੋ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ਧਾ ਮਾ ਰਾ}}{\text{ਹਾਗਨਿ ਸੀ}}$		
$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਗਾਰਿ ਕਰੀ ਵਾ}}$				

ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਤਪਤਿ ਹਰੀ ॥ ਸਉਕਨਿ ਘਰ ਕੀ ਕੰਤਿ ਤਿਆਗੀ
ਪਰ ਵਜਾਓ। ਅੱਗੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਸਨਕ ਸਨੰਦਨ ਅੰਤ ਨਹੀ
ਪਾਇਆ ।

ਛਕਾ-ਗੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੀ ਦੇਹੁਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬੁਰਕੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
ਜਿਨਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨਿ ਭਾਈਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਛਕਿ ਛਕੇ ॥ ਗੁਰ ਤੁਠੈ
ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਚੂਕੇ ਧਕ ਧਕੇ ॥ ਹਰਿ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੋਇਆ ਨਾਨਕੁ
ਹਰਿ ਇਕੇ ॥ ੪॥੨॥੯॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਪੁਰਖਾਂ ਬਿਰਖਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਤਟਾਂ ਮੇਘਾਂ ਖੇਤਾਂਹ ॥
ਦੀਪਾਂ ਲੋਆਂ ਮੰਡਲਾਂ ਖੰਡਾਂ ਵਰਭੰਡਾਂਹ ॥ ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਉਤਭੁਜਾਂ
ਖਾਣੀ ਸੇਤਜਾਂਹ ॥ ਸੋ ਮਿਤਿ ਜਾਣੈ ਨਾਨਕਾ ਸਰਾਂ ਮੇਰਾਂ ਜੰਤਾਹ ॥
ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ ਸੰਮਾਲੇ ਸਭਨਾਹ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ
ਕੀਆ ਚਿੰਤਾ ਭਿ ਕਰਣੀ ਤਾਹ ॥ ਸੋ ਕਰਤਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰੇ ਜਿਨਿ
ਉਪਾਇਆ ਜਗੁ ॥ ਤਿਸੁ ਜੋਹਾਰੀ ਸੁਅਸਤਿ ਤਿਸੁ ਤਿਸੁ ਦੀਬਾਣੁ
ਅਭਗੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕਿਆ ਟਿਕਾ ਕਿਆ ਤਗੁ ॥੧॥
ਮ: ੧ ॥ ਲਖ ਨੇਕੀਆ ਚੰਗਿਆਈਆ ਲਖ ਪੁੰਨਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਲਖ
ਤਪ ਉਪਰਿ ਤੀਰਥਾਂ ਸਹਜ ਜੋਗ ਬੇਬਾਣੁ ॥ ਲਖ ਸੂਰਤਣ ਸੰਗਰਾਮ

ਰਣ ਮਹਿ ਛੁਟਹਿ ਪਰਾਣ ॥ ਲਖ ਸੁਰਤੀ ਲਖ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ
ਪੜੀਅਹਿ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ ਲਿਖਿਆ
ਆਵਣ ਜਾਣੁ ॥ ਨਾਨਕ ਮਤੀ ਮਿਥਿਆ ਕਰਮੁ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥੨॥
ਪਉੜੀ ॥ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਤੂੰ ਜਿਨਿ ਸਚੇ ਸਚੁ ਵਰਤਾਇਆ ॥
ਜਿਸੁ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਸਚੁ ਤਾ ਤਿਨ੍ਹੀ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਚੁ ਵਸਾਇਆ ॥
ਮੂਰਖ ਸਚੁ ਨ ਜਾਣਨ੍ਹੀ ਮਨਮੁਖੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ
ਕਾਹੇ ਆਇਆ ॥੮॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਗਾਉ
ਮੰਗਲ ਚਾਰਾ ॥

ਸੁਰ ਖਾਸ

+ + × + +

ਗਾ ਰੇ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ - ਜਾਵੋ ਜਾਵੋ ਮੇਰੇ ਸਾਧੂ ਰਹੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸੰਗ । ਸੋਲ ਬਰਸ
ਪਰ ਆਏ ਥੇ ਇਕ ਦਿਸਾਂਤਰ ਹੋ ਹਮਰੇ ਅਬ ਫਿਰ ਛੋੜ ਚਲੇ ਹੈ ਸਭ
ਕੋ ਕਹੁ ਕੌਨ ਯੇਹ ਢੰਗ ।

ਆਸਾ ਕਬੀਰ ਜੀ ਚਉਪਦੇ

ਤਨੁ ਰੈਨੀ ਮਨੁ ਪੁਨ ਰਪਿ ਕਰਿ ਹਉ ਪਾਚਉ ਤਤ ਬਰਾਤੀ ॥
ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਿਉ ਭਾਵਰਿ ਲੈਹਉ ਆਤਮ ਤਿਹ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ॥੧॥
ਗਾਉ ਗਾਉ ਗੀ ਦੁਲਹਨੀ ਮੰਗਲਚਾਰਾ ॥ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ਰਾਜਾ
ਰਾਮ ਭਤਾਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਭਿ ਕਮਲ ਮਹਿ ਬੇਦੀ ਰਚਿ ਲੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸੋ ਦੂਲਹੁ ਪਾਇਓ ਅਸ ਬਡਭਾਗ
ਹਮਾਰਾ ॥ ੨ ॥ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਕਉਤਕ ਆਏ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ
ਉਜਾਨਾਂ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੋਹਿ ਬਿਆਹਿ ਚਲੇ ਹੈ ਪੁਰਖ ਏਕ
ਭਗਵਾਨਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥ ੨੪ ॥

ਅਸਥਾਈ

$\begin{array}{c} \text{ਸਾ } ੨ \\ \hline \text{ਗਾਉ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਸਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਗਾਉ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + + \\ \text{ਗਾ ਸਾ} \\ \hline \text{ਗਾਉ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਸਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਗਾਉ ਰੀ} \end{array}$
$\begin{array}{c} + + \\ \text{ਧਾ ਪਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਦੁਲਹਨੀ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + + \\ \text{ਗਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਗਾਉ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + + \\ \text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਮੰਗਲਚਾਰਾ} \end{array}$	

ਗਾਉ ਗਾਉ ਗਾਉ ਗਾਉ ਰੀ

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: ੧

$\begin{array}{c} \times \\ \text{ਧਾ } ੨ \\ \hline \text{ਤਨੁ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਧਾ } ੨ \\ \hline \text{ਰੈਨੀ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਧਾ } ੨ \\ \hline \text{ਮਨੁ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਪਾ } ੨ \\ \hline \text{ਪੁਨ ਰਪਿ} \end{array}$
$\begin{array}{c} + \\ \text{ਮਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਕਰਿ ਹਉ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + + \\ \text{ਧਾ ਨੀ} \\ \hline \text{ਪਾਚਉ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਤਤ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਮਾ } ੨ \\ \hline \text{ਬਰਾਤੀ} \end{array}$
$\begin{array}{c} ੩ ੩ \\ \text{ਸਾ } ੨ \text{ ਸਾ } ੨ \\ \hline \text{ਰਾਮ ਰਾਇ} \end{array}$	$\begin{array}{c} ੩ + \\ \text{ਰੇ} \\ \hline \text{ਸਿਉ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \times ੩ \times \\ \text{ਨੀ ਸਾ ਨੀ} \\ \hline \text{ਭਾਵਰਿ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \times \\ \text{ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਲੈਹਉ} \end{array}$
$\begin{array}{c} ੩ \\ \text{ਸਾ } ੨ \\ \hline \text{ਆਤਮ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਨੀ} \\ \hline \text{ਤਿਹ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਧਾ} \\ \hline \text{ਰੰਗਿ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \\ \text{ਪਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਰਾਤੀ} \end{array}$

ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਭਤਾਰਾ ॥ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਵਜਾ
ਕੇ ਮਿਲਾ ਦਿਉ ।

ਅੰਤਰਾ ਨੰ: 2

× × <u>ਗਾ ਮਾ</u> ਨਾਭਿ	ਧਾ ਨੀ <u>ਕਮਲ ਮਹਿ</u>	੩ <u>ਸਾ ੨</u> ਬੇਦੀ	੩ <u>ਸਾ ੩</u> ਰਚਿ ਲੇ
+	+	× ੩	੩ ੩ + +
<u>ਨੀ ੨</u> ਬ੍ਰਹਮ	<u>ਸਾ ੨</u> ਗਿਆਨ	<u>ਨੀ ਸਾ</u> ਉਚਾ	<u>ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ</u> ਰਾ
<u>ਪਾ ੨</u> ਰਾਮ	<u>ਪਾ ੨</u> ਰਾਇ ਸੋ		× × <u>ਧਾ ਨੀ</u> ਦੂ
੩ ×	×		+ + +
<u>ਸਾ ਨੀ</u> ਲਹੁ	<u>ਧਾ ਪਾ</u> ਪਾਇਓ	<u>ਪਾ</u> ਅਸ ਬਡ	<u>ਧਾ ਨਾ ਧਾ</u> ਭਾਗ

×
ਪਾ ਮਾ ੨
ਹਮਾਰਾ

ਗਾਉ ਗਾਉ ਰੀ ਦੁਲਹਨੀ

ਅੰਤਰਾ ਨੰ

× × <u>ਗਾ ਮਾ</u> ਸੁਰਿ ਨਰ	× × <u>ਧਾ ਨੀ</u> ਮੁਨਿ ਜਨ	੩ <u>ਸਾ ੨</u> ਕਉਤਕ
੩	+	੩
<u>ਸਾ ੨</u> ਆਏ	<u>ਨੀ ੨</u> ਕੋਟਿ	<u>ਸਾ ੨</u> ਤੇਤੀਸ
੩×੩੩੩××੩	੩×੩++	੩ + + ੩
<u>ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਗਾ</u> ਆ	<u>ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ</u> ਆ ਨਾ	<u>ਰੇ ਗਾ</u> ਉਜਾਨਾਂ

$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਕਹਿ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਕਬੀਰ}}$	$\frac{\text{ਪਾ}}{\text{ਮੋਹਿ}}$
+	+	
$\frac{\text{ਧਾ ਨੀ}}{\text{ਬਿਆਹਿ ਚ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਲੇ ਹੈ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਪੁਰਖ}}$
+	×	+
$\frac{\text{ਧਾ ਨੀ}}{\text{ਏਕ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਭਗ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ੨}}{\text{ਵਾਨਾ ਗਾਉ ਗਾਉ}}$

ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ -
ਨਾਂਗੇ ਆਵਨੁ ਨਾਂਗੇ ਜਾਨਾ ॥ ਕੋਇ ਨ ਰਹਿਹੈ ਰਾਜਾ ਰਾਨਾ ॥
(ਕਬੀਰ ਜੀ ੧੧੫੭/੧੯)

ਛਕਾ-ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸੇ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ ॥ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚਾ ਸਾਹੁ ਹੈ ਸਿਖ ਦੇਇ ਹਰਿ ਰਾਸੇ ॥ ਧਨੁ
ਧੰਨੁ ਵਣਜਾਰਾ ਵਣਜੁ ਹੈ ਗੁਰੁ ਸਾਹੁ ਸਾਬਾਸੇ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰੁ
ਤਿਨ੍ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਿਨ ਧੁਰਿ ਲਿਖਤੁ ਲਿਲਾਟਿ ਲਿਖਾਸੇ ॥੧॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀ ਲਦੀਅਹਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਭਰੀਅਹਿ
ਸਾਥ ॥ ਪੜਿ ਪੜਿ ਬੇੜੀ ਪਾਈਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀਅਹਿ ਖਾਤ ॥
ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਬਰਸ ਬਰਸ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਮਾਸ ॥ ਪੜੀਐ ਜੇਤੀ
ਆਰਜਾ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਸਾਸ ॥ ਨਾਨਕ ਲੇਖੈ ਇਕ ਗਲ ਹੋਰੁ ਹਉਮੈ
ਝਖਣਾ ਝਾਖ ॥੧॥

ਮ: ੧ ॥ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਪੜਿਆ ਤੇਤਾ ਕੜਿਆ ॥ ਬਹੁ ਤੀਰਥ
ਭਵਿਆ ਤੇਤੇ ਲਵਿਆ ॥ ਬਹੁ ਭੇਖ ਕੀਆ ਦੇਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਆ ॥ ਸਹੁ
ਵੇ ਜੀਆ ਅਪਣਾ ਕੀਆ ॥ ਅੰਨੁ ਨ ਖਾਇਆ ਸਾਦੁ ਗਵਾਇਆ ॥
ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਦੂਜਾ ਭਾਇਆ ॥ ਬਸਤ੍ਰੁ ਨ ਪਹਿਰੈ ਅਹਿਨਿਸਿ

ਕਹਰੈ ॥ ਮੋਨਿ ਵਿਗੂਤਾ ਕਿਉ ਜਾਗੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸੂਤਾ ॥ ਪਗ
ਉਪੇਤਾਣਾ ਅਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ ॥ ਅਲੁ ਮਲੁ ਖਾਈ ਸਿਰਿ ਛਾਈ
ਪਾਈ ॥ ਮੂਰਖਿ ਅੰਧੈ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ॥ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕਿਛੁ ਥਾਇ
ਨ ਪਾਈ ॥ ਰਹੈ ਬੇਬਾਣੀ ਮੜੀ ਮਸਾਣੀ ॥ ਅੰਧੁ ਨ ਜਾਣੈ ਫਿਰਿ
ਪਛਤਾਣੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ
ਵਸਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ॥ ਆਸ ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ ਨਿਹਕੇਵਲੁ
ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਭਗਤ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ
ਦਰਿ ਸੋਹਨਿ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਦੇ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਮਾ ਬਾਹਰੇ ਦਰਿ ਢੋਅ
ਨ ਲਹਨੀ ਧਾਵਦੇ ॥ ਇਕਿ ਮੂਲੁ ਨ ਬੁਝਨਿ ਆਪਣਾ ਅਣਹੋਦਾ ਆਪੁ
ਗਣਾਇਦੇ ॥ ਹਉ ਢਾਢੀ ਕਾ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਹੋਰਿ ਉਤਮ ਜਾਤਿ
ਸਦਾਇਦੇ ॥ ਤਿਨ੍ ਮੰਗਾ ਜਿ ਤੁਝੈ ਧਿਆਇਦੇ ॥੯॥

ਰਾਗਨੀ ਰਾਮਕਲੀ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੜ ਮਾਤਰਾ ੧੬ ਰਫਤਾਰ ਵਿਚਲੇ ਮੇਲ ਦੀ ਆ
ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ ।

ਸੂਰ ਖਾਸ

× × ×

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ-ਨਾਟਕ ਦੀਅਰੀ ਹੇਰੀ ਸਈਆਂ ਕੋ ਮਿਲ ਵੈਰੀ ਮਨੁਆ
ਕਵਾ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਨ ਆਵੈ ਪਛਤਾਨਾ ਘਬਰਾਨਾ ਰਾਮ ਖਾਨਾ ਕਹਾ
ਜਾਨਾ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ ਵਾਕੀ ਮੋਹਿ ਦਿਖਲਾਵੇ ਬਾਲਮ ਸਾਜਨ ਕੋ ਲੈ
ਆਵੈ ਪਛਤਾਨਾ ॥

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਮੇਰੇ ਸੁੰਦਰੁ ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਬਤਾਵਹੁ
ਮਾਰਗੁ ਹਮ ਪੀਛੈ ਲਾਗਿ ਚਲੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪ੍ਰਿਅ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਖਾਨੇ
ਹੀਅਰੈ ਇਹ ਚਾਲ ਬਨੀ ਹੈ ਭਲੀ ॥ ਲਟੁਰੀ ਮਧੁਰੀ ਠਾਕੁਰ ਭਾਈ

ਓਹ ਸੁੰਦਰਿ ਹਰਿ ਢੁਲਿ ਮਿਲੀ ॥੧॥ ਏਕੋ ਪ੍ਰਿਉ ਸਖੀਆ ਸਭ ਪ੍ਰਿਅ
ਕੀ ਜੋ ਭਾਵੈ ਪਿਰ ਸਾ ਭਲੀ ॥ ਨਾਨਕੁ ਗਰੀਬੁ ਕਿਆ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰਾ
ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਤਿਤੁ ਰਾਹਿ ਚਲੀ ॥੨॥੨॥ (੫੨੭/੭)

ਅਸਥਾਈ

+
ਪਾ ਧਾ
ਸੁੰਦਰ

+ +
ਮਾ ਪਾ ਮਾ
ਕਹਹੁ ਜੀ

+
ਗਾ ਮਾ
ਮਿਲੈ

ਪਾ ੨
ਕਿਤੁ

+
ਧਾ ਪਾ
ਗਲੀ

+
ਪਾ ਧਾ
ਮੇਰੇ

ਸੁੰਦਰੁ ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ ਕਿਤੁ ਗਲੀ ॥

ਗਾ ਗਾ
ਹਰਿ ਕੇ

ਗਾ ਰੇ
ਸੰਤ ਬ

×
ਗਾ ਸਾ ਗਾ
ਤਾਵਹੁ

+
ਰੇ ਸਾ
ਮਾਰਗੁ ਹਮ

ਨੀ ੨
ਪੀਛੈ

ਨੀ ਧਾ
ਲਾਗਿ ਚ

+ +
ਨੀ ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ
ਲੀ

ਸੁੰਦਰ ਕਹਹੁ ਮਿਲੈ

ਅੰਤਰਾ

× ×
ਧਾ ਪਾ ਧਾ
ਪ੍ਰਿਅ ਕੇ

੩ ੩
ਨੀ ੨ ਸਾ
ਬਚਨ

੩
ਸਾ
ਸੁ

੩੩ × ੩੩੩+

ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਰੇ

ਖਾਨੇ

੩

ਸਾ ੨

ਚਾਲ

੩ ×

ਸਾ ਨੀ ਧਾ

ਭ

ਨੀ ੨

ਹੀਅ

੩ + +

ਸਾ ਨੀ ਧਾ

ਬਨੀ

ਪਾ

ਲੀ

ਸਾ

ਰੈ ਇਹ

ਪਾ ਧਾ

ਹੈ

ਸੁੰਦਰ ਕਹੁ ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਛਕਾ ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ । ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਰੇ ਨਰ ਏਹ ਸਾਚੀ ਜੀਅ ਧਾਰਿ ਵੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਛੰਤ ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਛਕਾ-ਸਚੁ ਸਾਹੁ ਹਮਾਰਾ ਤੂੰ ਧਣੀ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਵਣਜਾਰਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਸਭ ਭਾਂਡੇ ਤੁਧੈ ਸਾਜਿਆ ਵਿਚਿ ਵਸਤੁ ਹਰਿ ਥਾਰਾ ॥ ਜੋ ਪਾਵਹਿ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚਿ ਵਸਤੁ ਸਾ ਨਿਕਲੈ ਕਿਆ ਕੋਈ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰਾ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਬਖਸਿਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰਾ ॥੨॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਕੂੜੁ ਰਾਜਾ ਕੂੜੁ ਪਰਜਾ ਕੂੜੁ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਮੰਡਪ ਕੂੜੁ ਮਾੜੀ ਕੂੜੁ ਬੈਸਣਹਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਸੁਇਨਾ ਕੂੜੁ ਰੁਪਾ ਕੂੜੁ ਪੈਂਨਣਹਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਕਾਇਆ ਕੂੜੁ ਕਪੜੁ ਕੂੜੁ ਰੂਪੁ ਅਪਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਮੀਆ ਕੂੜੁ ਬੀਬੀ ਖਪਿ ਹੋਏ ਖਾਰੁ ॥ ਕੂੜਿ ਕੂੜੈ ਨੇਹੁ ਲਗਾ ਵਿਸਰਿਆ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਕਿਸੁ ਨਾਲਿ ਕੀਚੈ ਦੋਸਤੀ ਸਭੁ ਜਗੁ ਚਲਣਹਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਮਿਠਾ ਕੂੜੁ ਮਾਖਿਉ ਕੂੜੁ ਡੋਬੇ ਪੂਰੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ ਤੁਧੁ ਬਾਝੁ ਕੂੜੋ ਕੂੜੁ ॥ ੧ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਰਿਦੈ ਸਚਾ ਹੋਇ ॥ ਕੂੜੁ ਕੀ ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਤਨੁ ਕਰੇ ਹਛਾ ਧੋਇ ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥ ਨਾਉ ਸੁਣਿ ਮਨੁ ਰਹਸੀਐ ਤਾ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ

ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਜੁਗਤਿ ਜਾਣੈ ਜੀਉ ॥ ਧਰਤਿ ਕਾਇਆ ਸਾਧਿ ਕੈ
ਵਿਚਿ ਦੇਇ ਕਰਤਾ ਬੀਉ ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਿਖ ਸਚੀ
ਲੇਇ ॥ ਦਇਆ ਜਾਣੈ ਜੀਅ ਕੀ ਕਿਛੁ ਪੁੰਨੁ ਦਾਨੁ ਕਰੇਇ ॥ ਸਚੁ
ਤਾਂ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਆਤਮ ਤੀਰਥਿ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਨੋ ਪੁਛਿ ਕੈ ਬਹਿ ਰਹੈ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਸਚੁ ਸਭਨਾ ਹੋਇ ਦਾਰੂ ਪਾਪ
ਕਢੈ ਧੋਇ ॥ ਨਾਨਕੁ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ ਜਿਨ ਸਚੁ ਪਲੈ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥
ਪਉੜੀ ॥ ਦਾਨੁ ਮਹਿੰਡਾ ਤਲੀ ਖਾਕੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤ ਮਸਤਕਿ ਲਾਈਐ ॥
ਕੂੜਾ ਲਾਲਚੁ ਛਡੀਐ ਹੋਇ ਇਕ ਮਨਿ ਅਲਖੁ ਧਿਆਈਐ ॥ ਫਲੁ
ਤੇਵੇਹੋ ਪਾਈਐ ਜੇਵੇਹੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਐ ॥ ਜੇ ਹੋਵੈ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ
ਤਾ ਧੂੜਿ ਤਿਨਾ ਦੀ ਪਾਈਐ ॥ ਮਤਿ ਥੋੜੀ ਸੇਵ ਗਵਾਈਐ ॥੧੦॥

ਰਾਗ ਜਿਲਾ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਤਲਵਾੜਾ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ ਪਰ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਗਾ ਮਾ ਸਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ ਨੀ
ਪਾਠ - ਸਚੁ ਸਾਹੁ ਹਮਾਰਾ ਧਾਰਨਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ।

ਅਸਥਾਈ

+	×	+	
ਸਾ ੨	ਗਾ ੨	ਗਾ ੨	ਗਾ ਰੇ
ਸਚੁ	ਸਾਹੁ	ਹਮਾ	ਰਾ
+			
ਸਾ ਰੇ	ਗਾ ਰੇ ਸਾ	ਸਾ ੨	ਸਾ ੨
ਤੂੰ	ਧਣੀ	ਸਭੁ	ਜਗਤੁ

★★

		+ ੧	੧ ੧ ੧ ੧
<u>ਮਾ ੨</u>	<u>ਸਾ ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਨੀ ਧਾ</u>	<u>ਪਾ ਧਾ ਨੀ ਸਾ</u>
ਵਣ	ਜਾਰਾ	ਰਾਮ	ਰਾਜੇ
+	+	+	+
<u>ਮਾ ੨</u>	<u>ਮਾ ੨</u>	<u>ਮਾ ਪਾ ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ ਮਾ ਰੇ</u>
ਸਭ	ਭਾਂਡੇ	ਤੁਧੈ	ਸਾਜਿ
+	+	+	+
<u>ਗਾ ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ੨</u>	<u>ਗਾ ੨ ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਸਾ ਰੇ</u>
ਆ ਵਿਚਿ	ਵਸਤੁ	ਹਰਿਥਾਰਾ	ਰਾਮ
	<u>ਰੇ ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>		
	ਰਾਜੇ		

ਅੱਗੇ ਸਲੋਕ ਤੇ ਪਉੜੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਵਜਾਓ ।
ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ । ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਸਲੋਕ ਤੇ ਇਸੇ
ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਪਉੜੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੁਕਾ ਦਿਓ ।

ਰਾਗਨੀ ਪਹਾੜੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਛੋਟਾ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ
ਪਿਰੁ ਮਿਲਿਆ ਸਖੀ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
ਧਾਰਨਾ ਰੀਕਾਰਡ ਏਹ ਕੀ ਸਹਿਤੀਏ ਜੁਲਮ ਕਮਾਇਆ

ਰਾਗ ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫

ਸਖੀ ਨਾਲਿ ਵਸਾ ਅਪੁਨੇ ਨਾਹ ਪਿਆਰੇ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿ
ਸੰਗਿ ਹਿਲਿਆ ॥ ਸੁਣਿ ਸਖੀਏ ਮੇਰੀ ਨੀਦ ਭਲੀ ਮੈ ਆਪਨੜਾ ਪਿਰੁ
ਮਿਲਿਆ ॥ ਭ੍ਰਮੁ ਖੋਇਓ ਸਾਂਤਿ ਸਹਜਿ ਸੁਆਮੀ ਪਰਗਾਸੁ ਭਇਆ

ਕਉਲੁ ਖਿਲਿਆ ॥ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਨਾਨਕ ਸੋਹਾਗੁ
ਨ ਟਲਿਆ ॥੪॥੪॥੨॥੫॥੧੧॥ (੨੪੯/੧੬)

ਅਸਥਾਈ

੩	੩			
<u>ਸਾ ੨</u>	<u>ਸਾ ੨</u>	<u>ਨੀ</u>	<u>ਧਾ ਪਾ</u>	
ਸੁਣਿ	ਸਖੀ	ਏ	ਮੇਰੀ	
	੩			
<u>ਗਾ ਪਾ</u>	<u>ਪਾ ਸਾ</u>	<u>ਪਾ ਸਾ</u>	<u>ਪਾ ਧਾ</u>	<u>ਪਾ ਮਾ</u>
ਨੀਦ	ਭਲੀ	ਮੈ ਆਪ	ਨੜਾ	ਪਿਰੁ
			੧	
<u>ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਰੇ ਧਾ</u>	<u>ਸਾ ੩</u>
ਮਿਲਿ	ਆ	ਸਖੀ	ਮੈ ਆ	ਪਨੜਾ
+		੩		+
<u>ਮਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਧਾ ਸਾ</u>	<u>ਪਾ ਧਾ</u>	<u>ਪਾ ਮਾ</u>
ਪਿਰੁ ਮਿਲਿਆ	ਸਖੀ	ਮੈ ਆਪ	ਨੜਾ	ਪਿਰੁ
		+		
<u>ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ</u>		
ਮਿਲਿ	ਆ	ਸਖੀ		

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅਸਥਾਈ ਅੰਤਰੇ ਪਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹੋ । ਛੰਤ
ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਨਦੀਆ ਵਾਹ ਵਿਛੁੰਨਿਆ ਮੇਲਾ ਸੰਜੋਗੀ ਰਾਮ ਜੀ ॥

ਛਕਾ-ਹਮ ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਵਿਬਰਹ ਸੁਆਮੀ ਤੂੰ ਅਪਰ ਅਪਾਰੋ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ਏਹਾ ਆਸ ਆਧਾਰੋ ॥
ਹਮ ਮੂਰਖ ਕਿਛੁਅ ਨ ਜਾਣਹਾ ਕਿਵ ਪਾਵਹ ਪਾਰੋ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ
ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਹਰਿ ਦਾਸ ਪਨਿਹਾਰੋ ॥੩॥

★★

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਸਚਿ ਕਾਲੁ ਕੂੜੁ ਵਰਤਿਆ ਕਲਿ ਕਾਲਖ
ਬੇਤਾਲ ॥ ਬੀਉ ਬੀਜਿ ਪਤਿ ਲੈ ਗਏ ਅਬ ਕਿਉ ਉਗਵੈ ਦਾਲਿ ॥
ਜੇ ਇਕੁ ਹੋਇ ਤ ਉਗਵੈ ਰੁਤੀ ਹੂ ਰੁਤਿ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਹੈ ਬਾਹਰਾ
ਕੋਰੈ ਰੰਗੁ ਨ ਸੋਇ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਖੁੰਬਿ ਚੜਾਈਐ ਸਰਮੁ ਪਾਹੁ ਤਨਿ
ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ ਜੇ ਰਪੈ ਕੂੜੈ ਸੋਇ ਨ ਕੋਇ ॥੧॥ ਮ: ੧ ॥
ਲਬੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜੁ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ ॥ ਕਾਮੁ ਨੇਬੁ
ਸਦਿ ਪੁਛੀਐ ਬਹਿ ਬਹਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਅੰਧੀ ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ
ਵਿਹੁਣੀ ਭਾਹਿ ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ ॥ ਗਿਆਨੀ ਨਚਹਿ ਵਾਜੇ ਵਾਵਹਿ
ਰੂਪ ਕਰਹਿ ਸੀਗਾਰੁ ॥ ਉਚੇ ਕੂਕਹਿ ਵਾਦਾ ਗਾਵਹਿ ਜੋਧਾ ਕਾ
ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਮੂਰਖ ਪੰਡਿਤ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਜਤਿ ਸੰਜੈ ਕਰਹਿ ਪਿਆਰੁ ॥
ਧਰਮੀ ਧਰਮੁ ਕਰਹਿ ਗਾਵਾਵਹਿ ਮੰਗਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ॥ ਜਤੀ
ਸਦਾਵਹਿ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਣਹਿ ਛਡਿ ਬਹਹਿ ਘਰ ਬਾਰੁ ॥ ਸਭੁ ਕੋ
ਪੂਰਾ ਆਪੇ ਹੋਵੈ ਘਟਿ ਨ ਕੋਈ ਆਖੈ ॥ ਪਤਿ ਪਰਵਾਣਾ ਪਿਛੈ ਪਾਈਐ
ਤਾ ਨਾਨਕ ਤੋਲਿਆ ਜਾਪੈ ॥ ੨ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਵਦੀ ਸੁਵਜਗਿ ਨਾਨਕਾ
ਸਚਾ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥ ਸਭਨੀ ਛਾਲਾ ਮਾਰੀਆ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ॥
ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ॥ ਜਿਨ੍ਹ ਕੀ ਲੇਖੈ ਪਤਿ
ਪਵੈ ਚੰਗੇ ਸੇਈ ਕੇਇ ॥ ੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਜਿਨ੍ਹਾ ਕਉ
ਤੁਧੁ ਪਾਇਆ ਤਾ ਤਿਨ੍ਹੀ ਖਸਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥ ਏਨ੍ਹਾ ਜੰਤਾ ਕੈ ਵਸਿ
ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਤੁਧੁ ਵੇਕੀ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਇਕਨਾ ਨੋ ਤੂੰ ਮੇਲਿ
ਲੈਹਿ ਇਕਿ ਆਪਹੁ ਤੁਧੁ ਖੁਆਇਆ ॥ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਜਾਣਿਆ
ਜਿਥੈ ਤੁਧੁ ਆਪੁ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ਸਹਜੇ ਹੀ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ॥ ੧੧ ॥

ਰਾਗ ਰਾਂਧਾਰੀ

ਟੋਡੀ ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੋਟਾ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ
ਘਰ ਹੈ । ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ ॥

ਸੁਰ ਖਾਸ + + +

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਪਾ ਮਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ ਰੀਕਾਰਡ ਝੂਲਨਾ ਝੋਲਾਓਵਰੀ ਅੰਬੂਆ ਕੇ ਡਾਲੀ ਪੈ

ਕੋਇਲ ਬੋਲੇ ਰਾਮਾ ॥

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫

ਮਾਈ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ ॥ ਸਗਲ ਸਹੇਲੀ ਸੁਖ ਭਰਿ
ਸੂਤੀ ਜਿਹ ਘਰਿ ਲਾਲੁ ਬਸਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੋਹਿ ਅਵਗਨ
ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਦਇਆਲਾ ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨਿ ਕਿਆ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਕਰਉ
ਬਰਾਬਰਿ ਜੋ ਪ੍ਰਿਅ ਸੰਗਿ ਰਾਤੀ ਇਹ ਹਉਮੈ ਕੀ ਢੀਠਾਈ ॥ ੧ ॥
ਭਈ ਨਿਮਾਣੀ ਸਰਨਿ ਇਕ ਤਾਕੀ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਸੁਖਦਾਈ ॥
ਏਕ ਨਿਮਖ ਮਹਿ ਮੇਰਾ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਕਾਟਿਆ ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਰੈਨਿ
ਬਿਹਾਈ ॥੨॥੨॥੬॥

(੧੨੬੭/੧੩)

ਅਸਥਾਈ

+ +
ਧਾ ਮਾ
ਪ੍ਰੀ

ਪਾ ੨
ਤਮੁ

੩
ਸਾ
ਦੇ

+ ੩ ੩
ਨੀ ਸਾ ਰੇ
ਹੁ

੩
ਸ
ਮਿ

+ +
ਨੀ ਧਾ
ਲਾ

ਪਾ
ਈ

ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ

+
ਮਾ
ਮਾ

+
ਧਾ ਪਾ
ਈ

+ +
ਮਾ ਗਾ
ਮੋ

+ +
ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਹਿ

×

ਮਾ ੨ ਰੇ
ਪ੍ਰੀਤਮੁ

ਗਾ ਮਾ
ਦੇਹੁ ਮਿ

ਪਾ
ਲਾ

ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਈ

+
ਮਾ ੩
ਪ੍ਰੀਤਮੁ

×
ਪਾ ਧਾ
ਦੇ

+
ਨੀ
ਹੁ

੩
ਸਾ
ਮਿ

+ +
ਨੀ ਪਾ ਪਾ
ਲਾਈ

ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ ॥

ਅੰਤਰਾ

+ +		×		ੜ		ੜ	
ਮਾ ਪਾ ਧਾ		ਨੀ		ਸਾ ੨		ਸਾ ੨	
ਸਗਲ		ਸ		ਹੇ		ਲੀ	
×		ੜ ੜ		+ ੜ ੜ		+ ੜ + +	
ਨੀ		ਸਾ ਰੇ		ਗਾ ਰੇ ਸਾ		ਨੀ ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ	
ਸੁਖ		ਭਰਿ		ਸੁਤੀ		ਈ	
ੜ		ੜ		ੜ		+ +	
ਪਾ ਸਾ		ਨੀ ਸਾ		ਰੇ ੜ ਸਾ		ਨੀ ਧਾ	
ਜਿਹ ਘਰਿ		ਲਾ ਲੁ		ਬ		ਸਾ	
						ਈ	

ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ ॥

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ ਸਾਈ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਰਾਮ ਬਤਾਵਹੁ । ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ-ਸਾਧੋ ਰਚਨਾ ਰਾਮ ਬਨਾਈ ।

ਛਕਾ-ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖਿ ਲੈ ਹਮ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ ਆਏ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਹਮ ਭੂਲਿ ਵਿਗਾੜਹੁ ਦਿਨਸੁ ਰਾਤਿ ਹਰਿ ਲਾਜ ਰਖਾਏ ॥ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂੰ ਗੁਰੁ ਪਿਤਾ ਹੈ ਦੇ ਮਤਿ ਸਮਝਾਏ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਦਾਸੁ ਹਰਿ ਕਾਂਢਿਆ ਹਰਿ ਪੈਜ ਰਖਾਏ ॥੪॥੧੦॥੧੦॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ ਜਾ ਸੁਖੁ ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ ॥੧॥ ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ ॥ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਤਿ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾਤਾ ਅਕਲ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ॥ ਤੂੰ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਫਤਿ ਸੁਆਲਿਉ ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ ਸੋ ਪਾਰਿ ਪਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀਆ ਬਾਤਾ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ

ਸੁ ਕਰਿ ਰਹਿਆ ॥੨॥ ਮ: ੨ ॥ ਜੋਗ ਸਬਦੰ ਗਿਆਨ ਸਬਦੰ ਬੇਦ
 ਸਬਦੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਹ ॥ ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ ਸੂਰ ਸਬਦੰ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ ਪਰਾਕ੍ਰਿਤਹ ॥
 ਸਰਬ ਸਬਦੰ ਏਕ ਸਬਦੰ ਜੇ ਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ ॥ ਨਾਨਕੁ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ
 ਹੈ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ ॥ ੩ ॥ ਮ: ੨ ॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੰ ਸਰਬ ਦੇਵਾ
 ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਾ ॥ ਆਤਮਾ ਬਾਸੁਦੇਵਸ੍ਰਿ ਜੇ ਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ ॥
 ਨਾਨਕੁ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ ॥੪॥ ਮ: ੧॥ ਕੁੰਭੇ ਬਧਾ
 ਜਲੁ ਰਹੈ ਜਲ ਬਿਨੁ ਕੁੰਭੁ ਨ ਹੋਇ ॥ ਗਿਆਨ ਕਾ ਬਧਾ ਮਨੁ ਰਹੈ
 ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ ॥੫॥ ਪਉੜੀ ॥ ਪੜਿਆ ਹੋਵੈ ਗੁਨਹਗਾਰੁ
 ਤਾ ਓਮੀ ਸਾਧੁ ਨ ਮਾਰੀਐ ॥ ਜੇਹਾ ਘਾਲੇ ਘਾਲਣਾ ਤੇਵੇਹੋ ਨਾਉ
 ਪਚਾਰੀਐ ॥ ਐਸੀ ਕਲਾ ਨ ਖੇਡੀਐ ਜਿਤੁ ਦਰਗਹ ਗਇਆ ਹਾਰੀਐ ॥
 ਪੜਿਆ ਅਤੈ ਓਮੀਆ ਵੀਚਾਰੁ ਅਗੈ ਵੀਚਾਰੀਐ ॥ ਮੁਹਿ ਚਲੈ ਸੁ
 ਅਗੈ ਮਾਰੀਐ ॥੧੨॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ ਕਾਫੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਅ ਦਾ ਘਰ ਆਇ ਵੂਠੇ
 ਘਰ ਮਾਹੀ ॥

ਸੂਰ ਖਾਸ

× × ×
 ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
 ਧਾਰਨਾ ਰੀਕਾਰਡ-ਬਾਲਮ ਆਣਿ ਬਸੋ ਮੋਰੇ ਮਨ ਮੈ ।
 ਸਾਵਣ ਆਇਆ ਤੁਮ ਨਹੀਂ ਆਏ ।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩ ॥

ਸਾਜਨ ਆਇ ਵੂਠੇ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਤ੍ਰਿਪਤਿ
 ਅਘਾਹੀ ॥ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੀ ਫਿਰਿ ਭੂਖ ਨ ਲਾਰੈ
 ਆਏ ॥ ਦਹ ਦਿਸਿ ਪੂਜ ਹੋਵੈ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
 ਧਿਆਏ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਆਪੇ ਜੋੜਿ ਵਿਛੋੜੇ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕੋ ਦੂਜਾ

ਨਾਹੀ ॥ ਸਾਜਨਿ ਆਇ ਵੁਠੇ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥੪॥੧॥ (੭੬੮/੫)

ਅਸਥਾਈ

$\frac{\text{ਪਾ ਧਾ ਪਾ}}{\text{ਸਾਜਨ}}$	$\frac{\text{ਸਾ ਗਾ ਮਾ}}{\text{ਆ}}$	$\frac{\text{ਰੇ}}{\text{ਇ}}$	$\frac{\text{ਗਾ}}{\text{ਵੁ}}$
$\frac{\text{ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਠੇ}}$	$\frac{\text{ਰੇ ੨}}{\text{ਘਰ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਮਾਹੀ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ੨}}{\text{ਹਰਿ}}$
$\frac{\text{ਪਾ ਧਾ ਨੀ}}{\text{ਗਾ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਮਾ}}{\text{ਵਹਿ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ਧਾ ਧਾ}}{\text{ਤ੍ਰਿਪਤਿ}}$	$\frac{\text{ਅ}}{\text{ਅ}}$
$\frac{\text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਘਾ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਹੀ}}$	ਸਾਜਨ ਆਇ ਵੁਠੇ ਘਰ ਮਾਹੀ	

ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੧

$\frac{\text{ਮਾ ੧}}{\text{ਹਰਿ}}$	$\frac{\text{ਨੀ ਧਾ}}{\text{ਗੁਣ}}$	$\frac{\text{ਨੀ ਸਾ}}{\text{ਗਾਇ}}$
$\frac{\text{੩}}{\text{ਸਾ ੨}}$	$\frac{\text{੩}}{\text{ਸਾ ਰੇ}}$	$\frac{\text{੩}}{\text{ਨੀ ਸਾ}}$
$\frac{\text{੩}}{\text{ਰੇ ੨}}$	$\frac{\text{੩}}{\text{ਰੇ ੨}}$	$\frac{\text{+੩}}{\text{ਗਾ}}$
$\frac{\text{੩ ੩}}{\text{ਸਾ ਰੇ}}$	$\frac{\text{ਨੀ ਸਾ}}{\text{ਆਇ}}$	$\frac{\text{੩}}{\text{ਸੀ}}$
$\frac{\text{੩ ੩}}{\text{ਗੈ}}$		$\frac{\text{੩}}{\text{ਰੇ ੩}}$
		$\frac{\text{ਲਾ}}{\text{ਲਾ}}$

ਦੁਬਾਰਾ ਇਹੀ ਤੁਕ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੈ

		੩	੩
<u>ਨੀ ੨</u>	<u>ਨੀ ੩</u>	<u>ਨੀ ਸਾ</u>	<u>ਧਾ ਨੀ</u>
ਫਿਰਿ	ਭੂਖ ਨ	ਲਾਗੈ	ਆ
<u>ਧਾ ਪਾ</u>	ਸਾਜਨ ਆਏ ਵੁਠੇ ਘਰ ਮਾਹੀ		
ਏ			

ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੨

x		x		੩ ੩
<u>ਮਾ ੨</u>		<u>ਨੀ ਧਾ</u>	<u>ਨੀ</u>	<u>ਸਾ ਰੇ</u>
ਦਹ ਦਿਸਿ		ਪੂਜ ਹੋ	ਵੈ	ਹਰਿ
੩ ੩	੩	੩	੩+੩	੩ ੩
<u>ਸਾ ਨੀ ਸਾ</u>	<u>ਰੇ</u>	<u>ਰੇ ੨</u>	<u>ਰੇ ਗਾ</u>	<u>ਰੇ ਸਾ</u>
ਜਨ ਕੀ	ਜੋ	ਹਰਿ	ਹਰਿ	ਨਾਮੁ
੩ ੩	੩	੩	੩ +	
<u>ਰੇ ਨੀ ਸਾ</u>	<u>ਗਾ ੨</u>	<u>ਗਾ</u>	<u>ਗਾ ਮਾ</u>	
ਧਿਆਏ	ਨਾਨਕ	ਹਰਿ	ਆਪੇ	
੨+੩੩	੩	੩		
<u>ਰੇ ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਸਾ ਰੇ ਨੀ</u>	<u>ਸਾ</u>	<u>ਨੀ ੨</u>	
ਜੋੜਿ	ਵਿਛੋ	ੜੇ	ਹਰਿ ਬਿਨੁ	
	੩			
<u>ਨੀ</u>	<u>ਨੀ ਸਾ</u>	<u>ਧਾ ਨੀ</u>	<u>ਧਾ ਪਾ</u>	
ਕੋ	ਦੂਜਾ	ਨਾ	ਹੀ	

ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ਛਕਾ-ਜਿਨ੍ਹ ਮਸਤਕਿ ਧੁਰਿ ਹਰਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਮੇਲਿਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਕਟਿਆ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ
ਪਟਿ ਬਲਿਆ ॥ ਹਰਿ ਲਧਾ ਰਤਨੁ ਪਦਾਰਥੋ ਫਿਰਿ ਬਹੁੜਿ ਨ
ਤਲਿਆ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਆਰਾਧਿਆ ਆਰਾਧਿ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ॥੧॥

★★

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ ਇਕੁ ਰਬੁ ਇਕੁ ਰਬਵਾਹੁ ।
 ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਫੇਰਿ ਵਟਾਈਅਹਿ ਗਿਆਨੀ ਬੁਝਹਿ ਤਾਹਿ ॥ ਸਤਜੁਰਿ
 ਰਬੁ ਸੰਤੋਖੁ ਕਾ ਧਰਮੁ ਅਗੈ ਰਬਵਾਹੁ ॥ ਤੇਤੈ ਰਬੁ ਜਤੈ ਕਾ ਜੋਰੁ ਅਰੈ
 ਰਬਵਾਹੁ ॥ ਦੁਆਪੁਰਿ ਰਬੁ ਤਪੈ ਕਾ ਸਤੁ ਅਗੈ ਰਬਵਾਹੁ ॥ ਕਲਜੁਰਿ
 ਰਬੁ ਅਗਨਿ ਕਾ ਕੂੜੁ ਅਗੈ ਰਬਵਾਹੁ ॥ ੧ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਸਾਮ ਕਰੈ
 ਸੇਤੰਬਰੁ ਸੁਆਮੀ ਸਚ ਮਹਿ ਆਛੈ ਸਾਚਿ ਰਹੇ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ।
 ਰਿਗੁ ਕਹੈ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਦੇਵਾ ਮਹਿ ਸੂਰੁ ॥ ਨਾਇ
 ਲਇਐ ਪਰਾਛਤ ਜਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤਉ ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਹਿ ॥ ਜੁਜ ਮਹਿ
 ਜੋਰਿ ਛਲੀ ਚੰਦ੍ਰਾਵਲਿ ਕਾਨ੍ ਕ੍ਰਿਸਨੁ ਜਾਦਮੁ ਭਇਆ ॥ ਪਾਰਜਾਤੁ
 ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥ ਕਲਿ ਮਹਿ ਬੇਦੁ
 ਅਥਰਬਣੁ ਹੂਆ ਨਾਉ ਖੁਦਾਈ ਅਲਹੁ ਭਇਆ ॥ ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਲੇ
 ਕਪੜੇ ਪਹਿਰੇ ਤੁਰਕ ਪਠਾਣੀ ਅਮਲੁ ਕੀਆ ॥ ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਹੋਏ
 ਸਚਿਆਰ ॥ ਪੜਹਿ ਗੁਣਹਿ ਤਿਨ੍ ਚਾਰ ਵੀਚਾਰ ॥ ਭਾਉ ਭਗਤਿ
 ਕਰਿ ਨੀਚੁ ਸਦਾਏ ॥ ਤਉ ਨਾਨਕ ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਏ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ।
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਖਸਮੁ ਸਮਾਲਿਆ ।
 ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਉਪਦੇਸੁ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਦੀਆ ਇਨ੍ਹੀ ਨੇਤ੍ਰੀ ਜਗਤੁ
 ਨਿਹਾਲਿਆ ॥ ਖਸਮੁ ਛੋਡਿ ਦੂਜੈ ਲਗੇ ਡੁਬੇ ਸੇ ਵਣਜਾਰਿਆ ।
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਬੋਹਿਥਾ ਵਿਰਲੈ ਕਿਨੈ ਵੀਚਾਰਿਆ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪਾਇ
 ਉਤਾਰਿਆ ॥ ੧੩ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰੋ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੋਟਾ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਰਾ
 ਰਾਜੇ ਪਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+ + +

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

★★

ਅਸਥਾਈ

$$\begin{array}{r} 3 \\ \text{ਸਾ ੨} \\ \hline \text{ਜਿਨ੍ਹਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 + 3 \\ \text{ਨੀ ਸਾ ਰੇ} \\ \hline \text{ਮਸਤਕਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \times \\ \text{ਸਾ ਨੀ ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਧੁਰਿ ਹਰਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \quad + \quad \times \\ \text{ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਲਿਖਿਆ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \\ \text{ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਤਿਨਾ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \times \\ \text{ਸਾ ਨੀ ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਸਤਿਗੁਰੁ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \quad + \\ \text{ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਮਿਲਿਆ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + \\ \text{ਪਾ ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਰਾਮ ਰਾਜੇ} \end{array}$$

ਅੰਤਰਾ

$$\begin{array}{r} \times \\ \text{ਪਾ ੨} \\ \hline \text{ਅਗਿਆਨੁ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \\ \text{ਨੀ ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਅੰਧੇਰਾ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \quad + \\ \text{ਮਾ ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਕਟਿਆ ਵਾਹ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \text{ਸਾ ੨} \\ \hline \text{ਗੁਰ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \times 3 \\ \text{ਨੀ ੨} \\ \hline \text{ਗਿਆਨੁ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \times 3 \\ \text{ਸਾ ਰੇ} \\ \hline \text{ਘਟਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \times \\ \text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਬਲਿਆ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + \quad + \quad + \\ \text{ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਰਾਮ ਰਾਜੇ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \\ \text{ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਗੁਰ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \quad + \\ \text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਗਿਆਨੁ ਘਟਿ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \quad \times \\ \text{ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ} \\ \hline \text{ਬਲਿਆ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \\ \text{ਪਾ ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਰਾਮ ਰਾਜੇ} \end{array}$$

★★

ਅੱਗੇ ਦੋਨੇ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਵਜਾਓ । ਸਲੋਕ ਭੈਰੋਂ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ ।

$\begin{array}{c} + \quad + \\ \hline \text{ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ} \\ \hline \text{ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ} \end{array}$		$\begin{array}{c} \text{ਪਾ} \qquad \qquad \text{ਧਾ} \\ \hline \text{ਇਕੁ ਰਬੁ ਇਕ ਰਬਵਾਹੁ} \end{array}$	
$\begin{array}{c} \text{ਨੀ} \\ \hline \text{ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਫੇਰਿ} \end{array}$		$\begin{array}{c} \text{੩} \\ \text{ਸਾ} \\ \hline \text{ਗਿਆਨੀ ਬੁਝਹਿ ਤਾਹਿ} \end{array}$	
$\begin{array}{c} \text{ਨੀ} \\ \hline \text{ਸਤਜੁਗਿ ਰਬੁ ਸੰਤੋਖ ਕਾ} \end{array}$		$\begin{array}{c} + \\ \text{ਧਾ} \\ \hline \text{ਧਰਮੁ ਅਗੈ ਰਬਵਾਹੁ} \end{array}$	
$\begin{array}{c} \text{ਪਾ} \\ \hline \text{ਤ੍ਰੇਤੈ ਰਬੁ ਜਤੈ ਕਾ} \end{array}$		$\begin{array}{c} + \\ \text{ਮਾ} \\ \hline \text{ਜੋਰੁ ਅਗੈ ਰਬਵਾਹੁ} \end{array}$	
$\begin{array}{c} \text{ਗਾ} \\ \hline \text{ਦੁਆਪੁਰਿ ਰਬੁ ਤਪੈ ਕਾ} \end{array}$		$\begin{array}{c} \times \\ \text{ਮਾ} \\ \hline \text{ਸਤੁ ਅਗੈ ਰਬਵਾਹੁ} \end{array}$	
$\begin{array}{c} + \\ \text{ਗਾ} \\ \hline \text{ਕਲਜੁਗਿ ਰਬੁ ਅਗਨਿ ਕਾ} \end{array}$		$\begin{array}{c} + \quad + \\ \text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਕੂੜੁ ਅਗੈ ਰਬਵਾਹੁ} \end{array}$	

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸਲੋਕ ਪਹਿਲੇ ਸਲੋਕ 'ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ' ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਅਗੇ ਪਉੜੀ ।

$\begin{array}{c} \text{੩} \quad + \\ \text{ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ} \\ \hline \text{ਮਿਲਿਐ ਵਾਹ} \end{array}$				
$\begin{array}{c} \text{ਨੀ} \\ \hline \text{ਸਤਿਗੁਰ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{੩} \\ \hline \text{ਵਿਟਹੁ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਨੀ ੩} \\ \hline \text{ਵਾਰਿਆ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਨੀ ੨} \\ \hline \text{ਜਿਤੁ} \end{array}$	

ਗਾ ੨
ਵਾਹ

ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਖਸਮੁ ਸਮਾਲਿਆ

ਤਿੰਨੇ ਤੁਕਾਂ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਵਜਾਓ ।

ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਬੋਹਿਬਾ

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ
ਵਿਰਲੈ ਵਾਹ

ਗਾ ੨ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਵਾਹ ਵਾਹ ਕਿਨੈ ਵਿਚਾਰਿਆ

ਨੀ ਸਾ ੩ ਨੀ ਧਾ ਪਾ
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਵਾਹ

ਗਾ ੨ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਵਾਹ ਵਾਹ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿਆ

ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਹਉ ਵਾਹ ਆ ਵਾਹ

ਰਾਗ ਰੰਧਾਰੀ ਟੋਡੀ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਵਡਾ ਮਾਤਰ ੧੬ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ
ਹੈ ਪਿਰਿ ਸੋਹਾਗੁ ਬਨਾਇਆ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
ਧਾਰਨਾ-ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੇ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗ ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਪਿਰਿ ਸੋਹਾਗੁ ਬਣਾਇਆ ॥ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਸਖੀਏ
ਮੰਗਲੁ ਗਾਇਆ ॥ ਅਨਦ ਬਿਨੋਦ ਤਿਤੈ ਘਰਿ ਸੋਹਹਿ ਜੋ ਧਨੁ ਕੰਤਿ
ਸਿਗਾਰੀ ਜੀਉ ॥੧॥ ਸਾ ਗੁਣਵੰਤੀ ਸਾ ਵਡਭਗਣਿ ॥ ਪੁਤ੍ਰਵੰਤੀ
ਸੀਲਵੰਤਿ ਸੋਹਾਗਣਿ ॥ ਰੂਪਵੰਤਿ ਸਾ ਸੁਘੜਿ ਬਿਚਖਣਿ ਜੋ ਧਨ
ਕੰਤਿ ਪਿਆਰੀ ਜੀਉ ॥੨॥ ਅਚਾਰਵੰਤਿ ਸਾਈ ਪਰਧਾਨੇ ॥ ਸਭ
ਸਿੰਗਾਰ ਬਣੇ ਤਿਸੁ ਗਿਆਨੇ ॥ ਸਾ ਕੁਲਵੰਤੀ ਸਾ ਸਭਰਾਈ ਜੋ ਪਿਰਿ
ਕੈ ਰੰਗਿ ਸਵਾਰੀ ਜੀਉ ॥੩॥ ਮਹਿਮਾ ਤਿਸ ਕੀ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਏ ॥
ਜੋ ਪਿਰਿ ਮੇਲਿ ਲਈ ਅੰਗਿ ਲਾਏ ॥ ਬਿਰੁ ਸੁਹਾਗੁ ਵਰੁ ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ
ਜਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਧਾਰੀ ਜੀਉ ॥੪॥੪॥੧੧॥ (੯੭/੧੫)

ਅਸਥਾਈ

+		੩		+	+		+
<u>ਪਾ ਮਾ</u>		<u>ਪਾ ਸਾ</u>		<u>ਨੀ ਧਾ</u>		<u>ਪਾ ਮਾ</u>	
ਜਿਤੁ		ਘਰਿ		ਪਿਰਿ		ਸੋ	
+				+		੩	
<u>ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਸਾ ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਸਾ ਸਾ</u>	<u>ਰੇ ਮਾ</u>	<u>ਪਾ ਸਾ</u>			
ਹਾਗੁ	ਬਣਾਇਆ	ਤਿਤੁ ਘਰਿ	ਸਖੀਏ	ਮੰਗਲੁ			
	+	+					
	<u>ਨੀ ਧਾ ਪਾ</u>						
	ਗਾਇਆ						

ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੧

+		+	+	×	੩		੩
<u>ਮਾ ੨</u>		<u>ਮਾ ਧਾ ਨੀ ਸਾ</u>		<u>ਸਾ ੨</u>			
ਅਨੰਦ		ਬਿਨੋਦ ਤਿਤੈ		ਘਰਿ			

+	੩	੩	੩		+	੩	੩	੩
ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	੩	ਸਾ	੨	ਰੇ	ਗਾ
ਸੋਹਹਿ	ਜੋ	ਧਨੁ	ਕੰਤਿ	ਸਿ	ਗਾਰੀ			

× ×
ਨੀ ਧਾ ਪਾ
ਜੀਉ

ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਪਿਰਿ ਸੋਹਾਗੁ ਬਣਾਇਆ

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਛਕਾ ਛੰਤ ਭੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ । ਬਹੁਤ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਕਿਆ ਮਾਂਗਉ ਕਿਛੁ ਥਿਰੁ ਨ ਰਹਾਈ' ॥ ਪਹਿਲੀ ਤੁਕ ਲੰਕਾ ਸਾ ਕੋਟ ਸਮੁੰਦ ਸੀ ਖਾਈ ॥

ਛੰਤ-ਜਿਨੀ ਐਸਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਸੇ ਕਾਹੇ ਜਗਿ ਆਏ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਇਹੁ ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲੰਭੁ ਹੈ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਬਿਰਥਾ ਸਭੁ ਜਾਏ ॥ ਹੁਣਿ ਵਤੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਬੀਜਿਓ ਅਗੈ ਭੁਖਾ ਕਿਆ ਖਾਏ ॥ ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਫਿਰਿ ਜਨਮੁ ਹੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਭਾਏ ॥ ੨ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਅਤਿ ਮੁਚੁ ॥ ਓਇ ਜਿ ਆਵਹਿ ਆਸ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਨਿਰਾਸੇ ਕਿਤੁ ॥ ਫਲ ਫਿਕੇ ਫੁਲ ਬਕਬਕੇ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਹਿ ਪਤ ॥ ਮਿਠਤੁ ਨੀਵੀ ਨਾਨਕਾ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆ ਤਤੁ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਨਿਵੈ ਆਪ ਕਉ ਪਰ ਕਉ ਨਿਵੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ ਨਿਵੈ ਸੁ ਗਉਰਾ ਹੋਇ ॥ ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ ॥ ਸੀਸਿ ਨਿਵਾਇਐ ਕਿਆ ਥੀਐ ਜਾ ਰਿਦੈ ਕੁਸੁਧੇ ਜਾਹਿ ॥੧॥ ਮ: ੧॥ ਪੜਿ ਪੁਸਤਕ ਸੰਧਿਆ ਬਾਦੰ ॥ ਸਿਲ ਪੂਜਸਿ ਬਗੁਲ ਸਮਾਧੰ ॥ ਮੁਖਿ ਝੂਠ ਬਿਭੂਖਣ ਸਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰੈਪਾਲ ਤਿਹਾਲ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਗਲਿ ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਲਿਲਾਟੰ ॥ ਦੁਇ ਧੋਤੀ ਬਸਤ੍ਰ ਕਪਾਟੰ ॥ ਜੇ ਜਾਣਸਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਕਰਮੰ ॥ ਸਭਿ ਫੋਕਟ ਨਿਸਚਉ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਿਹਚਉ ਧਿਆਵੈ ॥ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ

ਵਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਕਪੜੁ ਰੂਪੁ ਸੁਹਾਵਣਾ ਛਡਿ ਦੁਨੀਆ
ਅੰਦਰਿ ਜਾਵਣਾ ॥ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਾਵਣਾ ॥
ਹੁਕਮ ਕੀਏ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਰਾਹਿ ਭੀੜੈ ਅਗੈ ਜਾਵਣਾ ॥ ਨੰਗਾ ਦੋਜਕਿ
ਚਾਲਿਆ ਤਾ ਦਿਸੈ ਖਰਾ ਡਰਾਵਣਾ ॥ ਕਰਿ ਅਉਗਣ
ਪਛੋਤਾਵਣਾ ॥ ੧੪ ॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੋਟਾ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+ + +

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ ਭਾਈ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ । ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਬਹੁਤ
ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਸ਼ੁਰੂ ਇਸ ਤੁਕ ਤੋਂ ਕਰੋ ।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫

ਸੰਤਾ ਕੇ ਕਾਰਜਿ ਆਪਿ ਖਲੋਇਆ ਹਰਿ ਕੰਮੁ ਕਰਾਵਣਿ
ਆਇਆ ਰਾਮ ॥ ਧਰਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਤਾਲੁ ਸੁਹਾਵਾ ਵਿਚਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਜਲੁ ਛਾਇਆ ਰਾਮ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲੁ ਛਾਇਆ ਪੂਰਨ ਸਾਜੁ
ਕਰਾਇਆ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਭਇਆ ਜਗ ਅੰਤਰਿ
ਲਾਥੇ ਸਗਲ ਵਿਸੂਰੇ ॥ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਅਚੁਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜਸੁ ਵੇਦ
ਪੁਰਾਣੀ ਗਾਇਆ ॥ ਅਪਨਾ ਬਿਰਦੁ ਰਖਿਆ ਪਰਮੇਸਰਿ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ
ਧਿਆਇਆ ॥ ੧ ॥

(੭੮੩/੧੬)

ਅਸਥਾਈ

੩ +

ਸਾ ੩
ਸੰਤਾ ਕੇ

ਸਾ ਨੀ ਧਾ ਪਾ
ਕਾਰਜ

ਪਾ ਧਾ
ਆਪੁ

★★

+ +	+	+ +
ਪਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ	ਰੇ	ਪਾ ੨
ਖਲੋਇਆ	ਹਰਿ	ਕੰਮੁ
+	੧	
ਗਾ ਸਾ	ਰੇ ਨੀ ਸਾ	ਸੰਤਾ ਕੇ ਕਾਰਜਿ ਆਪਿ
ਆਇਆ	ਰਾਮ	ਖਲੋਇਆ

ਅੰਤਰਾ

+	੩	੩ ੩ ੩	੩ ੩ ੩
ਮਾ ਪਾ	ਨੀ ਸਾ	ਰੇ ਗਾ ਰੇ	ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ
ਧਰਤਿ	ਸੁਹਾਵੀ	ਤਾਲੁ	ਸੁਹਾਵਾ
੩	੩ ੩ ੩	×	
ਸਾ	ਸਾ ਰੇ ਸਾ	ਨੀ ਧਾ ਪਾ	ਪਾ ਧਾ ਪਾ
ਵਿਚਿ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਜਲੁ	ਛਾ
×	×	×	
ਗਾ ਮਾ ਗਾ	ਰੇ		
ਆਇਆ	ਰਾਮ ॥	ਸੰਤਾ ਕੇ ਕਾਰਜਿ	

ਅਗੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਛੰਤ ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਰੇ ਮਨ ਰਾਮ ਸਿਉ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤ ॥' ਜੋੜੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ।

ਵੇਦ ਪੁਰਾਨੀ ਗਾਇਆ ਤੇਰਾ ਜਸ ਵੇਦਾਂ ਨੇ ।

ਛਕਾ—ਤੂੰ ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਸਭੁ ਕੋ ਸਭਿ ਤੁਧੁ ਉਪਾਏ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
 ਕਿਛੁ ਹਾਥਿ ਕਿਸੈ ਦੈ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਸਭਿ ਚਲਹਿ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨ
 ਤੂੰ ਮੇਲਹਿ ਪਿਆਰੇ ਸੇ ਤੁਧੁ ਮਿਲਹਿ ਜੋ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਏ ॥ ਜਨ
 ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਏ ॥ ੩ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਦਇਆ ਕਪਾਹ ਸੰਤੋਖੁ ਸੂਤੁ ਜਤੁ ਗੰਢੀ

★★

ਸਤੁ ਵਟੁ ॥ ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ਹਈ ਤ ਪਾਡੇ ਘਤੁ ॥ ਨਾ ਏਹੁ
ਤੁਟੈ ਨ ਮਲੁ ਲਗੈ ਨਾ ਏਹੁ ਜਲੈ ਨ ਜਾਇ ॥ ਧੰਨੁ ਸੁ ਮਾਣਸ ਨਾਨਕਾ
ਜੋ ਗਲਿ ਚਲੇ ਪਾਇ ॥ ਚਉਕੜਿ ਮੁਲਿ ਅਣਾਇਆ ਬਹਿ ਚਉਕੈ
ਪਾਇਆ ॥ ਸਿਖਾ ਕੰਨਿ ਚੜਾਈਆ ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ ॥ ਓਹੁ
ਮੁਆ ਓਹੁ ਝੜਿ ਪਇਆ ਵੇਤਗਾ ਗਇਆ ॥ ੧ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਲਖ
ਚੋਰੀਆ ਲਖ ਜਾਰੀਆ ਲਖ ਕੂੜੀਆ ਲਖ ਗਾਲਿ ॥ ਲਖ ਠਗੀਆ
ਪਹਿਨਾਮੀਆ ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ॥ ਤਗੁ ਕਪਾਹਹੁ ਕਤੀਐ
ਬਾਮਣੁ ਵਟੇ ਆਇ ॥ ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਗਿੰਨ੍ਹ ਖਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ
ਪਾਇ ॥ ਹੋਇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਟੀਐ ਭੀ ਫਿਰਿ ਪਾਈਐ ਹੋਰੁ ॥ ਨਾਨਕ
ਤਗੁ ਨ ਤੁਟਈ ਜੇ ਤਗਿ ਹੋਵੈ ਜੋਰੁ ॥ ੨ ॥

ਮ: ੧ ॥ ਨਾਇ ਮੰਨਿਐ ਪਤਿ ਉਪਜੈ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੁ ਸੂਤੁ ॥
ਦਰਗਹ ਅੰਦਰਿ ਪਾਈਐ ਤਗੁ ਨ ਤੁਟਸਿ ਪੂਤ ॥ ੩ ॥ ਮ: ੧ ॥
ਤਗੁ ਨ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਗੁ ਨ ਨਾਰੀ ॥ ਭਲਕੇ ਥੁਕ ਪਵੈ ਨਿਤ ਦਾੜੀ ॥
ਤਗੁ ਨ ਪੈਰੀ ਤਗੁ ਨ ਹਥੀ ॥ ਤਗੁ ਨ ਜਿਹਵਾ ਤਗੁ ਨ ਅਖੀ ॥
ਵੇਤਗਾ ਆਪੇ ਵਤੈ ॥ ਵਟਿ ਧਾਰੇ ਅਵਰਾ ਘਤੈ ॥ ਲੈ ਭਾੜਿ ਕਰੇ
ਵੀਆਹੁ ॥ ਕਢਿ ਕਾਗਲੁ ਦਸੇ ਰਾਹੁ ॥ ਸੁਣਿ ਵੇਖਹੁ ਲੋਕਾ ਏਹੁ
ਵਿਡਾਣੁ ॥ ਮਨਿ ਅੰਧਾ ਨਾਉ ਸੁਜਾਣੁ ॥ ੪ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤਾ ਸਾਈ ਕਾਰ
ਕਰਾਇਸੀ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੋ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਸੀ ॥ ਹੁਕਮਿ
ਮੰਨਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਵਾਣੁ ਤਾ ਖਸਮੈ ਕਾ ਮਹਲੁ ਪਾਇਸੀ ॥ ਖਸਮੈ ਭਾਵੈ
ਸੋ ਕਰੇ ਮਨਹੁ ਚਿੰਦਿਆ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ ॥ ਤਾ ਦਰਗਹ ਪੈਧਾ
ਜਾਇਸੀ ॥ ੧੫ ॥

ਰਾਗ ਜਿਲਾ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੋਟਾ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹਮ
ਘਰ ਸਾਜਨ ਆਏ ਪਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+ + +

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ ਰੀਕਾਰਡ ਮਨ ਮੂਰਖ ਕਿਉਂ ਦੀਵਾਨਾ ਹੈ । ਆਜ ਰਹੇ
ਕਲ ਜਾਨਾ ਹੈ।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ ਛੰਤੁ ਘਰੁ ੨

ਹਮ ਘਰਿ ਸਾਜਨ ਆਏ ॥ ਸਾਚੈ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ਸਹਜਿ
ਮਿਲਾਏ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਏ ਪੰਚ ਮਿਲੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਸਾਈ ਵਸਤੁ
ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਜਿਸੁ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਲਾਇਆ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਮੇਲ ਭਇਆ
ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਘਰ ਮੰਦਰ ਸੋਹਾਏ ॥ ਪੰਚ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਅਨਹਦ ਵਾਜੇ
ਹਮ ਘਰਿ ਸਾਜਨ ਆਏ ॥ ੧ ॥ (੭੬੪/੬)

ਅਸਥਾਈ

	+		× ੧੧	੧੧
<u>ਸਾ ੨</u>	<u>ਰੇ ਮਾ</u>	<u>ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਨੀ ਧਾ</u>	<u>ਪਾ ਧਾ</u>
ਹੇ ਜੀ	ਹਮ	ਘਰਿ	ਸਾ	ਜਨ
੧ ੧				× ×
<u>ਨੀ ਸਾ ਨੀ</u>	<u>ਸਾ</u>	<u>ਰੇ ੨</u>	<u>ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਰੇ ਗਾ ਮਾ</u>
ਆਏ	ਜੀ	ਸਾਚੈ	ਮੇਲਿ	ਮਿ ਲਾਏ
+				
<u>ਗਾ ਰੇ</u>				
ਜੀ				

ਹੇ ਜੀ ਹਮ ਘਰਿ ਸਾਜਨ ਆਏ ॥

ਅੰਤਰਾ

	+	+	+
<u>ਪਾ ੨</u>	<u>ਪਾ ਧਾ ਪਾ</u>	<u>ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਮਾ</u>
ਸਹਜਿ	ਮਿਲਾ	ਏ	ਹਰਿ ਮਨਿ
+		×	
<u>ਗਾ ਪਾ ਮਾ</u>	<u>ਸਾ ਗਾ</u>	<u>ਮਾ</u>	<u>ਪਾ</u>
ਭਾਏ	ਪੰਚ ਮਿ	ਲੇ	ਸੁਖੁ
+ +	×		
<u>ਗਾ ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ</u>	<u>ਸਾ</u>	
ਪਾਇ	ਆ	ਜੀ	

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਛੱਤ ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜੋਟੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਣੀ ਵੇਲੇ ਪੜ੍ਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ‘ਹਮ ਘਰਿ ਸਾਜਨ ਆਏ’ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਏਸੇ ਹੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ । ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਦਾ ‘ਸੁਣਿ ਸਖੀਏ ਮਿਲਿ ਉਦਮ ਕਰੇਹਾ ਮਨਾਇ ਲੈ ਹਰਿ ਕੰਤੈ’ ॥

ਛਕਾ-ਕੋਈ ਗਾਵੈ ਰਾਗੀ ਨਾਦੀ ਬੇਦੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਨਹੀ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਭੀਜੈ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾ ਅੰਤਰਿ ਕਪਟੁ ਵਿਕਾਰੁ ਹੈ ਤਿਨਾ
ਰੋਇ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ॥ ਹਰਿ ਕਰਤਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਸਿਰਿ ਰੋਗ
ਹਥੁ ਦੀਜੈ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦਾ ਸੁਧੁ ਹੈ ਹਰਿ ਭਗਤਿ
ਹਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੧੧ ॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਗਉ ਬਿਰਾਹਮਣ ਕਉ ਕਰੁ ਲਾਵਹੁ ਗੋਬਰਿ ਤਰਣੁ
ਨ ਜਾਈ ॥ ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ ਤੈ ਜਪਮਾਲੀ ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ ॥ ਅੰਤਰਿ
ਪੂਜਾ ਪੜਹਿ ਕਤੇਬਾ ਸੰਜਮੁ ਤੁਰਕਾ ਭਾਈ ॥ ਛੋਡੀਲੇ ਪਾਖੰਡਾ ॥
ਨਾਮਿ ਲਇਐ ਜਾਹਿ ਤਰੰਦਾ ॥੧॥ ਮ: ੧॥ ਮਾਣਸ ਖਾਣੇ ਕਰਹਿ

ਨਿਵਾਜ ॥ ਛੁਰੀ ਵਗਾਇਨਿ ਤਿਨ ਗਲਿ ਤਾਗ ॥ ਤਿਨ ਘਰਿ
ਬ੍ਰਹਮਣ ਪੂਰਹਿ ਨਾਦ ॥ ਉਨ੍ਹਾ ਭਿ ਆਵਹਿ ਓਈ ਸਾਦ ॥ ਕੂੜੀ ਰਾਸਿ
ਕੂੜਾ ਵਾਪਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਕਰਹਿ ਆਹਾਰੁ ॥ ਸਰਮ ਧਰਮ ਕਾ ਡੇਰਾ
ਦੂਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕੂੜੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਮਥੈ ਟਿਕਾ ਤੇੜਿ ਧੋਤੀ
ਕਖਾਈ ॥ ਹਥਿ ਛੁਰੀ ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ ॥ ਨੀਲ ਵਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਹੋਵਹਿ
ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਮਲੇਛ ਧਾਨੁ ਲੇ ਪੂਜਹਿ ਪੁਰਾਣੁ ॥ ਅਭਾਖਿਆ ਕਾ ਕੁਠਾ
ਬਕਰਾ ਖਾਣਾ ॥ ਚਉਕੇ ਉਪਰਿ ਕਿਸੈ ਨ ਜਾਣਾ ॥ ਦੇ ਕੈ ਚਉਕਾ
ਕਢੀ ਕਾਰ ॥ ਉਪਰਿ ਆਇ ਬੈਠੇ ਕੂੜਿਆਰ ॥ ਮਤੁ ਭਿਟੈ ਵੇ ਮਤੁ
ਭਿਟੈ ॥ ਇਹੁ ਅੰਨੁ ਅਸਾਡਾ ਫਿਟੈ ॥ ਤਨਿ ਫਿਟੈ ਫੇੜ ਕਰੇਨਿ ॥ ਮਨਿ
ਜੂਠੈ ਚੁਲੀ ਭਰੇਨਿ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਧਿਆਈਐ ॥ ਸੁਚਿ ਹੋਵੈ
ਤਾ ਸਚੁ ਪਾਈਐ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚਿਤੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਵੇਖਿ ਨਦਰੀ
ਹੇਠਿ ਚਲਾਇਦਾ ॥ ਆਪੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈਆ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਮ
ਕਰਾਇਦਾ ॥ ਵਡਹੁ ਵਡਾ ਵਡ ਮੇਦਨੀ ਸਿਰੇ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇਦਾ ॥
ਨਦਰਿ ਉਪਠੀ ਜੇ ਕਰੇ ਸੁਲਤਾਨਾ ਘਾਹੁ ਕਰਾਇਦਾ ॥ ਦਰਿ ਮੰਗਨਿ
ਭਿਖ ਨ ਪਾਇਦਾ ॥੧੬॥

ਅਸਥਾਈ

	੩	੩	੩	੩
$\frac{\text{ਪਾ } ੨}{\text{ਕੋਈ}}$	$\frac{\text{ਸਾ } ੨}{\text{ਗਾਵੈ}}$	$\frac{\text{ਸਾ } ੨}{\text{ਰਾਗੀ}}$	$\frac{\text{ਸਾ } ੨}{\text{ਨਾਦੀ}}$	$\frac{\text{ਸਾ } ੨}{\text{ਬੇਦੀ}}$
+	+		×	×
$\frac{\text{ਨੀ}}{\text{ਬਹੁ}}$	$\frac{\text{ਧਾ } ੨}{\text{ਭਾਂਤਿ}}$	$\frac{\text{ਪਾ}}{\text{ਕਰਿ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ਮਾ}}{\text{ਵਾਹਵਾ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ}}$
		×		
$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਨਹੀ}}$	$\frac{\text{ਰੇ } ੨}{\text{ਹਰਿ}}$	$\frac{\text{ਮਾ } ੨}{\text{ਹਰਿ}}$	$\frac{\text{ਪਾ } ੨}{\text{ਭੀਜੈ}}$	

★★

ਜਿੰਨਾ ਅੰਦਰਿ ਕਪਟੁ ਵਿਕਾਰੁ ਹੈ । ਏਹ ਚਾਰੇ ਤੁਕਾਂ ਪਹਿਲੀ
ਹੀ ਤੁਕ ਪਰ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਹਨ ਅੱਗੇ ।

× ੩
ਪਾ ਮਾ ਪਾ ਸਾ
ਜੀ ਮੈਂ ਵਾਰੀ

+ ੩
ਪਾ ਮਾ ਪਾ ਸਾ
ਮੈਂ ਵਾਰੀ

+ +
ਨੀ ਧਾ ਪਾ ੧
ਰਾਮ ਰਾਜੇ

+ +
ਨੀ ਧਾ ਪਾ ੨
ਰਾਮ ਰਾਜੇ

ਸਲੋਕ ਭੀ ਗੰਧਾਰੀ ਮੇਂ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥

+
ਸਾ ਰੇ
ਗਉ

+
ਮਾ
ਬਿਰਾਹਮਣ

ਪਾ
ਕਉ ਕਰੁ ਲਾਵਹੁ

×
ਧਾ
ਗੋਬਰਿ ਤਰਣੁ

+
ਨੀ
ਨ ਜਾਈ

ਸਾ
ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ ਤੇ ਜਪ

੩
ਸਾ
ਮਾਲੀ

×
ਨੀ ਧਾ ਪਾ
ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ

ਪਾ
ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ

+
ਪਾ
ਪੜਹਿ ਕਤੇਬਾ

ਪਾ
ਸੰਜਮੁ

×
ਮਾ
ਤੁਰਕਾ ਭਾਈ

+
ਗਾ ਰੇ ਸਾ
ਛੋਡੀ ਲੇ

ਸਾ
ਪਾਖੰਡਾ ਨਾਮਿ

×
ਰੇ
ਲਇਐ

ਮਾ
ਜਾਹਿ

ਪਾ
ਤਰੰਦਾ

ਮਹਲਾ ੧ ॥

$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ}}{\text{ਮਾਣਸ ਖਾਣੇ}}$	$\frac{\text{ਮਾ}}{\text{ਕਰਹਿ ਨਿਵਾਜ}}$	$\frac{\text{ਪਾ}}{\text{ਛੁਰੀ ਵਗਾਇਨਿ}}$
\times		$+$
$\frac{\text{ਧਾ}}{\text{ਤਿਨ ਗਲਿ ਤਾਗ}}$	$\frac{\text{ਨੀ}}{\text{ਤਿਨ ਘਰਿ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਬ੍ਰਹਮਣ ਪੂਰਹਿ ਨਾਦ}}$
$+$	$+ + \text{੩}$	੩
$\frac{\text{ਨੀ}}{\text{ਉਨ੍ਹਾ ਭਿ ਆਵਹਿ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ਨੀ ਸਾ}}{\text{ਓਈ ਸਾਦ}}$	$\frac{\text{ਰੇ}}{\text{ਕੂੜੀ ਰਾਸਿ}}$
$+$	੩	੩
$\frac{\text{ਗਾ}}{\text{ਕੂੜਾ ਵਾਪਾਰੁ}}$	$\frac{\text{ਰੇ}}{\text{ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਕਰਹਿ ਆਹਾਰੁ}}$
$+$	$+$	
$\frac{\text{ਨੀ}}{\text{ਸਰਮ ਧਰਮ ਕਾ}}$	$\frac{\text{ਧਾ}}{\text{ਡੇਰਾ ਦੂਰਿ}}$	$\frac{\text{ਪਾ}}{\text{ਨਾਨਕੁ ਕੂੜੁ ਰਹਿਆ}}$
$+$	$+$	
$\frac{\text{ਮਾ}}{\text{ਭਰਪੂਰਿ}}$	$\frac{\text{ਗਾ}}{\text{ਮਥੈ ਟਿਕਾ ਤੇੜਿ}}$	$\frac{\text{ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਧੋਤੀ ਕਖਾਈ}}$
		\times
$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ}}{\text{ਹਥਿ ਛੁਰੀ ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ}}$		$\frac{\text{ਮਾ}}{\text{ਨੀਲ ਵਸਤ੍ਰ}}$
$\frac{\text{ਪਾ}}{\text{ਪਹਿਰਿ ਹੋਵਹਿ}}$		$\frac{\text{ਪਾ}}{\text{ਪਰਵਾਣੁ}}$

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਸਲੋਕ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੰਧਾਰੀ ਟੋਡੀ ਮੇਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਪਉੜੀ ਗੰਧਾਰੀ ਮੇਂ ਲਗਾਓ ।

★★

ਪਉੜੀ ਦੀ ਜੋੜੀ ਦੀ ਛੇੜ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ।

ਅਸਥਾਈ

	+	੩		+	×
ਪਾ ੩ ਪਾ ੩			ਮਾ ਪਾ ਸਾ		ਨੀ ਧਾ
ਚਿਤੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ			ਵੇਖਿ ਨਦਰੀ		ਵਾਹ
			+	+	
ਪਾ ੨			ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ		
ਲੇਵਾ			ਹੇਠਿ ਚਲਾਇਦਾ		

ਬਾਕੀ ਦੋਨੋਂ ਤੁਕਾਂ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

+		+	+		
ਗਾ ੨		ਮਾ ਗਾ ਰੇ		ਰੇ ੨ ਸਾ	
ਨਦਰਿ		ਉਪਠੀ		ਜੇ ਕਰੇ	
	+	੩		+	+
ਧਾ ਮਾ ਪਾ ਸਾ			ਪਾ ੨ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ		
ਸੁਤਲਾਨਾ ਵਾਹੁ			ਲੇਵਾ ਘਾਹੁ ਕਰਾਇਦਾ		

ਦਰਿ ਮੰਗਨਿ ਲੇ ਵਾ ਭਿਖ ਨ ਪਾਇਦਾ ॥

ਧਾਰਨਾ-ਸੁਲਤਾਨਾ ਵਾਹੁ ਲੇ ਵੀ ਘਾਹੁ ਕਰਾਇਦਾ ਪਰ ਵਜਾਓ ।

	×	×
ਆਖਰੀ		ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ
		ਹਉ ਵਾਰਿਆ ਵਾਹ

ਫਿਰ ਪਉੜੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸਾਰੀ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਣੀ ਵੇਲੇ ਭੀ ਪੜ੍ਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਰਾਗ ਜੋਗੀਆ-ਆਸਾ ਵਾਰੀ ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ
ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੇਂ ਡੀਠ ਪਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

+ + +

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਿਠੀ ਹੈ । ਬਹੁਤ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫

ਜੈਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਣੀਦਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੈ ਡੀਠੁ ॥ ਵਿਛੜਿਆ ਮੇਲੇ
ਪ੍ਰਭੂ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਕਾ ਬਸੀਠੁ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੋ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਦਾ ਕਟੇ
ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤਿਨਾ ਮਿਲਿਏਆ ਜਿਨਾ ਧੁਰੇ
ਪਇਆ ਸੰਜੋਗੁ ॥ ੧ ॥ (੯੫੭/੩)

ਅਸਥਾਈ

	+		+		+
<u>ਸਾ ੨</u>		<u>ਧਾ ਪਾ</u>		<u>ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>
ਹੈ ਜੀ		ਤੈ ਸੋ		ਹੀ	ਮੈ
+		+			+
<u>ਗਾ ਰੇ ਮਾ</u>		<u>ਰੇ ਮਾ</u>		<u>ਪਾ ੨</u>	<u>ਧਾ ਪਾ</u>
ਡੀਠੁ		ਜੈਸਾ		ਸਤਿ	ਗੁਰੁ
+	+		+	+	+
<u>ਨੀ ਧਾ</u>	<u>ਪਾ</u>	<u>ਗਾ ਮਾ</u>	<u>ਧਾ</u>	<u>ਪਾ ਮਾ</u>	<u>ਗਾ</u>
ਸੁਣੀ	ਦਾ	ਹੈ ਜੀ	ਤੈ	ਸੋ	ਹੀ
+					
<u>ਰੇ ਸਾ</u>		<u>ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>			
ਮੈ		ਡੀਠੁ			

ਜੈਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਣੀਦਾ

ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੧

+	+	+	
ਮਾ ੨	ਪਾ ਪਾ ਧਾ	ਧਾ ੨	ਸਾ
ਜੈਸਾ	ਸਤਿਗੁਰ	ਸੁਣੀ	ਦਾ
੩	+	×	+
ਸਾ ੩	ਨੀ ਧਾ	ਪਾ ਮਾ	ਪਾ ਧਾ ਮਾ
ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਮੈ	ਡੀਠੁ

ਅੰਤਰਾ ਨੰਬਰ ੨

+	+	+	+
ਮਾ ੩	ਮਾ	ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਪਾ	
ਵਿਛੜਿ	ਆ	ਮੇਲੇ	
+	੩	+	
ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸ	ਸਾ ੨	ਨੀ ਧਾ	ਪਾ
ਪ੍ਰਭੂ ਹਰਿ	ਦਰਗਹ	ਕਾ	ਜੀ
+	+	+	
ਮਾ	ਪਾ ਧਾ ਪਾ	ਗਾ ਮਾ	
ਬ	ਸੀਠੁ	ਹੇ ਜੀ	

ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੈ ਡੀਠੁ ॥

ਅੱਗੇ ਦੋ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੁਕਾਓ। ਮਿਲਨੀ ਵੇਲੇ ‘ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹੜਾ ਵਿਛੜਿਆ ਨੂੰ ਮੇਲਦਾ।’ ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੯ ‘ਹਰਿ ਜੂ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਪਤਿ ਮੇਰੀ’ ਵੈਰਾਗ ਦੇ ‘ਸੰਤ ਟਹਲ ਕੀ ਬੇਲਾ।’ ਸ਼ੁਰੂ ਏਥੋਂ ਕਰੋ। ‘ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨਹੁ’

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੮ ॥

ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਤੇ ਜਨ ਸੁਘੜ ਸਿਆਣੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਜੇ ਬਾਹਰਹੁ ਭੁਲਿ ਚੁਕਿ ਬੋਲਦੇ ਭੀ ਖਰੇ ਹਰਿ ਭਾਣੇ ॥

ਅਸਥਾਈ

+	੩ ੩	+	+	+
ਸਾ ਨੀ	ਰੇ ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ ਧਾ ਪਾ ਮਾ	
ਕੀਤਾ	ਲੋੜੀਐ	ਕੰਮੁ	ਸੁ ਹਰਿ ਪਹਿ	
+		+		
ਪਾ ਨੀ		ਧਾ ਪਾ		
ਆ		ਖੀਐ		

ਅੰਤਰਾ

+	+	+	+	+
ਸਾ ਰੇ	ਗਾ	ਮਾ	ਪਾ	ਧਾ
ਕਾਰਜੁ	ਦੇਇ	ਜੀ	ਸ	ਵਾਰਿ
+	+	+	+	+
ਪਾ ਮਾ	ਗਾ	ਰੇ ਮਾ	ਗਾ ਰੇ ਸਾ	
ਸਤਿਗੁਰ	ਸਚੁ	ਸਾਖੀ	ਐ	

ਅੱਗੋਂ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅਸਥਾਈ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਜੇਕਰ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ੧ ਤੁਕ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਓ । ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ 'ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਤਾ ਸਰਧਾ ਪੂਰੀਐ ॥'

ਛਕਾ-ਜਿਥੈ ਜਾਇ ਬਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੋ ਥਾਨੁ ਸੁਹਾਵਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਗੁਰਸਿਖੀ ਸੋ ਥਾਨੁ ਭਾਲਿਆ ਲੈ ਧੂਰਿ ਮੁਖਿ ਲਾਵਾ ॥ ਗੁਰਸਿਖਾ ਕੀ ਘਾਲ ਥਾਇ ਪਈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਾ ॥ ਜਿਨ੍ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੂਜਿਆ ਤਿਨ ਹਰਿ ਪੂਜ ਕਰਾਵਾ ॥ ੨ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਜੇ ਕਰਿ ਸੂਤਕੁ ਮੰਨੀਐ ਸਭ ਤੈ ਸੂਤਕੁ ਹੋਇ ॥ ਗੋਰੇ ਅਤੈ ਲਕੜੀ ਅੰਦਰਿ ਕੀੜਾ ਹੋਇ ॥ ਜੇਤੇ ਦਾਣੇ ਅੰਨ ਕੇ ਜੀਆ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥

ਅਸਥਾਈ

$\frac{\text{ਸਾ ੨ ਰੇ ਮਾ}}{\text{ਮੇਰੇ ਲਾਲ}}$

$\frac{\text{ਪਾ ਧਾ ਪਾ ਮਾ}}{\text{ਜੀਓ}}$

$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਪਲੈ}}$

\times
 $\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ ੨}}{\text{ਤੈਡੈ ਲਾਗੀ}}$

॥ ਲਾਲ ਜੀਓ ਪਲੈ

ਅੰਤਰਾ

$\frac{\text{ਸਾ ੨ ਰੇ}}{\text{ਉਸਤਤਿ}}$

$\frac{\text{ਗਾ ੩}}{\text{ਨਿੰਦਾ}}$

$\frac{\text{ਮਾ ੨}}{\text{ਨਾਨਕ ਜੀ}}$

$\frac{\text{ਮਾ}}{\text{ਮੈ}}$

\times
 $\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਗਾ}}{\text{ਹਭੁ}}$

\times
 $\frac{\text{ਮਾ}}{\text{ਵ}}$

\times
 $\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਵਾਈ}}$

\times
 $\frac{\text{ਪਾ ੩}}{\text{ਛੋੜਿਆ}}$

\times
 $\frac{\text{ਪਾ ਧਾ}}{\text{ਹਭੁ}}$

\times
 $\frac{\text{ਪਾ ਮਾ}}{\text{ਕਿਝੁ}}$

\times
 $\frac{\text{ਗਾ ਮਾ}}{\text{ਤਿਆਗੀ}}$

ਮੇਰੇ ਲਾਲ ਜੀਓ ਪਲੈ ਤੈਡੈ ਲਾਗੀ ।

ਅਗਲੀ ਤੁਕ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ 'ਜੀ ਲੋੜੀਦੜਾ ਸਾਜਨ ਮੇਰਾ' ਭੀ ਪੜ੍ਹੋ । ਛੰਤ ਭੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ ।

ਛਕਾ-ਗੁਰਸਿਖਾ ਮਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਹਰਿ ਤੇਰੀ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕਰਿ ਸੇਵਹਿ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭੁਖ ਜਾਇ ਲਹਿ ਮੇਰੀ ॥ ਗੁਰਸਿਖਾ ਕੀ ਭੁਖ ਸਭ ਗਈ ਤਿਨ੍ਹ ਪਿਛੈ ਹੋਰ ਖਾਇ ਘਨੇਰੀ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪੁੰਨੁ ਬੀਜਿਆ ਫਿਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕੇਰੀ ॥ ੩ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਪਹਿਲਾ ਸੁਚਾ ਆਪਿ ਹੋਇ ਸੁਚੈ ਬੈਠਾ ਆਇ ॥
 ਸੁਚੇ ਅਗੈ ਰਖਿਓਨੁ ਕੋਇ ਨ ਭਿਟਿਓ ਜਾਇ ॥ ਸੁਚਾ ਹੋਇ ਕੈ ਜੇਵਿਆ
 ਲਗਾ ਪੜਣਿ ਸਲੋਕੁ ॥ ਕੁਹਥੀ ਜਾਈ ਸਟਿਆ ਕਿਸੁ ਏਹੁ ਲਗਾ
 ਦੋਖੁ ॥ ਅੰਨੁ ਦੇਵਤਾ ਪਾਣੀ ਦੇਵਤਾ ਬੈਸੰਤਰੁ ਦੇਵਤਾ ਲੂਣੁ ਪੰਜਵਾ
 ਪਾਇਆ ਘਿਰਤੁ ॥ ਤਾ ਹੋਆ ਪਾਕੁ ਪਵਿਤੁ ॥ ਪਾਪੀ ਸਿਉ ਤਨੁ
 ਗਡਿਆ ਥੁਕਾ ਪਈਆ ਤਿਤੁ ॥ ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਨ ਉਚਰਹਿ ਬਿਨੁ
 ਨਾਵੈ ਰਸ ਖਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਤਿਤੁ ਮੁਖਿ ਥੁਕਾ ਪਾਹਿ ॥
 ੧ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਭੰਡਿ ਜੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਨਿੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਮੰਗਣੁ ਵੀਆਹੁ ॥
 ਭੰਡਹੁ ਹੋਵੈ ਦੋਸਤੀ ਭੰਡਹੁ ਚਲੈ ਰਾਹੁ ॥ ਭੰਡੁ ਮੁਆ ਭੰਡੁ ਭਾਲੀਐ
 ਭੰਡਿ ਹੋਵੈ ਬੰਧਾਨੁ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ॥
 ਭੰਡਹੁ ਹੀ ਭੰਡੁ ਉਪਜੈ ਭੰਡੈ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਭੰਡੈ ਬਾਹਰਾ
 ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥ ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਭਾਗਾ ਰਤੀ ਚਾਰਿ ॥
 ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸਭੁ
 ਕੋ ਆਖੈ ਆਪਣਾ ਜਿਸੁ ਨਾਹੀ ਸੋ ਚੁਣਿ ਕਢੀਐ ॥ ਕੀਤਾ ਆਪੋ
 ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਲੇਖਾ ਸੰਢੀਐ ॥ ਜਾ ਰਹਣਾ ਨਾਹੀ ਐਤੁ ਜਗਿ
 ਤਾ ਕਾਇਤੁ ਗਾਰਬਿ ਹੰਢੀਐ ॥ ਮੰਦਾ ਕਿਸੈ ਨ ਆਖੀਐ ਪੜਿ ਅਖਰੁ
 ਏਹੋ ਬੁਝੀਐ ॥ ਮੂਰਖੈ ਨਾਲਿ ਨ ਲੁਝੀਐ ॥ ੧੯ ॥

ਰਾਗ ਜਿਲਾ

ਤਾਲ ਢਈਆ ਮਾਤਰਾ ੭ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ
 ਬਲਰਾਮ ਜੀਓ ॥

× × ×

ਸੁਰ ਖਾਸ ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
 ਧਾਰਨਾ ਪੁਰਾਣੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਹਰਿ ਪਹਿਲੜੀ ਲਾਵ ਪਰਵਿਰਤੀ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਬਲਿ ਰਾਮ
 ਜੀਉ ॥ ਬਾਣੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵੇਦੁ ਧਰਮੁ ਦ੍ਰਿੜਹੁ ਪਾਪ ਤਜਾਇਆ ਬਲਿ

ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਧਰਮੁ ਦ੍ਰਿੜਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਨਾਮੁ
 ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਆਰਾਧਹੁ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ
 ਗਵਾਇਆ ॥ ਸਹਜ ਅਨੰਦੁ ਹੋਆ ਵਡਭਾਗੀ ਮਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੀਠਾ
 ਲਾਇਆ ॥ ਜਨੁ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਲਾਵ ਪਹਿਲੀ ਆਰੰਭੁ ਕਾਜੁ
 ਰਚਾਇਆ ॥੧॥

ਹਰਿ ਦੂਜੜੀ ਲਾਵ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲਾਇਆ ਬਲਿ ਰਾਮ
 ਜੀਉ ॥ ਨਿਰਭਉ ਭੈ ਮਨੁ ਹੋਇ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਗਵਾਇਆ ਬਲਿ ਰਾਮ
 ਜੀਉ ॥ ਨਿਰਮਲੁ ਭਉ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ਹਰਿ ਵੇਖੈ
 ਰਾਮੁ ਹਦੂਰੇ ॥ ਹਰਿ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਪਸਾਰਿਆ ਸੁਆਮੀ ਸਰਬ ਰਹਿਆ
 ਭਰਪੂਰੇ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੋ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਜਨ ਮੰਗਲ
 ਗਾਏ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਦੂਜੀ ਲਾਵ ਚਲਾਈ ਅਨਹਦ ਸਬਦ
 ਵਜਾਏ ॥ ੨ ॥

ਹਰਿ ਤੀਜੜੀ ਲਾਵ ਮਨਿ ਚਾਉ ਭਇਆ ਬੈਰਾਗੀਆ ਬਲਿ ਰਾਮ
 ਜੀਉ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਹਰਿ ਮੇਲੁ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਵਡਭਾਗੀਆ ਬਲਿ
 ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਨਿਰਮਲੁ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ਮੁਖਿ
 ਬੋਲੀ ਹਰਿ ਬਾਣੀ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਕਥੀਐ
 ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ॥ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧੁਨਿ ਉਪਜੀ ਹਰਿ ਜਪੀਐ
 ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਜੀਉ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਤੀਜੀ ਲਾਵੈ ਹਰਿ ਉਪਜੈ
 ਮਨਿ ਬੈਰਾਗੁ ਜੀਉ ॥ ੩ ॥

ਹਰਿ ਚਉਥੜੀ ਲਾਵ ਮਨਿ ਸਹਜੁ ਭਇਆ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਬਲਿ
 ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲਿਆ ਸੁਭਾਇ ਹਰਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਮੀਠਾ
 ਲਾਇਆ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਹਰਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਇਆ
 ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਮਨ ਚਿੰਦਿਆ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਸੁਆਮੀ
 ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਵਜੀ ਵਾਧਾਈ ॥ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਠਾਕੁਰਿ ਕਾਜੁ ਰਚਾਇਆ
 ਧਨ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮਿ ਵਿਗਾਸੀ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਚਉਥੀ ਲਾਵੈ ਹਰਿ
 ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਅਵਿਨਾਸੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

(੭੭੩/੧੭)

ਅਸਥਾਈ

$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਹਰਿ}}$	$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ}}{\text{ਪਹਿਲੜੀ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਲਾਵ}}$	$\frac{\text{ਸਾ ਧਾ}}{\text{ਪਰ}}$
	+	੧ ੧	
$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ}}{\text{ਵਿਰਤੀ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਕਰਮ}}$	$\frac{\text{ਨੀ ਧਾ}}{\text{ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ}}$	$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ}}{\text{ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ}}$

ਅੰਤਰਾ

$\frac{\text{ਮਾ ਗਾ}}{\text{ਬਾਣੀ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਬ੍ਰਹਮਾ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਵੇਦੁ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਧਰਮੁ}}$
+	+	+	
$\frac{\text{ਨੀ ਧਾ}}{\text{ਦ੍ਰਿੜਹੁ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਪਾਪ}}$	$\frac{\text{ਸਾ}}{\text{ਤ}}$	$\frac{\text{ਰੇ ੨}}{\text{ਜਾਇਆ}}$
			$\frac{\text{ਗਾ ੨}}{\text{ਬਲਿ}}$
+			
$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ ਗਾ}}{\text{ਰਾਮ}}$	$\frac{\text{ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਜੀਉ}}$		

ਅੱਗੇ ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੁਕਾ ਦਿਓ, ਫਿਰ ਠਹਿਰ ਜਾਓ । ਦੂਜੀ ਲਾਵ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫੇਰ ਤੀਜੀ ਲਾਵ ਪੜ੍ਹੋ । ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰੇ ਲਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੋ । ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਖਰੀ ਪਉੜੀ ਭੀ ਏਸੇ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੈ । ਜੈਸੇ ‘ਅਨੰਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ ॥’ ਛੰਤ ਭੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਏਸੇ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ ।

ਛਕਾ-ਗੁਰਸਿਖਾ ਮਨਿ ਵਾਧਾਈਆ ਜਿਨ੍ਹ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਡਿਠਾ

ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕੋਈ ਕਰਿ ਗਲ ਸੁਣਾਵੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੀ ਸੋ ਲਗੈ
ਗੁਰਸਿਖਾ ਮਨਿ ਮਿਠਾ ॥ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਗੁਰਸਿਖ ਪੈਨਾਈਅਹਿ ਜਿਨ੍ਹਾ
ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੁਠਾ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੋਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ
ਮਨਿ ਵੁਠਾ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥ ੧੨ ॥

ਸਲੋਕੁ ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਫਿਕੈ ਬੋਲਿਐ ਤਨੁ ਮਨੁ ਫਿਕਾ ਹੋਇ ॥
ਫਿਕੈ ਫਿਕਾ ਸਦੀਐ ਫਿਕੈ ਫਿਕੀ ਸੋਇ ॥ ਫਿਕਾ ਦਰਗਹ ਸਟੀਐ
ਮੁਹਿ ਬੁਕਾ ਫਿਕੈ ਪਾਇ ॥ ਫਿਕਾ ਮੂਰਖੁ ਆਖੀਐ ਪਾਣਾ ਲਹੈ
ਸਜਾਇ ॥ ੧ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਅੰਦਰਹੁ ਝੂਠੇ ਪੈਜ ਬਾਹਰਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ
ਫੈਲੁ ॥ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਜੇ ਨਾਵਹਿ ਉਤਰੈ ਨਾਹੀ ਮੈਲੁ ॥ ਜਿਨ੍ਹ
ਪਟੁ ਅੰਦਰਿ ਬਾਹਰਿ ਗੁਦੜੁ ਤੇ ਭਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ॥ ਤਿਨ੍ਹ ਨੇਹੁ ਲਗਾ
ਰਬ ਸੇਤੀ ਦੇਖਨੇ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਰੰਗਿ ਹਸਹਿ ਰੰਗਿ ਰੋਵਹਿ ਚੁਪ ਭੀ
ਕਰਿ ਜਾਹਿ ॥ ਪਰਵਾਹ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਕੇਰੀ ਬਾਝੁ ਸਚੇ ਨਾਹ ॥ ਦਰਿ
ਵਾਟ ਉਪਰਿ ਖਰਚੁ ਮੰਗਾ ਜਬੈ ਦੇਇ ਤ ਖਾਹਿ ॥ ਦੀਬਾਨੁ ਏਕੋ ਕਲਮ
ਏਕਾ ਹਮਾ ਤੁਮਾ ਮੇਲੁ ॥ ਦਰਿ ਲਏ ਲੇਖਾ ਪੀੜਿ ਛੁਟੈ ਨਾਨਕਾ ਜਿਉ
ਤੇਲੁ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਣਾ ਕੀਓ ਕਲ ਆਪੇ ਹੀ ਤੇ
ਧਾਰੀਐ ॥ ਦੇਖਹਿ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਧਰਿ ਕਚੀ ਪਕੀ ਸਾਰੀਐ ॥ ਜੋ
ਆਇਆ ਸੋ ਚਲਸੀ ਸਭੁ ਕੋਈ ਆਈ ਵਾਰੀਐ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਜੀਅ
ਪਰਾਣ ਹਰਿ ਕਿਉ ਸਾਹਿਬੁ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ॥ ਆਪਣਾ ਹਥੀ
ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰੀਐ ॥ ੨੦ ॥

ਰਾਗ ਜਿਲਾ

ਪੀਲੂ ਤਾਲ ਢਾਈਆ ਮਾਤਰਾ ੭ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ
ਹੈ 'ਗੁਰਮੁਖ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ।'

ਸੁਰ ਖਾਸ

+

+

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ

ਧਾਰਨਾ ਰੀਕਾਰਡ-ਮੁਝੇ ਜਿਸ ਦਮ ਖਿਆਲੇ ਨਰਗਸ ਮਸਤਾਨਾ

ਆਤਾ ਹੈ । ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੇ ਕਾਬੂ ਮੇਂ ਦਿਲੇ ਦੀਵਾਨਾ ਆਤਾ ਹੈ ।

ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੨ ਛੰਤ ॥

ਵੀਆਹੁ ਹੋਆ ਮੇਰੇ ਬਾਬੁਲਾ ਗੁਰਮੁਖੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ॥ ਅਗਿਆਨੁ
ਅੰਧੇਰਾ ਕਟਿਆ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਪ੍ਰਚਡੁ ਬਲਾਇਆ ॥ ਬਲਿਆ ਗੁਰ
ਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਬਿਨਸਿਆ ਹਰਿ ਰਤਨੁ ਪਦਾਰਥੁ ਲਾਧਾ ॥ ਹਉਮੈ
ਰੋਗੁ ਗਇਆ ਦੁਖੁ ਲਾਥਾ ਆਪੁ ਆਪੈ ਗੁਰਮਤਿ ਖਾਧਾ ॥ ਅਕਾਲ
ਮੂਰਤਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਅਬਿਨਾਸੀ ਨਾ ਕਦੇ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇਆ ॥
ਵੀਆਹੁ ਹੋਆ ਮੇਰੇ ਬਾਬੋਲਾ ਗੁਰਮੁਖੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ॥ ੨ ॥

(੭੮/੧੧)

ਅਸਥਾਈ

$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ}}{\text{ਹੈ ਜੀ}}$	$\frac{\text{ਰੇ}}{\text{ਵੀਆਹੁ}}$	$\frac{\text{ਮਾ}}{\text{ਹੋਆ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ੨}}{\text{ਮੇਰੇ}}$	$\frac{\text{ਰੇ ਗਾ}}{\text{ਬਾਬੁ}}$
	+			+
$\frac{\text{ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਲਾ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਸਾ}}{\text{ਪਿਆਰੇ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ੨ ਸਾ}}{\text{ਗੁਰਮੁਖੇ}}$	$\frac{\text{ਰੇ ਮਾ}}{\text{ਹਰਿ}}$	
+				
$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਪਾਇਆ}}$	ਅਗਲੀ ਤੁਕ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।			

‘ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਕਟਿਆ’

ਅੰਤਰਾ

$\frac{\text{ਸਾ ੨}}{\text{ਬਲਿਆ}}$	$\frac{\text{ਰੇ}}{\text{ਗੁਰ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ੨}}{\text{ਗਿਆਨੁ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ਪ ੨}}{\text{ਅੰਧੇਰਾ}}$
		×	+

$$\begin{array}{cccc}
 & & \times & \\
 \frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਬਿਨਸਿਆ}} & \frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਹਰਿ}} & \frac{\text{ਮਾ ੨}}{\text{ਰਤਨੁ}} & \frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਪਦਾਰਥੁ}} \\
 & \times & + & + \\
 \frac{\text{ਮਾ ਪਾ ਧਾ}}{\text{ਲਾ}} & & \frac{\text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਧਾ}} &
 \end{array}$$

ਅੱਗੇ ਸਾਰਾ ਅੰਤਰਾ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਛੰਤ ਭੀ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ 'ਆਵਹੁ ਸਜਣਾ ਜੀ ਹਉ ਦੇਖਾ ਦਰਸਨੁ ਤੇਰਾ ਰਾਮਾ ॥'

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾ ਭੇਟਿਆ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਸਭ ਉਤਰੈ ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਧਿਆਵੈ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ ਤਿਨ੍ਹ ਜਮੁ ਨੇੜਿ ਨ
ਆਵੈ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਨਿਤ ਜਪੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਵੈ ॥ ੧ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਏਹ ਕਿਨੇਹੀ ਆਸਕੀ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਆਸਕੁ ਕਾਂਢੀਐ ਸਦ ਹੀ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ॥ ਚੰਗੈ ਚੰਗਾ ਕਰਿ
ਮੰਨੈ ਮੰਦੈ ਮੰਦਾ ਹੋਇ ॥ ਆਸਕੁ ਏਹੁ ਨ ਆਖੀਐ ਜਿ ਲੇਖੈ ਵਰਤੈ
ਸੋਇ ॥ ੧ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਸਲਾਮੁ ਜਬਾਬੁ ਦੋਵੈ ਕਰੇ ਮੁੰਢਹੁ ਘੁਥਾ
ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਦੋਵੈ ਕੂੜੀਆ ਥਾਇ ਨ ਕਾਈ ਪਾਇ ॥ ੨ ॥
ਪਉੜੀ ॥ ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲੀਐ ॥
ਜਿਤੁ ਕੀਤਾ ਪਾਈਐ ਆਪਣਾ ਸਾ ਘਾਲ ਬੁਰੀ ਕਿਉ ਘਾਲੀਐ ॥
ਮੰਦਾ ਮੂਲਿ ਨ ਕੀਚਈ ਦੇ ਲੰਮੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੀਐ ॥ ਜਿਉ ਸਾਹਿਬ
ਨਾਲਿ ਨ ਹਾਰੀਐ ਤੇਵੇਹਾ ਪਾਸਾ ਢਾਲੀਐ ॥ ਕਿਛੁ ਲਾਹੇ ਉਪਰਿ
ਘਾਲੀਐ ॥ ੨੧ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ, ਗਤ ਤਲਵਾੜਾ ਲੈ ਚਲੰਤ ਆ ਦਾ ਘਰ ਨਾਮ ਦਿੜਾਵੈਗਾ।

ਧਾਰਨਾ- ਜਾਲਮ ਏਹ ਭਾਣਾ ਕਰਤਾਰ ਪੂਰਨ ਮਰਦੀ ਜਾਣੀ ਆ।
ਮਸ਼ਹੂਰ ਏਹ ਹੈ ਤੇਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ।

ਅਸਥਾਈ

$\frac{\text{ਸਾ ੨}}{\text{ਜਿਨਾ}}$	$\frac{\text{ਰੇ ਮਾ ੨}}{\text{ਭੇਟਿਆ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਮੇਰਾ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ੨}}{\text{ਪੂਰਾ}}$
+	+	$\times +$	$\times \times$
$\frac{\text{ਪ ੩ ਮਾ}}{\text{ਸਤਿਗੁਰੂ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ}}{\text{ਤਿਨ ਹਰਿ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ਮਾ}}{\text{ਨਾਮੁ ਦਿ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ੜਾਵੈ ਰਾਮ}}$

ਅੰਤਰਾ

\times	\times	$+$ $+$	$+$ $+$ $+$
$\frac{\text{ਧ ੨}}{\text{ਤਿਸਕੀ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ੨}}{\text{ਤ੍ਰਿਸਨਾ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਧਾ}}{\text{ਭੁਖ ਸਭ}}$	$\frac{\text{ਨੀ ਧਾ ਪਾ ਮਾ}}{\text{ਉਤਰੈ}}$
+	+	$\times \times$	+
$\frac{\text{ਮਾ ਪਾ}}{\text{ਜੋ ਹਰਿ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਨੀ}}{\text{ਨਾਮੁ ਧਿ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਪਾ ਮਾ}}{\text{ਆਵੈ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਨੀ}}{\text{ਰਾਮ}}$

ਜਿਨਾ ਭੇਟਿਆ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਇਹ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ।

ਅਗੇ ਸਾਰਾ ਛਕਾ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ।

ਸਲੋਕ ਭੀ ਭੈਰਵੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ।

		+	
<u>ਸਾ</u>	<u>ਰੇ</u>	<u>ਗਾ</u>	<u>ਮਾ</u>
ਏਹ ਕਿਨੇਹੀ	ਆਸਕੀ	ਦੂਜੈ ਲਗੈ	ਜਾਇ
	+		×
<u>ਪਾ</u>	<u>ਧਾ</u>	<u>ਪਾ</u>	<u>ਮਾ</u>
ਨਾਨਕ	ਆਸਕੁ	ਕਾਂਢੀਐ	ਸਦ ਹੀ
+ + + +	×	+	+
<u>ਗਾ ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਪਾ</u>	<u>ਧਾ</u>	<u>ਨੀ</u>
ਰਹੈ ਸਮਾਇ	ਚੰਗੈ	ਚੰਗਾ ਕਰਿ	ਮੰਨੇ
×	ੜ	+	+
<u>ਪਾ ਧਾ ਨੀ ਸਾ</u>	<u>ਸਾ</u>	<u>ਨੀ</u>	<u>ਧਾ</u>
ਮੰਦੈ ਮੰਦਾ ਹੋਇ	ਆਸਕੁ	ਏਹੁ ਨ	ਆਖੀਐ
	+		+
<u>ਪਾ</u>	<u>ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਪ</u>	<u>ਪਾ</u>
ਜਿ ਲੇਖੈ	ਵਰਤੈ ਸੋਇ	ਸਲਾਮੁ	ਜਵਾਬੁ
×	+	+	
<u>ਗਾ</u>	<u>ਮਾ ਧਾ</u>	<u>ਧਾ ਪਾ</u>	<u>ਪਾ</u>
ਦੇਵੈ	ਕਰੇ ਮੁੰਢਹੁ	ਘੁਥਾ ਜਾਇ	ਨਾਨਕ
+	+	+	+
<u>ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਮਾ ਪਾ</u>	<u>ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>	
ਦੋਵੈ	ਕੂੜੀਆ	ਥਾਇ ਨ ਕਾਈ ਪਾਇ	

ਅੱਗੇ ਪਉੜੀ ਵੀ ਭੈਰਵੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੈ ।

ਰਾਗਨੀ ਭੈਰਵੀ ਜੋੜੀ ਦੀ ਛੇੜ ਪਹਿਲੀ ਹੈ ।

ਅਸਥਾਈ

		×
<u>ਸਾ ੩</u>	<u>ਸਾ ੩</u>	<u>ਸਾ ੨ ਮਾ ੨</u>
ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ	ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ	ਸੇ ਸਾਹਿਬ ਵਾ

★★

$$\begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਗਾ ੨} \\ \hline \text{ਲੇਵਾ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times \\ \hline \text{ਰਾ} \\ \hline \text{ਸਦਾ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ਸਾ ੨} \\ \hline \text{ਸਮਾਲੀਐ} \end{array}$$

ਦੋਵੇਂ ਤੁਕਾਂ ਪਹਿਲੀ ਤੁਕ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ, ਅਗੇ ੪ ਚੌਥੀ ਤੁਕ ਦੇਖ ਕੇ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਅੰਤਰਾ

$$\begin{array}{r} ੧ + \\ \hline \text{ਸਾ ੩} \\ \hline \text{ਜਿਉ ਸਾਹਿਬ} \end{array} \quad \begin{array}{r} ੧ + \\ \hline \text{ਸਾ ਨੀ} \\ \hline \text{ਨਾਲਿ ਨ} \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{ਸਾ ੨} \\ \hline \text{ਹਾਰੀਐ} \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{ਸਾ ੨} \quad \text{ਮਾ ੨} \\ \hline \text{ਤੇਵੇਹਾ ਵਾਹ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + \quad \times \\ \hline \text{ਗਾ ੨ ਰੇ ੨ ਸਾ ੩} \\ \hline \text{ਲੇਵਾ ਪਾਸਾ ਢਾਲੀਐ} \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{ਪਾ ੩} \\ \hline \text{ਕਿਛੁ ਲਾਹੇ} \end{array} \quad \begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਧਾ} \\ \hline \text{ਵਾਹ} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਪਾ ੨ ਮਾ ੨} \\ \hline \text{ਲੇਵਾ ਉਪਰਿ} \end{array} \quad \begin{array}{r} + \\ \hline \text{ਗਾ ੨} \\ \hline \text{ਘਾਲੀਐ} \end{array} \quad \begin{array}{r} + \quad + \quad + \\ \hline \text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਗਾ} \\ \hline \text{ਹਉ ਵਾਰਿਆ ਵਾਹ} \end{array}$$

ਰਾਗਨੀ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਮਾਤਰਾ ੮ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ 'ਪੂਰੀ ਆਸਾ' ਘਰ ਹੈ ।

ਸੁਰ ਖਾਸ

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
ਧਾਰਨਾ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ 'ਮੋਰੀ ਰੁਣ ਝੁਣ ਲਾਇਆ ਨੀ ਭੈਣੇ
ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ॥'

ਰਾਗੁ ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ ਘਰੁ ੮

ਪੂਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਮਨਸਾ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ॥ ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਣ ਜੀਉ ਸਭਿ

ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਰਾਮ ॥ ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰੇ ਕਿਤੁ ਮੁਖਿ ਤੁਧੁ
ਸਾਲਾਹੀ ॥ ਗੁਣੁ ਅਵਗੁਣੁ ਮੇਰਾ ਕਿਛੁ ਨ ਬੀਚਾਰਿਆ ਬਖਸਿ ਲੀਆ
ਖਿਨ ਮਾਹੀ ॥ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ਵਜੀ ਵਾਧਾਈ ਵਾਜੇ ਅਨਹਦ
ਤੂਰੇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੈ ਵਰੁ ਘਰਿ ਪਾਇਆ ਮੇਰੇ ਲਾਥੇ ਜੀ ਸਗਲ
ਵਿਸੂਰੇ ॥ ੪ ॥੧॥

(੫੭੭/੫)

ਅਸਥਾਈ

	੧ ੧	੧ ੧		
<u>ਸਾ ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਨੀ ਧਾ</u>	<u>ਪਾ ਧਾ</u>	<u>ਸਾ ਰੇ</u>	
ਆਸਾ ਜੀ	ਮਨਸਾ	ਮੇਰੇ	ਰਾਮ	
+	+	+	+	
<u>ਰੇ ਗਾ</u>	<u>ਰੇ ਗਾ</u>	<u>ਸਾ ਰੇ</u>	<u>ਮਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ</u>
ਜੀ	ਪੂਰੀ	ਆਸਾ ਜੀ	ਮਨਸਾ	ਮੇਰੇ
+				
<u>ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>				

ਰਾਮ ਜੀ ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨ ਜੀਉ ਸਭਿ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਅੰਤਰਾ

		+		
<u>ਸਾ</u>	<u>ਰੇ</u>	<u>ਮਾ ੨</u>	<u>ਪਾ ੨</u>	<u>ਪਾ ੨</u>
ਸਭਿ	ਗੁਣ	ਤੇਰੇ	ਠਾਕੁਰ	ਮੇਰੇ
×		×	+	
<u>ਮਾ ੨</u>	<u>ਪਾ ੨</u>	<u>ਮਾ ਪਾ</u>	<u>ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>	
ਕਿਤੁ ਮੁਖਿ	ਤੁਧੁ	ਸਾਲਾ	ਹੀ	

ਅਗਲੀ ਤੁਕ ਅਸਥਾਈ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ । ਦੋ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ
ਜਾਓ । ਛੰਤ ਭੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ । ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ
'ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਨਾਸਹਿ ਪਿਤਰੀ ਹੋਇ ਉਧਾਰੋ ॥'

ਸੁਰ ਖਾਸ

+ +

ਸਾ ਰੇ ਗਾ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
ਧਾਰਨਾ 'ਨਾਮ ਦਾ ਝਮੰਕਾ ਤੇਰਾ ਖੇੜਾ ਕੋਈ ਲਗਿਆ' ਦਸਮ
ਗੰਗ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ।

ਸਵੈਯਾ

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰ
ਇਸ ਹੀ ਪੁਰ ਆਜ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ।
ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰ
ਦਿਵਾਵਤ ਆਵਤ ਨਾਗਰ ਨਾਰੀ ।
ਭੀਰ ਹਜ਼ਾਰ ਬਜੇ ਇਕ ਬਾਰ
ਮਹਾ ਛਬ ਦੇਖ ਹਸੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ।
ਦੇਹ ਅਸੀਸ ਕਹੈ ਜਗਦੀਸ
ਏ ਜੋੜੀ ਜੀਐ ਜੁਗ ਚਾਰ ਤਿਹਾਰੀ ।

ਅਸਥਾਈ

$\begin{array}{c} + \\ \hline \text{ਗਾ ਰੇ} \\ \hline \text{ਜੋੜੀ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਸਾ} \\ \hline \text{ਜੀ} \end{array}$	$\begin{array}{c} १ \quad + \\ \hline \text{ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗਾ} \\ \hline \text{ਐ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਜੁਗ} \end{array}$
$\begin{array}{c} + \\ \hline \text{ਗਾ ਰੇ} \\ \hline \text{ਚਾਰ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਸਾ ਰੇ ਪਾ} \\ \hline \text{ਤਿਹਾਰੀ} \end{array}$	$\begin{array}{c} + \quad + \\ \hline \text{ਮਾ ਗਾ ਰੇ} \\ \hline \text{ਜੋੜੀ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਸ} \\ \hline \text{ਜੀ} \end{array}$
$\begin{array}{c} १ \quad + \\ \hline \text{ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗਾ} \\ \hline \text{ਐ} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{ਰੇ ਸਾ} \\ \hline \text{ਜੁਗ} \end{array} \quad \text{ਜੋੜੀ ਜੀਐ ਜੁਗ}$		

ਅੰਤਰਾ

	+	+	+
<u>ਸਾ ਗਾ</u>	<u>ਮਾ ਪਾ ੨</u>	<u>ਮਾ ਗਾ</u>	<u>ਮਾ ਪਾ</u>
ਢੋਲ	ਮ੍ਰਿਦੰਗ	ਬਜੈ	ਸਭ
× ×		×	
<u>ਮਾ ਗਾ</u>	<u>ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਮਾ ੨</u>	<u>ਪਾ ੩</u>
ਹੀ	ਘਰ	ਇਸ ਹੀ	ਪੁਰ
		+	
<u>ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਸਾ</u>	<u>ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>	<u>ਰੇ ਪਾ</u>
ਆਜ	ਕੁ	ਲਾਹਲ	ਭਾਰੀ
× ×			
<u>ਮਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ</u>			

ਜੋੜੀ ਜੀਐ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ ‘ਹਸਤ ਖੇਲਤ ਜੀ ਮੈ ਤੇਰੇ ਦੇਹਰੇ ਆਇਆ’

ਜਿਨ੍ਹਾ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਤਿਨ੍ਹ ਹਰਿ ਰਖਣਹਾਰਾ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ ॥ ਤਿਨ੍ਹ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੋਈ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ ॥
ਜਿਨ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਸਭ ਦੁਸਟ ਝਖ ਮਾਰਾ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ
ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਰਖਣਹਾਰਾ ॥ ੧੩ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਏਹ ਕਿਨੇਹੀ ਦਾਤਿ ਆਪਸ ਤੇ ਜੋ ਪਾਈਐ ॥
ਨਾਨਕ ਸਾ ਕਰਮਾਤਿ ਸਾਹਿਬ ਤੁਠੈ ਜੋ ਮਿਲੈ ॥ ੧ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥
ਏਹ ਕਿਨੇਹੀ ਚਾਕਰੀ ਜਿਤੁ ਭਉ ਖਸਮ ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸੇਵਕੁ
ਕਾਢੀਐ ਜਿ ਸੇਤੀ ਖਸਮ ਸਮਾਇ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਤ
ਨ ਜਾਪਨੀ ਹਰਿ ਤਾ ਕੇ ਪਾਰਾਵਾਰ ॥ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਸਾਖਤੀ ਫਿਰਿ
ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਮਾਰ ॥ ਇਕਨ੍ਹਾ ਗਲੀ ਜੰਜੀਰੀਆ ਇਕਿ ਤੁਰੀ ਚੜ੍ਹਹਿ
ਬਿਸੀਅਰ ॥ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਹਉ ਕੈ ਸਿਉ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ ॥
ਨਾਨਕ ਕਰਣਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਫਿਰਿ ਤਿਸ ਹੀ ਕਰਣੀ ਸਾਰ ॥ ੨੩ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਤਿੰਨ ਛੋਟਾ ਮਾਤਰਾ ੮, ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ, ਆ ਦਾ ਘਰ ਹੈ । ‘ਜਪਿ ਮਨ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸਤਿਨਾਮੁ ॥’

ਸੁਰ ਖਾਸ

× × × ×

ਸਾ ਰੇ ਰੇ ਗਾ ਮਾ ਪਾ ਧਾ ਨੀ
ਧਾਰਨਾ ਭਾਈ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਇਛਾ ਪੂਰਕੁ ਸਰਬ ਸੁਖਦਾਤਾ ਹਰਿ ਜਾ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਕਾਮਧੇਨਾ ॥
ਸੋ ਐਸਾ ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ਮੇਰੇ ਜੀਅੜੇ ਤਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਮੇਰੇ
ਮਨਾ ॥ ੧ ॥ ਜਪਿ ਮਨ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ॥ ਹਲਤਿ
ਪਲਤਿ ਮੁਖ ਉਜਲ ਹੋਈ ਹੈ ਨਿਤ ਧਿਆਈਐ ਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨਾ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਜਹ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਭਇਆ ਤਹ ਉਪਾਧਿ ਗਤੁ ਕੀਨੀ
ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿ ਜਪਨਾ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਗੁਰਿ ਇਹ ਮਤਿ ਦੀਨੀ
ਜਪਿ ਹਰਿ ਭਵਜਲੁ ਤਰਨਾ ॥ ੨ ॥ ੬੧੨ ॥ (੬੬੬/੧੯)

ਅਸਥਾਈ

$\frac{\text{ਸਾ ੨}}{\text{ਜਪਿ}}$	$\frac{\text{ਸਾ ਰੇ}}{\text{ਮਨੁ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ੨}}{\text{ਸਤਿ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ਗਾ}}{\text{ਨਾਮੁ}}$
+	+		
$\frac{\text{ਪਾ ਮਾ}}{\text{ਸਦਾ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ੨}}{\text{ਨਾਮੁ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ਰੇ ਸਾ}}{\text{ਸਦਾ}}$	$\frac{\text{ਸਾ ਨੀ ਸਾ}}{\text{ਸਤਿ ਨਾਮੁ}}$
ਜਪਿ ਮਨ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਸਦਾ			

ਅੰਤਰਾ

$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਇਛਾ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ੨}}{\text{ਪੂਰਕੁ}}$	$\frac{\text{ਪਾ ਧਾ}}{\text{ਸਰਬ}}$	$\frac{\text{ਧਾ ਮਾ}}{\text{ਸੁਖ}}$
\times	\times	$\times \times$	\times
$\frac{\text{ਪਾ ਮਾ}}{\text{ਦਾਤਾ}}$	$\frac{\text{ਸਾ ੨ ਰੇ}}{\text{ਹਰਿ ਜਾ ਕੇ}}$	$\frac{\text{ਗਾ ੨}}{\text{ਵਸਿ ਹੈ}}$	$\frac{\text{ਮਾ ਗਾ}}{\text{ਕਾਮ}}$
			$\frac{\text{ਪਾ ਮਾ}}{\text{ਧੇਨਾ}}$

ਜਪਿ ਮਨੁ ਸਤਿ ਨਾਮ ਸਦਾ ।

ਅਗੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਅੰਤਰਾ ਪਰ ਪੜ੍ਹੋ ।

ਦੂਜਾ ਸਲੋਕ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਪਰ 'ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਮੁਝ
ਮੈ ਕਿਛੁ ਨਹੀ ।'

ਹਰਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਉਪਾਇਆ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ ॥ ਹਰਣਾਖਸੁ ਦੁਸਟੁ ਹਰਿ ਮਾਰਿਆ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਤਰਾਇਆ ॥
ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਿੰਦਕਾ ਪਿਠਿ ਦੇਇ ਨਾਮਦੇਉ ਮੁਖਿ ਲਾਇਆ ॥ ਜਨ
ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸੇਵਿਆ ਅੰਤਿ ਲਏ ਛਡਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥
੧੩ ॥ ੨੦ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਆਪੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਜਿਅਨੁ ਆਪੇ ਪੂਰਣੁ ਦੇਇ ॥
ਇਕਨੀ ਦੁਧੁ ਸਮਾਈਐ ਇਕਿ ਚੁਲ੍ਹੈ ਰਹਨਿ ਚੜੇ ॥ ਇਕਿ ਨਿਹਾਲੀ
ਪੈ ਸਵਨਿ ਇਕਿ ਉਪਰਿ ਰਹਨਿ ਖੜੇ ॥ ਤਿਨ੍ਹਾ ਸਵਾਰੇ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ੍ਹ
ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥ ੧ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਕਰੇ ਆਪਿ ਜਾਈ
ਭਿ ਰਖੈ ਆਪਿ ॥ ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ ਦੇਖੈ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ ॥
ਕਿਸ ਨੋ ਕਹੀਐ ਨਾਨਕਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥
ਵਡੇ ਕੀਆ ਵਡਿਆਈਆ ਕਿਛੁ ਕਹਣਾ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ॥ ਸੋ
ਕਰਤਾ ਕਾਦਰ ਕਰੀਮੁ ਦੇ ਜੀਆ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ ॥ ਸਾਈ ਕਾਰ
ਕਮਾਵਣੀ ਧੁਰਿ ਛੋਡੀ ਤਿਨੈ ਪਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਏਕੀ ਬਾਹਰੀ ਹੋਰ ਦੂਜੀ
ਨਾਹੀ ਜਾਇ ॥ ਸੋ ਕਰੇ ਜਿ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ ॥ ੨੪ ॥ ੧ ॥ ਸੁਧੁ ॥

ਛੰਤ ਸਲੋਕ ਪਉੜੀ ਜੋਟੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਮਿਲਕੇ
ਪੜ੍ਹੋ ।

ਤਬਲਾ ਸਿਖਿਆ

ਤਬਲਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਗ

ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਸਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਬਲੇ ਦੀ ਖਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਸੱਜਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖੱਬਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਸੱਜਾ ਤਬਲਾ ਲਕੜੀ ਦਾ ਤੇ ਖੱਬਾ ਮਿੱਟੀ, ਤਾਂਬਾ, ਪਿੱਤਲ ਆਦਿ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦੋ ਪੁੜਾਂ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਮੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੁੜਾਂ ਜਿਸ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਨਾਲ ਕੱਸੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੁੜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸਿਆਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਵਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਲਕੜੀਆਂ ਤਬਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਸਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਟੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਬਲੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ

ਤਬਲੇ ਦੇ ਕੁਲ ੧੫ ਅੱਖਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਖੱਬੇ ਤੇ ਬਾਕੀ ਯਾਰਾਂ ਸ਼ਬਦ ਸੱਜੇ ਤੇ ਕਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸੱਜੇ ਤਬਲੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਟ, ਠ, ਡ, ਤ, ਥ, ਦ, ਨ, ਮ, ਤ, ਤ੍ਰ
ਖੱਬੇ ਤਬਲੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਕ, ਗ, ਘ, ਧ

ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਕੱਢਣਾ

ਕ—ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਉਂਗਲਾਂ ਜੋੜ ਕੇ ਥਾਪ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ।

ਗ ਤੇ ਘ—ਖੱਬੇ ਤਬਲੇ ਤੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਸਿਆਹੀ ਤੋਂ ਗੂੰਜ ਕੱਢਣ ਨਾਲ 'ਗ' ਤੇ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਵਜਾਣ ਤੇ 'ਘਾ' ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

ਘ—ਇਹ ਅੱਖਰ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਤਬਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੱਬੇ ਤਬਲੇ ਵਿਚੋਂ 'ਗ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਢੇ

ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਂਗਲ ਸਿੱਧੇ ਤਬਲੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਮਾਰੋ। ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਘਾਤ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਲੱਗਣ ਤਾਂ ਹੀ ਘਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲੇਗੀ।

ਨਾ, ਤਾ—ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਰ ਸੱਜੇ ਤਬਲੇ ਦੀ ਕਿਨਾਰੀ 'ਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਅਘਾਤ (ਸੱਟ) ਲਾਉਣ 'ਤੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

ਤਿ, ਤਾ—ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸੱਜੇ ਤਬਲੇ ਦੀ ਸਿਆਹੀ 'ਤੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਸੱਟ ਲਾਉਣ ਨਾਲ 'ਤਾ' 'ਤਿੰਨ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਟ, ਡ, ਢ—ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਅੱਖਰ ਸੱਜੇ ਤਬਲੇ 'ਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਦੂਜੀ, ਤੀਜੀ ਤੇ ਚੌਥੀ ਉਂਗਲੀ ਨਾਲ ਸਿਆਹੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

ਥ, ਦ, ਮ—ਸੱਜੇ ਤਬਲੇ 'ਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚਾਰੇ ਉਂਗਲਾਂ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿਆਹੀ 'ਤੇ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਮਾਰਨ ਨਾਲ 'ਥ' 'ਦ' ਤੇ 'ਮ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ।

ਰ, ਲ—ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਸਿਆਹੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਬਾ ਕੇ ਕੱਢਨ ਨਾਲ 'ਰ' ਤੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਢਣ ਨਾਲ 'ਲ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਤ੍ਰ, ਤ੍ਰਿ—ਸਿੱਧੇ ਹੱਥ ਦੀ ਦੂਜੀ, ਤੀਜੀ, ਚੌਥੀ ਤਿੰਨੋਂ ਉਂਗਲਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਿਆਹੀ 'ਤੇ ਦਬਾ ਕੇ ਮਾਰੋ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਉਂਗਲੀ ਵੀ ਮਾਰੋ ਤਾਂ ਤ੍ਰਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਜੇ ਤੇ ਖੱਬੇ ਤਬਲੇ 'ਚੋਂ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਅੱਖਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਲਾ ਕੇ ਦੋ ਦੋ ਤੇ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਅੱਖਰ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਲਫਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਤਾਲ:-ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਜੋ ਵਕਤ ਲੰਘਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਮਿਣਨ ਵਾਲੀ

ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਲਯ:-ਵਕਤ ਦੀ ਸਮਾਨ ਚਾਲ ਨੂੰ ਲਯ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਮਾਤ੍ਰ:-ਤਾਲ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਪ ਲੈਣ ਲਈ ਗਜ਼ ਜਾਂ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਆਦਿ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਨਣ ਲਈ ਤਾਲ ਅਤੇ ਮਾਤ੍ਰਾ ਹਨ ।

ਠੇਕਾ:-ਤਾਲ ਵਿਚ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਵਜਾਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਅਵਰਿਤਿ:-ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਣ ਨੂੰ ਅਵਰਿਤਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਸਮ:-ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਲ ਦਾ ਠੇਕਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਮ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਤਾਲੀ:-ਠੇਕੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੀਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮਾਤਰਾਂ 'ਤੇ ਤਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਜੋ ਤਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਤਾਲੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਖਾਲੀ:-ਠੇਕੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨੀਯਤ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਤਾੜੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਬਲਕਿ ਖਾਲੀ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਉਸਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਹਿੱਸੇ:-ਹਰ ਇਕ ਤਾਲ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਤਾਲੀ ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਕਰ ਲਵੋ । ਜੋ ਜੋੜ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਕਾਰ:-ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਲਟ ਪੁਲਟ ਕੇ ਵਜਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਕਾਯਦਾ:-ਠੇਕੇ ਦੀ ਬਨਾਵਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਲਟ ਪੁਲਟ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲਯ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ ਕਾਯਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਪੇਸ਼ਕਾਰ:-ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਤਬਲਾ ਵਜਾਣ ਵਿਚ ਵਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਬੋਲ ਵਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਤਾਲ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਾਨ

ਕਾਲ, ਮਾਰਗ, ਕਿਰਿਆ, ਅੰਗ, ਗ੍ਰਹ, ਜਾਤਿ, ਕਲਾ, ਲਯ, ਯਤਿ, ਪਰਸਤਾਰ ।

ਕਾਲ:-ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਬੀਤਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਮਾਰਗ:-ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਧਰੂ ਮਾਰਗ, ਚਿਤ੍ਰ ਮਾਰਗ, ਵਾਰਤਿਕ ਮਾਰਗ, ਦਖਣੀ ਮਾਰਗ ।

ਕ੍ਰਿਆ:-ਤਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਸਸ਼ਬਦ, ਨਿਸ਼ਬਦ ।

ਅੰਗ:-ਤਾਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਅੰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਅੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਤਾਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਗ੍ਰਹ:-ਇਹ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਸਮ, ਵਿਸ਼ਮ, ਅਤੀਤ, ਅਨਾਘਤ ।

ਜਾਤਿ:-ਇਹ ਪੰਜ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਚਤਸਤ੍ਰ, ਤਿਸਤ੍ਰ, ਖੰਡ ਮਿਸਤ੍ਰ, ਸੰਕੀਰਨ ।

ਕਲਾ:-ਵਜਾਣ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨੂੰ ਕਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਲਯ:-ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਗਤਿ ਨੂੰ ਲਯ ਆਖਦੇ ਹਨ ।

ਯਤਿ:-ਇਹ ਪੰਜ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਸਮਾ, ਗੋਪੁਛਾ, ਮਰਦੰਗਾ, ਪੀਪਿਲਿਕਾ, ਸਤੋਤਾਗਤਾ ।

ਪਰਸਤਰ:-ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਲ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਵਜਾਏ ਹੋਏ ਲੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਸਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਤਬਲਾ ਮਿਲਾਣਾ

ਤਬਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾਣ ਦੇ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ—

ਪਹਿਲਾ ਨਿਯਮ:-ਤਬਲੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਜਿਸ ਸਵਰ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਮਿਲਾ ਰਹੇ ਹੋ ਉਸਦੇ ਨਾਲੋਂ ਤਬਲੇ ਦਾ

ਸਵਰ ਉੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨੀਵਾਂ । ਜੇ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਗਜਰੇ 'ਤੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਹਥੌੜੀ ਮਾਰੋ ਅਤੇ ਸਭ ਘਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਿਲਾਂਦੇ ਚਲੋ । ਜਦ ਸਾਰੇ ਘਰ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਦ ਥਾਪ ਮਾਰੋ । ਜੇ ਥਾਪ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਤਬਲਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਾਂਬਾ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਬਲਾ ਬੇਸੁਰਾ (ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ) ਹੈ । ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਤਬਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾਣ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਬਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਾਰ ਕੇ ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਚੇ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਹੋਣ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਠੱਕ ਕੇ ਮਿਲਾਓ । ਜੇ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਜਰ ਨੂੰ ਬਲਿਓਂ ਉਲਟਾ ਠੱਕੋ ਰਿਹਾ ਤਾਂਕਿ ਸਵਰ ਉਤਰ ਜਾਏ ਜਦ ਸਵਰ ਨਹੀਂ ਸਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਓ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜਵੇਂ ਤੇ ਤੇਰਵੇਂ ਘਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਓ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰੇ ਬੰਨ੍ਹਿਉਂ ਮਿਲਾਣ ਨਾਲ ਤਬਲਾ ਠੀਕ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਤਬਲੇ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਸ਼ਬਦ

ਦੋ ਦੋ ਸ਼ਬਦ

ਤਿਟ ਘਟ ਕਤ ਕਿਟ ਤ੍ਰਕ ਘਿਨ ਤਕ ਨਕ ਯੁਗ ਤਾਤਾ
ਘਾਘਾ ਧਾਨ ਤ੍ਰਾਨ ਗਿਨ ਧਿਤਾ ਧਾਟ ਤਿਤਾ ਤੀਨਾ ਨਾਚਾ
ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ

ਤਗੇਨ ਨਗੇਨ ਧਗੇਨ ਧਾਤਿਟ ਤਾਤਿਟ ਨਾਤਿਟ ਕਤਿਟ
ਗੇਧਿਨ ਤਿਟਧਾ ਧਾਧਾਧਾ ਤਾਤਾਤਾ ਧਾਤ੍ਰਕ ਧਿਕਿਟ ਕਤ੍ਰਕ ਧਗਿਨ
ਧਿਟਾਨ ਤਕਧੀ ।

ਚਾਰ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ

ਤਿਰਕਿਤ ਧਿਰਕਿਟ ਗਦਗਿਨ ਨਗਤਿਟ ਚਿੜਨਗ ਕਿੜਨਗ
ਕਿਟਤਕ ਤਿਟਕਤ ਧਿਰਧਿਰ ਕਤਧਿਰ ਨਕਧਿਨ ਦਿੜਨਗ ਧਮਕਿਟ
ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਅੱਖਰ

ਕੱਤਧਾ ਕੱਤਾ ਧੱਤਾ ਧਕੱੜ ਤੀਕੱਤ ਤਕੱਤਾ ਧਾਕੜ

ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ

× ਸਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ੦ ਖਾਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ
੨-੩-੪ ਤਾਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ S ਇਕ ਮਾਤ੍ਰਾ ਤੇ ਅੱਧੀ ਪਾ
ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਿਰਕਟ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਬੋਲ ਇਕ ਮਾਤ੍ਰਾ ਸਮਝੋ।

ਠੇਕਾ ਤੀਨ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੬ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੪

×				੨				੦			
੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦	੧੧	੧੨
ਧਾ	ਧੀ	ਧੀ	ਧਾ	ਧਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾ	ਧਾ	ਤਿ	ਤਿ	ਤ
	੧੩	੧੪	੧੫	੧੬							
	ਤਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾ							

ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੀਨ ਤਾਲ

×					੨			
ਧਾ	ਤਿਰਕਿਟ	ਧੀਂ	ਧਾ	ਧਾ	ਧੀਂ	ਤਿਰਕਿਟ	ਧੀਂ	
					੩			
ਧਾ	ਧਿਰਕਿਟ	ਤਿ	ਤਾ	ਤਾ	ਧੀਂ	ਤਿਰਕਿਟ	ਧੀਂ	
					੨			
ਧਾ	ਧੀਂ	ਧੀਧੀ	ਧਾ	ਧਾਧਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧੀਂ
ਧਾ	ਧੀਂ	ਤਿਤਿ	ਤਾ	ਤਾਤਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾ

ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

×					੨			
ਧ	ਗ	ਧਾਤੀ	ਧਾਧਾ	ਧਿਘਾ	ਧਾਗ	ਧਾਤੀ	ਧਾਧਾ	ਧਿਘਾ
					੩			
ਧੀਕੜ	ਧਿਧਾ	Sਧਾ	ਧਿਧਾ	ਧਾਗ	ਧਾਤੀ	ਧਾਧਾ	ਧਿਧਾ	
ਤੀਕੜ	ਤਿਤਾ	Sਤਾ	ਤਿਤਾ	ਤਾਗ	ਧਾਤੀ	ਧਾਗ	ਧਿਤ੍ਰਾ	

★★

ਕੈਦਾ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

x 2
ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤੀਨਾ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤੀਨਾ

੫ 3
ਤਾਤਾ ਤਿਟ ਤਾਤਾ ਤੀਨਾ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤੀਨਾ

x 2
ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਤਿਟ ਧਾਧਾ Sਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤੀਨਾ

੦ 3
ਤਾਤਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤਿਟ Sਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤੀਨਾ

x 2
ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤੀਨਾ

੦ 3
ਤਾਤਾ ਤਿਟ ਤਾਤਾ ਤਾਤਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤੀਨਾ

8

2

ਧਾਧਾ Sਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਤਿਟ
੦ 3

ਤਾਤਾ Sਤਾ ਤਿਟ ਤਾਤਾ ਤਿਟ ਧਾਧਾ ਤਿਟ ਤਿਟ
ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਖਾਲੀ ਤੋਂ

੦

3

ਕੜਾ ਤੀਨਾ ਕਿੜਨਗ ਨਗ੍ਰਿਤ ਕਿਟਕਤ ਤ੍ਰਿਕਿਟ ਤਕਤਾ ਕਿਟਕਤ
2

ਧਾਗੇ ਤੀਨਾ ਕਿੜਨਗ ਤ੍ਰਾਤਿਰ ਕਿਟਕਤ ਤਿਰਕਿਟ ਤਕਤਾ
ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਵਿਚ ਤਿਹਾਈ

x 2 ੦

ਤਿਟ ਕਤ ਗਤ ਗਿਨ ਧਾ ਧਾ Sਤਿਟ ਕਤ ਗਢ ਗਿਨ

੩

ਧਾ Sਤਿਟ ਕਤ ਗਟ ਗਿਨ

x

੨

੨

ਧਾਤਿਰ ਕਿਟਕਤ ਤਾਤਿਰ ਕਿਟਕਤ ਧਾ ਧਾਤਿਰ

੦

੩

ਕਿਟਕਤ ਤਾਤਿਰ ਕਿਟਕਤ ਧਾ Sਧਾਤਿਰ ਕਿਟਕਤ ਤਾਤਿਰ
ਰਿਟਕਤ

ਠੇਕਾ ਝਪਤਾਲ

ਮਾਤ੍ਰਾ ੧੦ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੪

x	੨	੦	੦	੩
ਧੀ	ਨੀ	ਧੀ ਧੀ ਨਾ	ਤੀ ਨ	ਧੀ ਧੀ ਨਾ
੧	੨	੩ ੪ ੫	੬ ੭	੮ ੯ ੧੧

ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ

ਮਾਤ੍ਰਾ ੬ ਤਾਲ ੧ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੨

x	੦
ਧਾ ਧੀ ਨਾ	ਧਾ ਤਿ ਨਾ
੧ ੨ ੩	੪ ੫ ੬

ਕਹਰਵਾ ਤਾਲ

ਮਾਤ੍ਰਾ ੮ ਤਾਲ ੧ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੨

x	੦
ਧਾ ਗੇ ਨਾ ਤਿ	ਨਾ ਕ ਧਿ ਨ
੧ ੨ ੩ ੪	੫ ੬ ੭ ੮

ਰੂਪਕ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੭ ਤਾਲ ੨ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੩

x			੧			੨		
ਤਾ	ਤੀ	ਨਾ	ਧੀ	ਨਾ	ਧੀ	ਨਾ		
੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭		

ਇਕ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੨ ਤਾਲ ੪ ਖਾਲੀ ੨ ਭਾਗ ੬

x	੦	੨	੦	੩	੪
ਧੀ ਧੀ	ਧ ਗੇ ਤ੍ਰਿਕਿਟ	ਤੀ ਨਾ	ਕ ਤਾ	ਧਾਗੇ ਤ੍ਰਿਕਿਟ	ਧੀਨਾਨਾ
੧ ੨	੩ ੪	੫ ੬	੭ ੮	੯ ੧੦	੧੧ ੧੨

ਆੜਾ ਚਾਰ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੪ ਤਾਲ ੪ ਖਾਲੀ ੩ ਭਾਗ ੭

x	੨	੦	੩	੦	੪	
ਧੀ ਤ੍ਰਿਕਿਟ	ਧੀ ਨਾ	ਤੂ ਨਾ	ਕ ਤਾ	ਤਕਿਟ ਧ	ਨਾ ਧੀ	ਧੀਂ ਨਾ
੧ ੨	੩ ੪	੫ ੬	੭ ੮	੯ ੧੦	੧੧ ੧੨	੧੩ ੧੪

ਚਾਚਰ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੪ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੪

x	੨	੦	੩
ਧੀਂ ਧੀਂ S	ਧੀ ਧਾ ਤ S	ਤਾ ਤਿ S	ਧਾ ਧਾ ਧੀ S
੧ ੨ ੩	੪ ੫ ੬ ੭	੮ ੯ ੧੦	੧੧ ੧੨ ੧੩ ੧੪

ਝੁਮਰਾ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੪ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੪

x	੨	੦	੩
ਧੀ ਧੀ ਤਕ	ਧੀ ਧੀ ਧਾਗ ਤ੍ਰਿਕਿਟ	ਤਿ ਤੀ ਤਕ	ਧੀ ਧੀ ਧਾਗ ਤ੍ਰਿਕਿਟ
੧ ੨ ੩	੪ ੫ ੬ ੭	੮ ੯ ੧੦	੧੧ ੧੨ ੧੩ ੧੪

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੨ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੨ ਭਾਗ ੬

x	੦	੨	੨	੩	੪
ਧਾ ਧਾ	ਦਿ ਤਾ	ਕਿਟ ਧਾ	ਦਿ ਤਾ	ਤਿਟ ਕਿਟ	ਗਦ .ਗਿਨ
੧ ੨	੩ ੪	੫ ੬	੭ ੮	੯ ੧੦	੧੧ ੧੨

ਸ਼ੂਲ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੦ ਤਾਲ ੩ ਭਾਗ ੩

x	੨	੩
ਧਾ S ਧਿ ਧਿ	ਤਾ S	ਤਿਟ ਕਤ ਗਦ ਗਿਨ
੧ ੨ ੩ ੪	੫ ੬	੭ ੮ ੯ ੧੦

ਤਾਲ ਤੇਵਰਾ

ਮਾਤਰਾ ੭ ਤਾਲ ੩ ਭਾਗ ੩

x	੨	੩
ਧਾ ਧਿ ਤਾ	ਤਿਟ ਕਤ	ਗਦ ਗਿਨ
੧ ੨ ੩	੪ ੫	੬ ੭

ਤਾਲ ਤਿਲਵਾੜਾ

ਮਾਤਰਾ ੧੬ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ

×	੨	੦	੩
ਧਾ ਤਿਰਗਿਟ ਧਿ ਧੀ	ਧਾ ਧਾਤਿ ਤਿ	ਤਾ ਤ੍ਰਿਕਟ ਧੀ ਧੀ	ਧਾ ਧਾ ਧੀ ਧੀ
੧ ੨ ੩ ੪	੫ ੬ ੭ ੮	੯ ੧੦ ੧੧ ੧੨	੧੩ ੧੪ ੧੫ ੧੬

ਜਲ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੬ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੪

×	੨	੦	੩
ਧS ਧੀ Sਨੂ	ਧਾS ਤੀ S ਨੂ	ਤS ਤੀ Sਨੂ	ਧਾS ਧੀ Sਨੂ
੧ ੨ ੩ ੪	੫ ੬ ੭ ੮	੯ ੧੦ ੧੧ ੧੨	੧੩ ੧੪ ੧੫ ੧੬

ਪਸ਼ਤੋ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੬ ਤਾਲ ੨ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੩

×	੦		੧		੨
ਤੀ	S	ਨੂ	ਧੀ	S	ਧਾ
੧	੨		੩	੪	੫
					੬

ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਲ

ਮਾਤਰਾ ੧੬ ਤਾਲ ੩ ਖਾਲੀ ੧ ਭਾਗ ੪

+	੨		
ਧਾS ਕੜਧੀS ਤ੍ਰਕ ਧੀS	ਧਾS ਕੜਧੀS ਤ੍ਰਕ ਧੀS		
੧ ੨ ੩ ੪	੫ ੬ ੭ ੮		

੦	੩
ਧਾ ਕੜਧੀ ਤ੍ਰਕ ਤੀ	ਤਾS ਕੜਧੀ Sਤ੍ਰਕ ਧੀS
੯ ੧੦ ੧੧ ੧੨	੧੩ ੧੪ ੧੫ ੧੬

